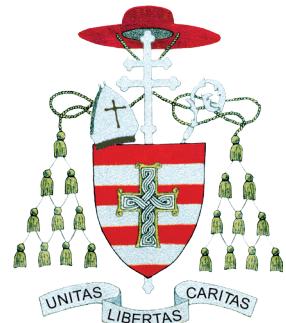

VJESNIK ZADARSKE NADBISKUPIJE

Broj: 5-6/2014. SVIBANJ - LIPANJ

GODINA VJERE²⁰¹²₂₀₁₅

VJESNIK ZADARSKE NADBISKUPIJE

Izdaje: Nadbiskupski ordinarijat, Jurja Biankinija 2, 23000 Zadar
tel: 023/208-650; faks: 208-640;

e-mail: izdavstvo@zadarskanadbiskupija.hr

Odgovara: Mons. Želimir Puljić, nadbiskup zadarski

Uredništvo: Don Josip Lenkić, don Šimun Šindija, mr. don Dario Tičić, Ines Grbić, prof

Fotografije: Ines Grbić; Računalni slog: don Šimun Šindija

Tisk: IT CENTAR - BIOGRAD

Susret pape Franje i Carigradskog patrijarha Bartolomeja I., 25. svibnja 2014

Svećeništvo je „ljubav Isusova Srca“

1. Tijekom mjeseca lipnja novi su ređenici po našim katedralama, nakon poziva „neka pristupe“, slobodno i glasno odgovarali: „Evo me“. Evo me, Gospodine vršiti volju tvoju. Svećeništvo, dakle, nije samo želja kandidata, nego i Božji dar i njegova milost. Zato je svećenička služba sakrament po kojem se Bog služi običnim, siromašnim ljudima kako bi po njima bio nazočan u svijetu, a oni djelovali u njegovo ime. Papa u miru Benedikt XVI. nazvao je to „Božjom smjelošću kojom on sebe povjerava ljudskim bićima, te usprkos naše slabosti, smatra nas sposobnima djelovati u njegovo ime“ (Na završetku Svećeničke godine). Upravo zbog te Božje smjelosti svećenik nije samo netko tko obavlja službu kao što to rade drugi u društvu. Ne, on radi nešto što nijedno drugo ljudsko biće ne može po sebi činiti: U ime Isusovo odrješuje nas od grijeha naših, a nad darovima kruha i vina izgovara riječi pretvorbe kojima uprisutnjuje Krista Uskrsnuloga. On, dakle, djeluje u Kristovo ime, „in persona Christi Capitis“. I nikada ne predlaže samoga sebe ili vlastiti nauk. Kao alter Christus svećenik je u službi ljudi i poslužitelj je njihova spasenja. On im otkriva milosrdno lice Očevo i put koji vodi Kristu. Svjestan je da je i njemu kao nekoč i proroku Jeremiji došla riječ Gospodnja: „Prije nego te oblikovah u majčinoj utrobi, ja te znadoh; prije nego što iz krila majčina izide, ja te posvetih i za proroka svih naroda postavih te“ (Jer 1, 4-5). Gospodin je svećenika pozvao a Crkva ovlastila da bude navjestiteljem Kristove istine koja spašava. Zato je Crkva zahvalna Bogu za neprocjenjivi dar svećenika u korist svijeta i čovječanstva. I ponosna je na njih zbog svega dobrega što čine, posebice za njihovo svjedočanstvo života.

2. Istina, zadnjih godina mediji su posvetili puno prostora slučajevima zbog kojih je Crkva strašno trpjela jer su neki njezini „službenici bili nevjerni i na sablazan svijeta“, kako je govorio papa u miru Benedikt XVI. Usprkos senzacionalističkim napisima, Benedikt XVI. se nije dao zbuniti. Za svećeničku godinu ponudio je uzor velikodušnog pastira u liku svetog Ivana Marije Vianneya koji je često ponavljaо kako „treba žaliti kad svećenik misu rutinski slavi“ ili pak „kada je bez duhovnog života“. O uzvišenosti pak svećeničke službe on je govorio kako je „svećeništvo ljubav Isusova srca“. Zbog toga su Crkvi potrebni sveti misnici koji će dijeliti svete tajne i odgajati narod Božji. Crkva i danas živi od Jahvinog obećanja kako će joj „dati pastire po srcu svome“ (Jr 3, 15). Svjesna činjenice da je zvanje Božji dar i govor koji zahtjeva i velikodušan odgovor, Crkva se ne umara pozivati vjernike neka se mole i čine sve kako bi bilo dovoljno svećeničkih zvanja. Poziva roditelje, a napose majke, neka s radošću surađuju s poticajima Duha Božjega i neka budu velikodušni u darivanju svoje djece kad ih Gospodin pozove u svoju službu. Posebice pak obraća se misnicima koje je pozvao u svoj vinograd, i potiče ih neka danomice „prikazuju vlastiti život u radosnoj vjernosti Gospodinu“ (Pastores Dabo Vobis, 82). Oni su, naime, uz roditelje najvažniji apostoli duhovnih zvanja i pozvani su prvi pomagati mladima „osluškivati glasove Duha“ i poticati neka se otvore pozivu Krista, vrhovnog pastira duša naših. Zbog toga u ovom mjesecu svećeničkih ređenja molimo i pjevamo: Hvala ti Kriste, što si nam došao, utjelovio se i čovjekom postao kako bismo i mi mogli postati djecom Božjom. Hvala Ti što nas činiš dionicima svoje božanske naravi preko svetih sakramenata koje si nam ostavio kao našu popudbinu i hranu. Ti si učitelj naš, pastir, liječnik, svećenik i kralj. „Slava Ti kralju, slava Ti Bože. Pred tobom sve je pepeo prah. Dokle smo tvoji, tko nam što može, jer ti si nam snaga, ljubav i strah. Srce božansko Isusa moga, daj da sve više ljubim te ja“!

† Želimir, nadbiskup

S V E T A S T O L I C A

Duhovna zvanja - svjedočenje istine

Poruka pape Franje za 51. svjetski dan molitve za duhovna zvanja,
11. svibnja 2014., Nedjelja Dobrog Pastira

Draga braćo i sestre!

1. U Evandđelju se kaže da "obilazio je Isus sve gradove i sela... Vidjevši mnoštvo, sažali mu se nad njim jer bijahu izmučeni i ophrvani kao ovce bez pastira. Tada reče svojim učenicima: 'Žetve je mnogo, a radnika malo'" (Mt 9, 35-38). Te nas riječi iznenađuju jer svi znamo da najprije treba orati, sijati, obrađivati, da bi se poslije, kada za to dođe vrijeme, moglo ubrati bogatu žetvu. Isus naprotiv kaže da "žetve je mnogo". Ali tko je to radio da je urod tako obilan? Odgovor je samo jedan: Bog. Očito je da je njiva o kojoj govori Isus čovječanstvo, a njiva smo mi. A plodonosni rad koji daje "obilje ploda" je Božja milost, zajedništvo s njim (usp. Iv 15, 5). Molitva koju Isus traži od Crkve je molitva da se poveća broj onih koji su u službi njegova Kraljevstva. Sveti Pavao, koji je bio jedan od tih "Božjih suradnika", neumorno se posvećivao evandđelju i Crkvi. Sa svijeću onoga koji je osobno iskusio koliko je Božja spasenjska volja nedokučiva i kako je u temelju svakog poziva Božji milosni zahvat, Apostol podsjeća korintske kršćane: "Božja ste njiva" (1 Kor 3, 9). Zato se u našem srcu javlja prije svega divljenje zbog obilne žetve koju jedino Bog u svojoj daružljivosti može dati; zatim zahvalnost zbog ljubavi koja nas uvijek pretjeće; i, konačno, klanjanje zbog djela koje je on učinio, koje traži naš slobodni pristanak da djelujemo s njim i za njega.

2. Toliko smo puta molili riječima psalmiste: "on nas stvori, i mi smo njegovi, njegov smo narod i ovce paše njegove" (Ps 100, 3); ili: "Jer Jahve sebi odabra Jakova, Izraela za dragu svojinu" (Ps 135, 4). Međutim, mi smo Božja "svojina" ne u smislu posjedovanja koje nas čini robovima, već čvrste povezanosti između Boga i nas, u skladu sa savezom koji je vječan, jer "vječna je ljubav njegova" (Ps 136). U izvješću o pozivu proroka Jeremije, na primjer, Bog podsjeća da on neprestano bdiće nad svakim od nas da se u nama ostvari njegova riječ. U tekstu se koristi slika grane badema, stabla koje prvo procvate, najavljujući tako ponovno rađanje života na proljeće (usp. Jr 1, 11-12). Sve dolazi od njega i njegov je dar: svijet, život, smrt, sadašnjost i budućnost, ali – umiruje apostol – "vi [ste] Kristovi, Krist Božji" (1 Kor 3, 23). Time je objašnjen način na koji pripadamo Bogu: kroz jedinstveni i osobni odnos s Isusom, koji nam je dan krštenjem od samog početka našeg preporođenja na novi život. Krist je, dakle, taj koji nas stalno poziva svojom riječju, da bismo se pouzdali u Njega, ljubeći ga "iz svega srca, iz svega razuma i iz sve snage" (Mk 12, 33). Zato svaki poziv, premda su putovi različiti, uvijek zahtijeva izlazak iz sebe kako bismo u središte vlastitog života stavili Krista i njegovo evandđelje. I u bračnom životu i u različitim oblicima redovničkoga posvećenja, kao i u svećeničkom životu, treba prevladati načine razmišljanja i ponašanja koji nisu u skladu s Božjom voljom. To je, dakle, "izlazak koji nas vodi na put klanjanja Gospodinu i služenju njemu u našoj braći i sestrama" (Obraćanje članovima Međunarodne unije generalnih poglavara, 8. svibnja 2013.). Svi smo zato pozvani klanjati se Kristu u našim srcima (1 Pt 3, 15), kako bi dopustili da ih zahvati svojom milošću sadržanoj u sjemenu riječi, koje mora rasti u nama i pretvoriti se u konkretno služenje našim bližnjima. Ne smijemo se bojati: Bog s velikom ljubavlju i spretno prati djelo svojih ruku, u svakoj životnoj dobi. On nas nikada ne napušta! Stalo mu je do ostvarenja njegova nauma o nama i namjerava to ostvariti uz naš pristanak i suradnju.

3. I danas Isus živi i kroči kroz stvarnosti našeg svakodnevnog života da se približi svima, počevši od posljednjih, da nas ozdravi od naših slabosti i bolesti. Obraćam se sada onima koji su spremni čuti Kristov glas koji odzvanja u Crkvi i shvatiti koji je njihov poziv. Pozivam vas da slušate i slijedite Isusa i da dopustite da vas iznutra preobraze njegove riječi koje "duh su i život su" (Iv 6, 63). Marija, Isusova i naša majka, ponavlja također nama: "Što god vam rekne, učinite!" (Iv 2, 5). Bit će vam od velike koristi uključiti se s pouzdanjem u zajednički hod neke zajednice koji je kadar oslobođiti u vama i oko vas najbolje energije. Poziv je plod koji dozrijeva na dobro obrađivanoj njivi uzajamne ljubavi koja se pretvara u uzajamno služenje, u kontekstu autentičnog crkvenog života. Nijedan se poziv ne rađa ili živi sam za sebe. Poziv se rađa iz Božjeg srca i niče u dobrom tlu vjerničkog naroda, u iskustvu bratske ljubavi. Nije li Isus rekao: "Po ovom će svi znati da ste moji učenici: ako budete imali ljubavi jedni za druge" (Iv 13, 35)?

4. Draga braćo i sestre, živjeti to "visoko mjerilo redovitoga kršćanskog života" (usp. Ivan Pavao II., Apost. pismo Novo millennio ineunte. Ulaskom u novo tisućljeće, 31) znači pokatkad ići protiv struje i nailaziti na svom putu na prepreke, izvan nas i u nama samima. Sâm Isus nas opominje: dobro sjeme Božje riječi često otme Zli, zapriječe nevolje, uguše brige i zavodljivosti svijeta (usp. Mt 13, 19-22). Sve bi nas te teškoće mogle obeshrabriti i navesti da se priklonimo naizgled udobnijim putovima. Ali prava radost pozvanih sastoji se u vjeri i iskustvu da je on, Gospodin, vjeran. A s Njim možemo hoditi putom života, biti učenici i svjedoci Božje ljubavi, otvoriti srce za velike ideale, za velike stvari. "Gospodin nije izabrao nas kršćane za male stvari; uvijek težite naprijed, stremite velikim stvarima. Utrošite svoj život za velike ideale!" (Homilija na misi s podjeljivanjem sakramenta potvrde, 28. travnja 2013.). Od vas biskupâ, svećenikâ, redovnikâ, te kršćanskih zajednicâ i obiteljâ tražim da pastoral zvanja usmjerite u tom pravcu, prateći mlade na putovima svetosti koji, budući da su osobni, "zahtijevaju istinsku i vlastitu pedagogiju svetosti, koja treba biti sposobna prilagoditi se pojedinim osobama. Ona će morati spojiti bogatstva ponude upućene svima, dakle tradicionalne oblike osobne i zajedničke pomoći te novije oblike ponuđene u skupinama i u pokretima koje Crkva priznaje" (Ivan Pavao II., Apost. pismo Novo millennio ineunte. Ulaskom u novo tisućljeće, 31).

Oraspoložimo dakle svoje srce da bude "dobro tlo", da slušamo, prihvaćamo i živimo Božju riječ i tako donosimo rod. Što se budemo bolje znali sjediniti s Isusom kroz molitvu, Svetu pismo, euharistiju i sakramente slavljene i življene u Crkvi i živom bratstvu, to će više u nama rasti radost suradnje s Bogom u službi Kraljevstva milosrđa i istine, pravde i mira. I žetva će biti obilna, razmjerna milosti koju budemo s poučljivošću znali primiti u sebe. U toj nadi, i s molbom da molite za mene, svima od srca podjeljujem svoj apostolski blagoslov.

Misa zahvalnica za kanonizaciju Ivana XXIII. i Ivana Pavla II.

Propovijed nuncija Alessandra D'Errica, zagrebačka katedrala, 13. svibnja 2014.

Veoma sam zahvalan kardinalu Bozaniću kao promicatelju svećane mise zahvalnice za proglašenje svetima pape Ivana XXIII. i pape Ivana Pavla II., povodom proljetnoga zasjedanja Hrvatske biskupske konferencije. Zajedno s njime bratski pozdravljam predsjednika Hrvatske biskupske konferencije nadbiskupa Želimira Puljića, ovdje prisutnu subraću biskupe, svećenike, redovnike i redovnice, bogoslove i sjemeništarce, pastoralne djelatnike i sve vas, draga braćo i sestre, koji velikom pobožnošću sudjelujete u ovome svećanom liturgijskom slavlju. U svoj jednostavnosti dopustite mi izraziti svoju dirnutost tom inicijativom, koja izražava – još jedanput – veze dubokoga zajedništva Crkve Božje koja je u Hrvatskoj i Apostolske Stolice.

SVETA STOLICA

Ivan XXIII. i Ivan Pavao II. su dvojica papa koja su obilježila povijest suvremene Crkve. Prvi, Papa Dobri, papa je Drugoga vatikanskog koncila, koji je otvorio nova obzorja za hod Crkve; Papa koji je dirnuo srca raznih naraštaja ljudi, pa i onih koji su tradicionalno daleko od kršćanske vjere. Ivan Pavao II. je Papa koji je došao s Istoka. Njegov dugi pontifikat bio je bogat plodovima, i zbog toga što je bio pokretan velikim pastoralnim i misionarskim smislom, koji ga je vodio prema tome da i tjelesno bude prisutan u svim krajevima kršćanskoga svijeta. On je papa koji je ovdje poznat kao prijatelj Hrvatske. Svojim se osobnim svjedočanstvom na trenutak želim zaustaviti govoreći baš o njemu, jer sam imao radost i čast upoznati ga izbliza i jer je za mene uvijek bio važna i trajna uporišna točka na mome svećeničkom i biskupskom putu.

On me je imenovao biskupom 1998. i od njega sam primio biskupsko ređenje 6. siječnja 1999. Imao sam povlasticu upoznati ga izbliza, najprije u služenju apostolskim nuncijaturama, osobito od 1986., kada sam bio premješten u Prefekturu Papinskoga doma, a zatim u Italiji. Nakon toga, u proljeće 1992., s ganućem sam primio vijest da me želi uputiti u Apostolsku nuncijaturu u Poljskoj, u njegovu ljubljenu domovinu. Tamo sam tijekom sedam godina mogao iz bližega upoznati duboke poveznice koje su povezivale Svetoga Oca, Poljsku i slavenski svijet. Tamo sam bolje razumio neke od vidika njegove velike osobnosti: svećenika, filozofa i pastira.

Godine 1998. želio je da budem njegovim predstavnikom u Pakistanu i Afganistanu. I upravo iz bogatoga iskustva u tim dalekim zemljama, želim spomenuti događaj koji je na neizbrisiv način ostao utisnut u moje zahvalno sjećanje na njega. Bilo je dirljivo vidjeti uronjenost naših malih zajednica, kao i tolikih muslimana dobre volje, u trenutke njegova umiranja 2005. Uvelike je zadivila činjenica da mi je predsjednik te islamske republike general Pervez Musharraf dao do znanja da želi doći u Nuncijaturu, kako bi se upisao u knjigu žalosti. Nije bila riječ o rutini, jer Predsjednik nije sudjelovao u tužnim ili radosnim događajima veleposlanstava. Došao je, dakle, taj državni poglavar i ispisao gustim tekstom cijelu stranicu u knjizi žalosti. Dugo smo se zadržali u razgovoru o teškim pitanjima odnosa između kršćanskih zajednica i islamskoga svijeta. Zatim je – nakon što sam predstavio osoblje Apostolske nuncijature – general Musharraf održao improvizirani govor, u kojem je rekao nešto što je, prema mome mišljenju, odražavalo posebno obilježje lika Ivana Pavla. Tada je rekao: "Pitat ćete se zašto sam napravio ovaj iskorak iz protokola. Razlog je vrlo jednostavan. Postoji nešto što me se posebno dojmilo, kada sam bio kod njega u Vatikanu. Onkraj onoga što smo si rekli, bio sam zadivljen 'velikom svjetlošću' koja je izbjijala iz njega. Sjećam ga se kao 'svjetložarećega'. Zračio je energijom svjetla koja me duboko dirnula."

To je bilo i moje iskustvo od prvoga osobnog susreta s Ivanom Pavlom II. General Musharraf bio je u pravu! Iz njega je sjajila velika svjetlost: svjetlost njegova nutarnjega svijeta, njegove blizine s Bogom. Uvijek sam se divio njegovoj čvrstoći karaktera, širokoj ljudskoj i kulturnoj obrazovanosti, dosljednosti odluka, prosvijetljenomu naučavanju, apostolskoj revnosti, ekumenskoj i međureligijskoj zauzetosti. Ipak, ponad svega toga, u meni u spomenu na njega ostaje zauvijek upisano svjetlo koje je isijavalo u susretima s njim. Zato ne prestajem zahvaljivati Bogu za dar koji je darovao Crkvi i svijetu u tako uzornome i svetome liku Biskupa i Pape.

U ovome svom osobnom svjedočanstvu želim dodati još nešto, a tiče se onoga što su mnogi od vas imali mogućnost iskusiti i doživjeti izravno. Naime, Ivan Pavao II. bio je osoba koja je dobro poznavala probleme Hrvatske. On je na primjeran način združio slavensku osjetljivost svoga poljskog podrijetla s odgovornošću vrhovnoga pastira Katoličke Crkve.

Kada sam bio na službi u Rimu (do 1992.) i kada sam bio u Poljskoj (do 1999.) mnogo sam ga puta čuo kako izražava svoju ogorčenost i svoju zabrinutost onime što se događa ovdje, u Hrvat-

skoj i u susjednim zemljama, pri kraju dvadesetoga stoljeća, u srcu Europe. Zato nije oklijevao neprestance podizati svoj glas, kako bi skrenuo pozornost svijeta i odgovornih u međunarodnoj zajednici. Zbog toga je osjetio svojom dužnošću posegnuti za najboljim sredstvima papinske diplomacije, kako bi Papin glas imao željeni odjek. I, kao što vam je dobro poznato, bio je gorljiv u osobnome praćenju onoga što su poduzimale katoličke karitativne organizacije, da bi duhovna blizina bila pretočena u inicijative i konkretne geste solidarnosti.

Ovo me slavlje, braćo i sestre, potiče na podsjećanje na neke pojedinosti koje se ne smiju zaboraviti. Naime, u ovim godinama moje službe Crkvi u Hrvata, mogao sam vidjeti kako hrvatski vjernici u vlastitome spomenu vjere čuvaju osobito dragocjenost triju pohoda pape Ivana Pavla II. Hrvatskoj i dvaju Bosni i Hercegovini. Osim toga, 1989. godine pohodio je Papinski hrvatski zavod sv. Jeronima u Rimu. Uvjeren sam da su upravo ti dani – premda odražavaju i velike teškoće i izazove osjetljivih povijesnih trenutaka – među najradosnijim danima Crkve u Hrvata. Stoga sam uistinu radostan što večeras možemo moliti zajedno upravo u zagrebačkoj prvostolnici koja čuva spomen na dva njegova pohoda.

Nedvojbeno je da je njegov prvi pohod prije dvadeset godina imao posebnu važnost. Molitva Ivana Pavla II. na grobu kardinala Alojzija Stepinca bila je gesta kojom je duboko ganuo hrvatske vjernike te je istodobno otvorio put prema kanonizaciji tога časnoga pastira, za što nastavljamo i danas ustrajno moliti.

Smatram važnim spomenuti i to da odnosi između hrvatskih vjernika i Ivana Pavla II. imaju dublje korijene. Kako bi bilo moguće zaboraviti toplinu riječi kojima se prvi put jedan papa Hrvatima obratio na hrvatskome jeziku? Bilo je to prije trideset i pet godina, 30. travnja 1979., u bazilici Sv. Petra u Rimu. Nakon što je pred sudionicima hrvatskoga nacionalnog hodočašća istaknuo poveznice Svetе Stolice i hrvatskoga naroda, posebno je naglasio tri vjernosti: vjernost Isusu Kristu i evanđelju, svjedočenu duhom mučeništva; vjernost prema Rimskoj Crkvi i Petrovoj katedri; vjernost i pobožnost prema Mariji, Majci Božjoj i Majci Crkve. Toj trostrukoj vjernosti dodao je trostruko ohrabrenje: "Budite vjerni, budite postojani, budite ponosni na svoje kršćansko ime!" i trostruki izrijek blizine: "Dragi moji Hrvati! Papa vas voli, Papa vas grli i prima! Papa vas blagoslivlja!" U njegovim se pohodima Hrvatskoj uvijek ispreplitala ta trostrukost; ne samo kao spomen na prošlost, nego kao zauzetost poslanja Crkve u hrvatskome narodu. Zato je svaki njegov pohod nosio u sebi zahvalni pogled unatrag za ostvareno djelo u snazi milosti Božje, te istodobno pogled prema budućemu, u svjetlu vjere.

Draga braćo i sestre, zahvalujmo Bogu za darove koje smo primili po novoproglašenom svetom Papi. Moja je želja, koja postaje molitvom u ovome euharistijskom slavlju, da trostruka vjernost i poveznice s Apostolskom Stolicom nastave uvijek pratiti hod ovih mjesnih Crkava.

Dopustite mi posljednju misao. Ovo je slavlje zahvale organizirano za danas, kada slavimo liturgijski spomendan Majke Božje Fatimske. Prisjećamo se 13. svibnja 1981. kada je Ivan Pavao II. čudesno preživio težak atentat, zahvaljujući nebeskoj zaštiti Djevice Marije. U našemu pogledu vjere na ono što se dogodilo prije dvadeset i tri godine, tamo je bio Netko tko je poremetio nake i planove ljudi koji su odlučili ukloniti Papu. Mi vjerujemo da je u tome bila Gospodinova ruka, zahvaljujući zagовору Majke Božje, baš kako se dogodilo često u povijesti Crkve.

Mnogo je znakova u životu i pontifikatu Ivana Pavla II. koji govore "marljanskim jezikom". U svojoj je pobožnosti prema Majci Božjoj njoj povjerio cijeli svoj život, a ona ga je pratila uvijek, u svim krajevima svijeta. Tako je i ovdje u Hrvatskoj, u njoj posvećenim svetištima i pred njezinim

milosnim likovima koje ovdje častite stoljećima, uvijek povjeravao sudbinu Crkve.

U Ivanu Pavlu II. možemo pronaći sjajni primjer marijanske pobožnosti. To mi se čini naročito važnim u ovome mjesecu svibnju, tradicionalno posvećenom Mariji. Zato se obraćamo njoj, Majci Crkve, posebno danas, povjeravajući joj – djetinjim i obnovljenim žarom – tjeskobe, radošti i nade naših mjesnih Crkava.

Neka Presveta Djevica, Advocatae Croatiae, fedelissima mater, najvjernija odvjetnica Hrvatske, za sve nas ovdje okupljene i za cijelu Crkvu u Hrvata – ovdje dostoјno predstavljenu po svojim posvećenim pastirima – izmoli obilje blagoslova i milosti. Amen!

Dar jakosti

Papina kateheza na općoj audijenciji u srijedu, 14. svibnja 2014.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

U proteklim smo katehezama razmišljali o tri dara Duha Svetoga: mudrosti, razumu i savjetu. Danas mislimo na ono što čini Gospodin: on dolazi uvijek da nas podupre u našoj slabosti i to čini posebnim darom: darom jakosti.

1. Ima jedna prispevka, koju je ispričao Isus, koja nam pomaže shvatiti važnost toga dara. Sijač izade sijati; no sve sjeme ne donosi roda. Ono koje završi na putu pojedu ptice; ono koje padne na kameni tlo i u trnje nikne ali brzo izgori osušeno na suncu ili ga uguši trnje. Jedino ono koje završi na dobrom tlu može rasti i dati ploda (usp. Mk 4, 3-9 // Mt 13, 3-9 // Lk 8, 4-8). Kao što sâm Isus tumači svojim učenicima, taj sijač predstavlja Oca, koji obilno raspršuje sjeme svoje Riječi. Sjeme međutim nailazi na suhoću našeg srca i, također onda kada je prihvaćeno, u opasnosti je da ostane besplodno. Darom jakosti, međutim, Duh Sveti oslobađa tlo našega srca, oslobađa ga od tromosti, nesigurnosti i svih strahova koji mu mogu stati na put, tako da se Gospodinova riječ provodi u djelo, na autentičan i radostan način. Taj dar jakosti je prava pomoć, daje nam snage, oslobađa nas također od svih zapreka.

2. Postoje također teški trenuci i ekstremne situacije u kojima se dar jakosti očituje na izvanredan, egzemplaran način. To je slučaj sa onima koji prolaze kroz posebno teška i bolna iskustva, koja potresaju njihov život i život njima dragih osoba. Crkva sja svjedočanstvom mnoge braće i sestara koji nisu okljevali dati svoj život kako bi ostali vjerni Gospodinu i njegovu evanđelju. I danas ima kršćana koji u mnogim dijelovima svijeta i dalje slave i svjedoče svoju vjeru, s dubokim uvjerenjem i ozbiljnošću, i ustrajavaju također kada znaju da to može tražiti da plate najvišu cijenu. I mi, svi mi, poznajemo ljude koji su prošli kroz teške, vrlo bolne situacije. Ali, sjetimo se onih muškaraca i žena koji teško žive, koji se bore za boljšak svoje obitelji, da odgoje i školuju djecu: sve to čine jer postoji duh jakosti koji im pomaže. Koliki samo muškarci i žene – ne znamo im ni imena – služe na čast našem narodu, našoj Crkvi jer su jaki: jaki jer donose boljšak svome životu, svojoj obitelji, svome poslu, svojoj vjeri. Ta su naša braća i sestre sveci, sveci svakodnevici, sveci skriveni među nama: imaju dar jakosti da obave svoju dužnost kao ljudi, očevi, majke, braća, sestre, građani. Mnogo ih je među nama! Zahvalujmo Gospodinu za te kršćane koje resi jedna skrovita svetost: Duh Sveti kojeg imaju u sebi je taj koji ih tjera naprijed! Dobro je sjetiti se tih ljudi: ako oni to čine, ako oni to mogu to učini, zašto ne mogu i ja? Bit će nam dobro također moliti Gospodina da nam dadne dar jakosti.

3. Ne treba misliti da je dar jakosti nužan samo u nekim prigodama ili pojedinim situacijama. Taj dar mora predstavljati temeljno obilježje našeg kršćanskog bića, u običnosti našeg svakodnevnog života.

nog života. Kao što sam rekao, u svim danima svakodnevnog života moramo biti jaki, trebamo tu jakost, da donešemo boljitet svom životu, svojoj obitelji, svojoj vjeri. Apostol Pavao je rekao jednu rečenicu koju nam je dobro čuti: "Sve mogu u Onome koji me jača!" (Fil 4, 13). Kada se hvatamo u koštač sa svakodnevnim životom, kada dođu teškoće, sjetimo se toga: "Sve mogu u Onome koji me jača!". Gospodine daje jakost, uvijek, neće dopustiti da nam je ponestane. Gospodin nas ne kuša iznad onoga što možemo podnijeti. On je uvijek s nama. "Sve mogu u Onome koji me jača!"

Dragi prijatelji, katkad možemo osjećati da smo u napasti da dopustimo da nas obuzme lijenos ili, još gore, malodušnost, osobito kada nas snađu nevolje ili kušnje života. U tim slučajevima ne klonimo duhom, zazovimo Duha Svetoga, da nas darom jakosti podigne i donese novu snagu i zanos našem životu i našem nasljedovanju Isusa.

Apel Svetog Oca

Draga braćo, pozivam vas da molite za rudare koji su jučer poginuli u rudniku u Somi, u Turskoj, i za one koji se još uvijek nalaze zarobljeni u rudarskim okнима. Neka Gospodin primi pokojne u svoj dom i udijeli utjehu članovima njihovih obitelji.

Molimo također za osobe koje su ovih dana izgubile život u Sredozemnom moru. Neka se na prvo mjesto stave ljudska prava – molimo za to: da se na prvo mjesto stave ljudska prava – i neka se ujedine snage kako bi se sprječili ti sramotni pokolji.

Hodočašće u Svetu zemlju

Papina kateheza na općoj audijenciji u srijedu, 28. svibnja 2014.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Proteklih sam dana, kao što znate, boravio na hodočašću u Svetoj zemlji. Bio je to veliki dar za Crkvu i zahvaljujem Bogu za nj. On me vodio u toj blagoslovljenoj zemlji, u kojoj se Isus upisutnio u povijesti i gdje su se dogodili temeljni događaji za židovstvo, kršćanstvo i islam. Želim ponovo uputiti izraze svoje iskrene zahvalnosti Njegovu Blaženstvu patrijarhu Fouadu Twalu, biskupima različitih obredâ, svećenicima, franjevcima iz Kustodije Svetе zemlje. Sjajni su ti franjevci! Preljepo je ono što rade, ono što čine! Zahvaljujem također jordanskim, izraelskim i palestinskim vlastima koji su me primili s tolikom ljubaznošću, rekao bih čak s prijateljstvom, kao i svima onima koji su surađivali na ostvarivanju toga pohoda.

1. Glavna svrha toga hodočašća bilo je obilježavanje sjećanja na 50. obljetnicu povijesnog susreta između pape Pavla VI. i patrijarha Atenagore. Bilo je to prvi put da je jedan Petrov nasljednik posjetio Svetu zemlju: Pavao VI. je tako, tijekom Drugog vatikanskog koncila, inaugurirao putovanja papâ izvan Italije u današnjem dobu. Ta proročka gesta rimskog biskupa i carigradskog patrijarha predstavljala je prekretnicu na bolnom ali obećavajućem putu jedinstva svih kršćana, na kojem su od tada učinjeni važni koraci. Zato je moj susret s Njegovom Svetištu Bartolomejem, ljubljenim bratom u Kristu, predstavljao vrhunac toga pohoda. Zajedno smo molili kod Isusova groba a s nama su bili i grko-pravoslavni jeruzalemski patrijarh Theophilos III. i armenski apostolski patrijarh Nourhan, kao i nadbiskupi i biskupi nekoliko Crkava i zajednica, predstavnici građanskih vlasti i mnogi vjernici. Na tome mjestu gdje je odjeknuo uskrsni navještaj osjetili smo svu gorčinu i bol podjela koje još uvijek postoje među Kristovim učenicima. I to doista zada je veliku bol, bol srcu. Još uvijek smo podijeljeni; na tome mjestu gdje je odjeknuo sâm navještaj

uskrsnuća, gdje nam Isus daje život, mi smo još uvijek podijeljeni. Ali prije svega, u tome slavlju u snažnom znaku uzajamnog bratstva, poštivanja i ljubavi, snažno smo osjetili glas Dobroga Pastira Uskrsloga koji želi od svih svojih ovaca načiniti jedno stado; osjetili smo želju da ozdravimo rane koje su još uvijek otvorene i ustrajno nastavimo kročiti putem prema punom jedinstvu. Još jednom, kao što su učinili prijašnje pape, molim oproštenje za ono što je učinjeno s naše strane na jačanju te podjele, i molim Duha Svetoga da nam pomogne ponovno ozdraviti rane koje smo nanijeli drugoj braći. Svi smo braća u Kristu i s patrijarhom Bartolomejem smo prijatelji, braća, i pokazali zajedničku volju da kročimo zajedno, da činimo ono što danas možemo učiniti: moliti zajedno, raditi zajedno za Božje stado, tražiti mir, čuvati stvoreni svijet, toliko toga što nam je zajedničko. I kao braća moramo ići naprijed.

2. Drugi je cilj ovoga putovanja bilo ohrabriti ljude tih krajeva da krenu putom mira, koji je istodobno Božji dar i čovjekova zadaća. Učinio sam to i u Jordanu i u Palestini i u Izraelu. I to sam uvijek činio kao hodočasnik, u ime Boga i u ime čovjeka, noseći u srcu veliku ljubav prema sinovima te zemlje koji već predugo žive u suživotu s ratom i imaju pravo konačno upoznati dane mira! Zbog toga sam pozvao kršćanske vjernike da se otvorena i poučljiva srca dopuste "pomazati" Duhom Svetim, kako bi bili sve sposobniji za geste poniznosti, bratstva i pomirenja. Duh Sveti omogućuje zauzeti te stavove u svakodnevnom životu, s ljudima različitih kultura i religija, i tako postati "zanatlige" mira. Mir se gradi vješto i znalački. Ne postoje industrije mira, ne. Mir se gradi svakoga dana, znalački i srca otvorena da dođe dar Duha Svetoga. Zbog toga sam pozvao vjernike da se dopuste "pomazati".

U Jordanu sam zahvalio vlastima i narodu za njihovo zauzimanje u prihvaćanju brojnih izbjeglica iz ratnih područja, humanitarni je to rad koji zaslužuje i traži stalnu potporu međunarodne zajednice. Bio sam pogoden velikodušnošću jordanskog naroda u primanju izbjeglica, mnogih kojih bježe od rata na tome području. Blagoslovio Gospodin taj gostoljubivi narod, neka ga blagoslovi veoma! A mi moramo moliti da Gospodin blagoslovi to gostoprимstvo i tražiti od svih međunarodnih institucija da pomogne tome narodu u tome radu na prihvaćanju kojeg čini. Tijekom hodočašća i u drugim sam mjestima potaknuo tamošnje vlasti da nastave ulagati napore kako bi se ublažile napetosti na području Bliskog istoka, posebno u izmučenoj Siriji, te da nastave tražiti pravedno rješenje izraelsko-palestinskog sukoba. Zato sam pozvao izraelskog i palestinskog predsjednika, ljude mira i mirotvorce, da dođu u Vatikan moliti zajedno sa mnom za mir. A od vas tražim da nas ne ostavite same: i vi molite, molite žarko da nam Gospodin dadne mir, da dadne mir u toj blagoslovljenoj zemlji! Računam na vaše molitve. Molite u međuvremenu, molite žarko da dođe mir.

3. Ovo hodočašće u Svetu zemlju bilo je također prilika da utvrdim u vjeri kršćanske zajednice koje silno pate, i izrazim zahvalnost čitave Crkve za prisutnost kršćana na tome području i na čitavom Bliskom istoku. Ta su naša braća hrabri svjedoci nade i ljubavi, "sol i svjetlo" u toj Zemlji. Svojim životom vjere i molitve te hvalevrijednim odgojnim i karitativnim djelovanjem oni rade u prilog pomirenju i opruštanju, pridonoseći općem dobru društva.

Ovim hodočašćem, koje je bilo prava Gospodinova milost, htio sam donijeti riječ nade, ali mi je ona i uzvraćena! Primio sam je od braće i sestara koji se nadaju "protiv svake nade" (Rim 4, 18), koji prolaze kroz mnoge patnje, poput onih koji je pretrpio onaj koji je zbog sukoba bio prisiljen pobjeći iz svoje zemlje; poput onih koje podnose oni koji su, u raznim krajevima svijeta, diskrimirani i prezreni zbog njihove vjere u Krista. Nastavimo im biti blizu! Molimo za njih i za mir u Svetoj zemlji i na čitavom Bliskom istoku. Neka molitva čitave Crkve podupre također hod prema punom jedinstvu među kršćanina, da svijet uzvjeruje u Božju ljubav koja je u Isusu Kristu

došla prebivati među nama.

I pozivam vas sada da molimo zajedno, da se zajedno pomolimo Gospo, Kraljici mira, Kraljici jedinstva među kršćanima, Mami svih kršćana: neka nam ona dadne mir, čitavom svijetu, i neka nas ona prati na tome putu jedinstva.

Dar pobožnosti

Papina kateheza na općoj audijenciji u srijedu, 4. lipnja 2014.

Danas ću govoriti o daru Duha Svetoga kojeg se mnogo puta pogrešno shvaća ili promatra na površan način, a zapravo dotiče samu srž našeg identiteta i naše kršćanskog života: riječ je o daru pobožnosti.

Treba odmah pojasniti da se taj dar nikako ne smije poistovjećivati sa samilošću prema nekome, sa sažalijevanjem svog bližnjega, već označava našu pripadnost Bogu i našu duboku povezanost s njim, povezanost koja daje smisao čitavom našem životu i koja nas čuva u čvrstom zajedništvu s njim, pa i u najtežim i najmučnjim trenucima.

1. Tu povezanost s Gospodinom se ne smije shvaćati kao dužnost ili nešto što nam je nametnuto. Ta povezanost naprotiv dolazi iznutra. Riječ je o prisnom odnosu, o našem prijateljstvu s Bogom, koje nam je darovao Isus, a koje mijenja naš život i ispunja nas zanosom i radošću. Zbog toga dar pobožnosti budi u nama nadasve zahvaljivanje i hvalu. To je razlog i najautentičniji smisao našeg bogoštovљa i našeg klanjanja. Kada nam Duh Sveti daje osjetiti Gospodinovu prisutnost i svu njegovu ljubav prema nama, tada nam srce ispunjava toplinom i nekako nas malne spontano potiče na molitvu i slavljenje. Pobožnost je dakle istoznačnica za istinski duh vjere, sinovsko pouzdanje u Boga, onu sposobnost da mu se molimo s ljubavlju i jednostavnošću koja je svojstvena osobama ponizna srca.

2. Ako nam pobožnost pomaže rasti u povezanosti i zajedništvu s Bogom i navodi nas da živimo kao njegova djeca, istodobno nam pomaže izlijevati na autentičan način tu ljubav također na druge i priznavati ih braćom. Tada ćemo biti nošeni osjećajima pobožnosti – a ne pijetizma! (u smislu lažne samilosti i prijetvorne i razmetljive pobožnosti, op. pr.) – prema onima koji su oko nas i onima koje svakodnevno susrećemo. Zašto kažem "ne" pijetizmu? Zato jer neki misle da biti pobožan znači zaklapati oči, praviti izraze na licu po uzoru na one koje gledamo na svetim sličicama, glumiti svece. Kod nas se u Pijemontu kaže: praviti "mugna quacia". To nije dar pobožnosti. Dar pobožnosti znači biti stvarno sposobni radovati se s onima koji se raduju, plakati sa zaplakanima, biti blizu onima koji su u tjeskobi, ispravljati one koji su u zabludi, tješiti ožalošćene, prihvataći i pomagati onima koji su u potrebi. Postoji vrlo tjesna povezanost između pobožnosti i krotkosti. Dar pobožnosti što nam ga daje Duh Sveti čini nas krotkima, spokojnima, strpljivima, u miru s Bogom, daje nam da drugima služimo s krotkošću.

Dragi prijatelji, u Poslanici Rimljanima apostol Pavao kaže: "Svi koje vodi Duh Božji sinovi su Božji. Ta ne primiste duh robovanja da se opet bojite, nego primiste Duha posinstva u kojem kličemo: 'Abba! Oče!' (Rim 8, 14-15). Molimo Gospodina da dar njegova Duha pobijedi naše strahove, naše nesigurnosti, pa i naš nemirni, nestrpljivi duh i da nas učini radosnim svjedocima Boga i njegove ljubavi, klanjajući se Gospodinu u istini kao i u služenju bližnjemu s krotkošću i osmijehom koji nam Duh Sveti uvijek daje u radosti. Neka nam Duh Sveti svima udijeli taj dar pobožnosti.

**Misa zahvalnica za kanonizaciju Ivana Pavla II. na 11. obljetnicu njegova pohoda
Hrvatskoj 2003. godine**

Homilija apostolskoga nuncija Alessandra D'Errica, Trsatsko svetište, 8. lipnja 2014.

Draga braćo u biskupstvu, poštovani predstavnici građanskih i vojnih vlasti, dragi svećenici, redovnici i redovnice, braćo i sestre!

Najprije želim uputiti srdačan pozdrav preuzvišenom monsinjoru Ivanu Devčiću, riječkom nadbiskupu, i izraziti mu svoju veliku zahvalnost za poziv da predvodim ovu svetu misu zahvalnicu za proglašenje svetima pape Ivana Pavla II., prigodom dragog sjećanja na njegovo pohod Riječkoj nadbiskupiji i ovom svetištu 2003. godine. Zajedno s njime bratski pozdravljam predsjednika Hrvatske biskupske konferencije, nadbiskupa Želimira Puljića, ovdje prisutnu subraću biskupe, svećenike, redovnike i redovnice, bogoslove i sjemeništarce, pastoralne djelatnike i sve vas. Osobito pozdravljam predstavnike građanskih i vojnih vlasti, čija prisutnost još jednom svjedoči njihovu odanost prema svetom Ivanu Pavlu II. i čini ovo slavlje još značajnijim. Posebno želim spomenuti zajednicu franjevaca Manje braće kojima je na čuvanje povjereno ovo sjajno Svetište već od polovice petnaestog stoljeća.

Radostan sam što danas primjećujem da u velikom broju sudjeluju predstavnici vlasti i vjernici. Čast mi je svima vama donijeti poseban blagoslov pape Franje, sa željom da ova svečanost urodi mnogobrojnim dobrim plodovima na zajedničkom i osobnom putu vjere i u zauzetom služenju društvu osobito najsiromašnjima i najpotrebnijima.

Proteklih dana ponovno sam pročitao homiliju koju je Ivan Pavao II. održao ovdje na svetkovinu Duhova 8. lipnja 2003. tijekom misnog slavlja za obitelji. Smatram je vrlo korisnom i za naše razmišljanje želio bih se osvrnuti na nekoliko pastoralnih uputa koje je tom prigodom izložio.

Prisjetit će se da je obitelj bila glavna tema. On se osvrnuo na prisutnost svetog Doma Blažene Djevice Marije, svetog Josipa i Isusa na Trsatu, kako bi izložio sadržajnu katehezu o svetosti i nepovredivosti obitelji, i o posljedicama koje odatle proizlaze. Zatražio je povlaštenu pozornost za instituciju obitelji, i jasne mjere koje će promicati i štititi njezin ustroj, razvoj i stabilnost. I to zbog toga što ne manjkaju poteškoće s kojima se često valja suočiti, ovdje u Hrvatskoj i svugdje na svijetu.

Prošlo je jedanaest godina. Nažalost, izgleda da poteškoće nisu postale manje ovih godina. To je naglasio prije nekoliko dana i papa Franjo, na Skupu koji je organizirao pokret Obnove u Duhu (1. lipnja 2014.): "Obitelji su kućne Crkve, gdje Isus raste u ljubavi supružnika i u životu djece. Stoga neprijatelj snažno napada obitelj: đavao ju ne želi! Želi je uništiti, i učiniti da u njoj ne bude ljubavi".

Stoga mi je drago podsjetiti Vas na neke posebne zadaće koje Ivan Pavao II. povjerio kršćanskim obiteljima ovdje na Trsatu. Na prvom mjestu posebno ih je pozvao da osobnim životom svjedoče autentični plan Božji za obitelj kao zajednicu utemeljenu na ženidbi; a to znači na postojanom i vjernom zajedništvu muškarca i žene, međusobno vezanima javno očitovanim i priznatim svezom. Zatim ih potiče da preuzmu na sebe odgovornost ljudskoga i kršćanskog odgoja djece koristeći pomoć odgojnih stručnjaka te ozbiljnih i dobro pripremljenih vjeroučitelja. Također je inzistirao na tome da se nikada ne umore moliti i biti narod nade.

Kako vam je poznato, i Benedikt XVI. je predstavio i obradio ove zadaće za vrijeme svog pohoda

Hrvatskoj 2011., prigodom prvog Nacionalnog dana obitelji. Ove zadaće neprestano ponavlja papa Franjo, osobito u hodu priprave Izvanredne opće sinode biskupa, koja će se održati u Vatikanu od 5. do 19. listopada 2014.

Dobro mi je poznato da Crkva Božja koja je u Hrvatskoj, vjerna svojim tradicijama, nikada nije zanemarila činiti sve što je moguće kako bi u praksi primijenila naputke papinskog naučavanja. Posebno se radujem s vama zbog toga što će tijekom sljedeće proslave svetog Vida (14. - 15. lipnja), Riječka nadbiskupija otvoriti Godinu obitelji, i što će se upravo ovdje na Trsatu 2015. proslaviti Drugi nacionalni susret obitelji.

Kao predstavnik Svetog Oca, vrlo cijenim ovo trajno nastojanje u obrani obitelji. To je znak životnosti ovih partikularnih (mjesnih) Crkava: Crkvi koje žele biti vjerne svom poslanju, unatoč poteškoćama koje se često pojavljuju.

U našoj viziji vjere, obitelj i brak (ženidba) predstavljaju jedno od najdragocjenijih dobara čovječanstva (Familiaris Consortio, 1), temeljnu stanicu društva" (Ev. Gaudium, 66), "izvor svakog bratstva ... temelj i primarni put mira" (Poruka za Svjetski dan mira 2014.). Oni imaju svoj početak u samom Bogu i blagoslovljeni su Isusovim rođenjem u Betlehemu i njegovim životom u Nazaretu. Tako i za nas ostaje temeljno Isusovo naučavanje o sjedinjenju i vjernosti supružnika, osim kada je u pitanju preljub.

Svjesni smo različitih pogleda koje često predlažu oni koji ne žive naš dinamizam vjere, nego se nadahnjuju kriterijima koje šire sekularizam i relativizam. Ne smijemo zanemariti ni objektivne poteškoće koje proizlaze iz osjetljive ekonomske situacije. Ipak smatramo svojom temeljnom i neopozivom dužnošću ponovno potvrditi svetost obitelji i braniti je svojim najvećim zalaganjem. Tako želimo dati pozitivan doprinos napretku i rastu Hrvatske; u duhu konstruktivnog dijaloga sa svima, pa i s onima koji su daleko od bila kakvog vjerskog osjećaja; s poštovanjem, u traženju primjerenih rješenja za mučna (teška) pitanja s kojima se mora suočiti naše društvo.

Danas su Duhovi: svetkovina Duha Svetoga koji silazi na Crkvu i svojim je moćnim dahom oživljuje. Danas posebno želimo uputiti svoju molbu Duhu Svetom da nas prosvijetli i krije, kao što je to učinio sveti Ivan Pavao II.

Dodi, Duše Sveti! Ovu molitvu često ponavljam, jer sam njemu povjerio svoje biskupsko služenje. To je jednostavna molitva, i pozivam vas da je često ponavljate preko dana. Želimo uputiti Duhu Svetom ovu molitvu osobito za naše obitelji, a naročito za one koje više osjećaju teret poteškoća.

Dodi, Duše Sveti! Obasaj našu stazu. Podrži naše nastojanje (zalaganje). Nadahnju brojne kršćanske obitelji da uvijek budu vjerni i hrabri svjedoci Božjeg plana za naše društvo.

Dodi, Duše Sveti! Obnavljaj lice zemlje sada i uvijek. Amen!

Molitveni susret u Vatikanu za mir u Svetoj zemlji

Riječi pape Franje na susretu Šimona Peresa i Mahmouda Abbasa
Vatikan, 8. lipnja 2014.

Gospodo Predsjednici, Vaša Svetost, braćo i sestre!

S velikom vas radošću pozdravljam i želim vama i cijenjenim delegacijama koje su u vašoj pratnji uzvratiti istim toplim dočekom koji ste vi meni ukazali na mom nedavnom hodočašću u Svetu zemlju. Zahvaljujem vam iz dubine srca što ste prihvatali moj poziv da dođete ovdje zajedno se moliti Bogu za dar mira. Nadam se da će ovaj susret biti put ka traženju onoga što nas ujedinjuje, kako bi se nadišlo ono što nas dijeli. I zahvaljujem Vašoj Svetosti, časnom bratu Bartolomeju, što mi se pridružio u dočeku uvaženih gostiju. Vaše je sudjelovanje veliki dar, dragocjena potpora i svjedočanstvo hoda kojeg kao kršćani činimo prema punom jedinstvu. Vaša prisutnost, gospodo Predsjednici, je veliki znak bratstva kojeg pružate kao Abrahamova djeca. To je ujedno konkretni izraz vjere u Boga, Gospodara povijesti, koji danas na nas gleda kao na braću i koji nas voditi želi svojim putovima. Ovaj naš molitveni susret za mir u Svetoj zemlji, na Bliskom istoku i u čitavom svijetu svojom molitvom prate mnoge osobe, koje pripadaju različitim kulturama, zemljama, jezicima i religijama: one su molile za ovaj susret i sada su s nama sjedinjene u samoj molitvi. To je susret koji odgovara žarkoj želji onih koji čeznu za mirom i sanjaju svijet gdje će muškarci i žene moći živjeti kao braća a ne kao protivnici ili neprijatelji.

Gospodo Predsjednici, svijet je nasljeđe koje smo primili od naših pređa, ali je također posudba od naše djece: djece koja su umorna i iscrpljena sukobima i žude za tim da svane zora mira; djece koja traže da se sruše zidovi neprijateljstva i da se krene putom dijaloga i mira kako bi ljubav i prijateljstvo pobijedili. Mnogo je, i previše, te djece palo kao nevine žrtve rata i nasilja, bilje istrgnute u svom punom cvatu. Naša je dužnost zajamčiti da njihova žrtva ne bude uzaludna. Neka nam sjećanje na njih ulije hrabrost mira, snagu ustrajnosti u dijalogu po svaku cijenu, strpljivost da tkamo, iz dana u dan, sve čvršće tkanje mirnog suživota uz puno uzajamno poštivanje, za Božju slavu i dobro sviju. Za uspostavu mira potrebna je mnogo veća hrabrost no za vođenje rata. To zahtijeva hrabrost reći "da" susretu a "ne" sukobu; "da" dijalogu i "ne" nasilju; "da" pregovorima i "ne" neprijateljstvima; "da" poštivanju dogovorâ i "ne" provokacijama, "da" iskrenosti i "ne" dvoličnosti. Za sve je to potrebna hrabrost, snaga duha i ustrajnost. Povijest nas uči da naše snage nisu dovoljne. Više smo puta bili nadomak miru, ali ga je zli, raznim sredstvima, uspio spriječiti njegovu uspostavu. Zato smo ovdje, jer znamo i vjerujemo da trebamo Božju pomoć. Ne odričemo se svojih odgovornosti, ali zazivamo Boga kao čin najveće odgovornosti, pred vlastitim savjestima i pred našim narodima. Čuli smo jedan poziv i moramo na nj odgovoriti: poziv da skršimo spiralu mržnje i nasilja, da je razbijemo samo jednom riječju: riječju "brat". Ali da bismo izgovorili tu riječ moramo dići svoj pogled k nebu i priznati jedni druge djecom jednoga Oca. Njemu, u Duhu Isusa Krista, se obraćamo moleći zagovor Djevice Marije, kćeri Svetе zemlje i Majke naše.

Gospodine Bože mira, čuj našu poniznu prošnju!

Pokušali smo mnogo puta i tolike godine riješiti svoje sukobe vlastitim snagama i oružjima. Koliko smo samo trenutaka neprijateljstva i tame iskusili; koliko je krvi proliveno; koliki životi uništeni; kolike nade pokopane... No, naši su se naporci izjavili. Sada nam, Gospodin, ti pomozi! Ti nam podaj mir, ti nas nauči miru, ti nas vodi prema miru. Otvori naše oči i naša srca i daj nam hrabrosti da možemo reći: "nikada više rata!"; "s ratom sve je izgubljeno!". Ulij nam hrabrosti da

činimo konkretnе geste za građenje mira. Gospodine, Bože Abrahamov, Bože prorokâ, Bože koji si nas stvorio i poziva nas da živimo kao braća, daj nam snage da svakoga dana gradimo mir; daj nam sposobnost da sve koje susrećemo na svom životnom putu promatramo kao braću i sestre. Učini nas osjetljivima na vapaj naših sugrađana koji od nas traže da pretvorimo naša oružja u oruđa mira, naše strahove u povjerenje a naše napetosti u opraštanje. Održavaj živim u nama plamen nade da se strpljivo i ustrajno opredjeljujemo za dijalog i pomirenje. Neka konačno pobijedi mir a svi ljudi iz svojih srca odagnaju riječi "podjela", "mržnja", "rat"! Gospodine, razoružaj naše jezike i ruke, obnovi naša srca i pameti, tako da riječ koja će nas uvijek okupljati bude "brat", a način našega života bude u znaku mira: shalom, mir, salam! Amen.

Strah Božji

Papina kateheza na općoj audijenciji u srijedu, 11. lipnja 2014.

Dar straha Božjeg o kojem ćemo danas govoriti zaključuje niz od sedam darova Duha Svetoga. Što znači imati strah pred Bogom? Znamo dobro da je Bog otac i da nas ljubi i želi naše spasenje, i uvijek oprašta, uvijek! Zato nema razloga da ga se bojimo! Strah Božji je, naprotiv, dar Duha Svetoga koji nas podsjeća koliko smo mali pred Bogom i njegovom ljubavlju i da je za naše dobro prepustiti mu se s poniznošću, poštovanjem i pouzdanjem u njegove ruke. To je strah Božji: to prepuštanje dobroti našeg Oca koji nas toliko voli!

Duh Sveti daje da se osjećamo takvima kakvi zapravo jesmo, to jest malenima, da zauzmemo stav – kojeg Isus toliko preporučuje u evanđelju – onoga koji sve svoje brige i očekivanja stavlja u Boga i osjeća se obavijenim i poduprtim njegovom toplinom i njegovom zaštitom, upravo poput djeteta sa svojim ocem. To nam pomaže dobro shvatiti kako strah Božji u nama poprima oblik poučljivosti, zahvalnosti i hvale, ispunjavajući naše srce nadom. Mnogo puta, naime, ne uspijevamo dokučiti Božji naum i opažamo da mi sami nismo kadri zajamčiti sebi sreću i vječni život. I upravo u iskustvu naših ograničenosti i našega siromaštva Duh nas tješi i pomaže nam osjetiti kako je najvažnije pustiti Isusu da nas povede u zagrljaj njegova Oca. Strah Božji otvara srca, zahvaljujući njemu postajemo svjesni da je sve dar milosti i da je naša prava snaga jedino u tome da slijedimo Gospodina Isusa i da pustimo Ocu da izlije na nas svoju dobrotu i milosrđe. Moramo otvoriti srce da Božja dobrota i milosrđe dođu u nas, da opraštanje, milosrđe, dobrota, milovanja Oca dođu u nas. Jer mi smo neizmjerno ljubljena djeca. Slijediti Gospodina s poniznošću, poučljivošću i poslušnošću jer nas prožima strah Božji ne znači činiti bezvoljno i pasivno, pa čak i s tugom u srcu, već s divljenjem i radošću, radošću djeteta koji prepoznaće da mu Otac pomaže i da ga ljubi. Strah Božji, dakle, ne čini od nas bojažljive, pokorne kršćane, već rađa u nama hrabrost i snagu! To je dar kojim postajemo uvjereni, oduševljeni kršćani, koji se ne pokoravaju Gospodinu iz straha, već zato jer su ganuti i osvojeni njegovom ljubavlju.

Dar straha Božje je također "alarm" koji upozorava na ustrajavanje u grijehu. Kada neka osoba živi u zlu, kada pogrdjuje Boga, kada izrabljuje druge, kada okrutno postupa s drugima, kada živi samo za novac, za ispravnost ili moć ili oholost, tada nas sveti strah Božji upozorava: "Oprez, sa svom tom moći, sa svim tim novcem, sa svom tom ohološću, sa svom tom ispravnostu nećeš biti sretan". Nitko ne može sa sobom ponijeti u onostranstvu ni novac ni moć ni ispravnost ni oholost: ništa! Možemo samo ponijeti ljubav koju nam Bog Otac daje, Božja milovanja koja prihvativimo i primimo s ljubavlju. I možemo tamo ponijeti ono što smo učinili za druge. Tu mislim primjerice na osobe koje imaju odgovornosti nad drugima i predaju se korupciji: ali zar vi mislite da će korumpirana osoba biti sretna na drugom svijetu? Ne! Sav plod njezine korumpiranosti iskvario je njezino srce i teško njoj kada dođe pred Gospodina. Tu mislim na one koji žive od

trgovine ljudima i ropskog rada: mislite li da ljudi koji trguje ljudima, koji iskorištavaju ljude ropskim radom imaju u srcu Božje ljubavi? Ne! Nemaju straha Božjega. I nisu sretni: to nikako. Mislim na one koji proizvode oružja zato da raspiruju ratove... Ali zamislite, koja je to vrsta posla! Siguran sam da ako sada postavim pitanje: koliki su od vas trgovci oružjem? Nitko, nitko: jer oni ne dolaze čuti Božju riječ. Oni proizvode smrt, oni su trgovci smrću, oni prodaju smrt. Neka im strah Božji pomogne shvatiti da će jednom sve skončati i da će morati položiti račun Bogu. Molimo od Gospodina milost da pridružimo svoj glas glasu siromašnih, kako bismo prihvatali dar straha Božjega i da možemo, zajedno s njima, prepoznati da smo obavijeni ljubavlju i milosrđem Boga, koji je naš Otac, naša tata.

Euharistija – Isusov dar ljudima

Papin nagovor uz molitvu Andeo Gospodnji u nedjelju, 22. lipnja 2014.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

U Italiji i mnogim drugim zemljama ove se nedjelje slavi svetkovina Tijela i Krvi Kristove – često se koristi latinski naziv: Corpus Domini ili Corpus Christi. Crkvena se zajednica okuplja oko euharistije kako bi se klanjala najdragocjenijem blagu koje je Isus ostavio.

U Ivanovu Evandelju predstavljen je govor o "kruhu života", koji je Isus održao u sinagogi u Kafarnaumu, u kojem kaže: "Ja sam kruh živi koji je s neba sišao. Tko bude jeo od ovoga kruha, živjet će uvijeke. Kruh koji će ja dati tijelo je moje – za život svijeta" (Iv 6, 51). Isus ističe da nije došao na ovaj svijet kako bi dao nešto, već zato da dadne samoga sebe, svoj život, kao hranu za one koji vjeruju u njega. To naše zajedništvo s Gospodinom obvezuje nas, njegove učenike, da ga naslijedujemo i od svog života, svojim stavovima, učinimo kruh koji se lomi za druge, kao što je Učitelj razlomio kruh koji je stvarno njegovo tijelo. Što se pak nas tiče, naši velikodušni stavovi prema bližnjemu pokazuju stav lomljenja života za druge.

Svaki put kada sudjelujemo na misi i hranimo se Kristovim tijelom, prisutnost Isusa i Duha Svetoga djeluje u nama, oblikuje naše srce, otkriva nam nutarnje stavove koji se pretaču u ponašanja prema evanđelju. A to su ponajprije poučljivost Božjoj riječi, zatim naše uzajamno bratstvo, hrabrost kršćanskog svjedočenja, maštovitost ljubavi, sposobnost pružiti nadu obeshrabrenima, prihvatići isključene. Na taj način po euharistiji sve više rastemo u suobličavanju svoga života Kristu. Kristova ljubav, prihvaćena otvorenim srcem, mijenja nas, preobražava, osposobljava nas ljubiti ne prema ljudskoj mjeri, koja je uvijek ograničena, već prema Božjoj mjeri. A koja je to Božja mjeru? Bez mjere! Božja mjeru je bez mjere. Sve! Sve! Sve! Ne može se izmjeriti Božju ljubav: ona je bez mjere. I tada postajemo sposobni ljubiti i one koji nas ne ljube: a to nije lako. Ljubiti onoga koji nas ne ljubi... To nije lako! Jer ako znamo da nas neka osoba ne voli, i mi sami smo skloni tome da ni mi ne volimo nju. No, tome ne smije biti tako! Moramo ljubiti i one koji nas ne ljube! Dobrom se opirati zlu, oprštati, dijeliti, prihvaćati. Zahvaljujući Isusu i njegovu Duhu, i naš život postaje "razlomljeni kruh" za našu braću. I živeći tako otkrivamo pravu radost! Radost postajanja darom, da uzvratimo na velikom daru što smo ga mi, bez vlastite zasluge, prvi primili. Lijepo je to: naš život postaje dar! To znači naslijedovati Isusa.

Htio bih napomenuti ove dvije stvari. Prva: mjeru Božje ljubavi je ljubiti neizmjerno. Je li to jasno? I, drugo, naš život, s Isusovom ljubavlju, prima euharistiju, postaje dar. Upravo takav je bio Isusov život. Ne zaboravite to dvoje: mjeru Božje ljubavi je ljubiti neizmjerno. I naslijedujući Isusa, mi, s euharistijom, činimo od svog života dar.

Isus, Kruh vječnoga života, sišao je s neba i utjelovio se zahvaljujući vjeri Presvete Djevice Marije. Nakon što ga je nosila u svom krilu s neizrecivom ljubavlju, ona ga je vjerno slijedila sve do križa i uskrsnuća. Molimo se Gospu da nam pomogne ponovno otkriti ljestvu euharistije i učiniti od nje središte svoga života, osobito na nedjeljnoj misi i u klanjanju.

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

Pozdravni govor nadbiskupa Puljića na početku plenarnog zasjedanja HBK

Pozdrav Predsjednika Hrvatske biskupske konferencije

XLVIII. plenarno zasjedanje HBK, Zagreb 13.-15. svibnja 2014.

1. Pozdrav nazočnim članovima HBK i gostima

U polovici smo vazmenog vremena pa u ozračju uskrsnog otajstva sve vas srdačno pozdravljam i želim blagoslovjen rad na ovom 48. plenarnom zasjedanju Hrvatske biskupske konferencije. Pozdravljam vas sve, preuzvišena gospodo nadbiskupi i biskupi, uzoritog gospodina kard. Josipa Bozanića, potpredsjednika HBK koji nam je ustupio večeras svoju katedralu, a poslije toga pozvao nas i na zajedničko druženje u njegovu bogosloviju, na čemu od srca zahvaljujemo. I čestitamo srebrni biskupski jubilej. Ad multos annos, Uzoriti! A da ne budete sami, tu su dvojica biskupa koji također obilježavaju 25 godina biskupskog služenja. To su mons. Slobodan Štambuk i mons. Ivan Penzeš. Od srca čestitamo! Pozdravljam i dvojicu naših umirovljenih kolega mons. Marina Srakića i mons. Ivana Milovana. Na zasjedanju neće biti mons. Juraj Jezerinac koji ide na hodočašće u Lourdes, a oko podne pridružit će nam se Apostolski Nuncij mons. Alessandro D'Errico.

Pozdravljam predstavnike drugih biskupskih konferencija i biskupe goste: mons. Marka Semrena, pomoćnog banjalučkog biskupa, delegat BK BiH; dvojicu naših redovitih gostiju: Mons. Ivana Penzeša, biskup subotičkog i mons. Đuru Gašparovića, biskupa srijemskog; sutra dolazi mons. Anton Jamnik, pomoćni ljubljanski biskup, predstavnik Slovenske BK; mons. Zef Gashi, Predsjednik Međunarodne BK sv. Ćirila i Metoda se ispričao, kao i mons. Ilija Janjić, kotorski biskup, te predstavnici Talijanske i Austrijske BK.

Uz pozdrav Generalnom tajniku mons. Encu Rodinisu, njegovom zamjeniku mons. Fabijanu Svalini i glasnogovorniku gosp. Zvonimиру Anciću, želim im puno pozornosti i strpljivosti. Pozdravljam djelatnike obavjesnih sredstava kojima smo zahvalni za izvješća s kanonizacije iz Vatikana, kao i sa susreta Hrvatske katoličke mladeži iz Dubrovnika. Unaprijed zahvaljujemo i za ono što ćete prenijeti javnosti i s ovog 48. redovnog zasjedanja HBK.

Od prošlog jesenjeg redovitog zasjedanja, u listopadu 2013. u Zagrebu, imali smo u međuvremenu dva susreta: 27. siječnja 2014. održano je izvanredno zasjedanje HBK u Zagrebu, a 26. veljače 2014. održano je XVI. redovno zajedničko zasjedanje BK BiH i HBK u prostorijama Biskupskog Ordinarijata u Banja Luci.

2. Dva važna događaja: Kanonizacije dvojice papa i susret mladih

Još uvijek smo pod dojmom događaja kanonizacije dvojice papa u Rimu i susret mladih u Dubrovniku. Nekoliko je biskupa sudjelovalo na svečanosti u Rimu, a veći dio na susretu mladih u Dubrovniku. Kad je papa Ivan XXIII. otvorio je Drugi vatikanski koncil, bio je to događaj od iznimne važnosti koji je pokrenuo katolički svijet. Crkva je preprošle godine (2012.) obilježila 50. obljetnicu otvorenja koncila, te tim povodom proslavila Godinu vjere. Netko je ovih dana rekao kako 'tamo gdje nisu stigle koncilske ideje, papa Ivan Pavao II. je nastojao donijeti ih svojim pu-

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

tovanjima'. A uz to bio je navjestitelj koncilskih vrjednota mira, pravednosti, ljubavi i pomirenja. Papa Franjo, koji ih je uvrstio u zbor svetih, istakao je kako su oni upoznali teškoće i tragediju svoga vremena. Ali, jača je u njima bila vjera u Isusa Krista, gospodara povijesti. Budući da su 'imali hrabrosti gledati Isusove rane', papa Franjo je zaključio kako su to 'bila dva hrabra čovjeka, koji su ostavili divno svjedočanstvo Božje dobrote i njegova milosrđa'.

U vrijeme kanonizacije u Rimu odvijao se u Dubrovniku deveti Susret hrvatske katoličke mlađeži na kojem se okupio dosada najveći broj mladih hrvatskih vjernika, pod geslom "Na slobodu pozvani" (Gal 5,13). Usprkos oblačnom i kišnom vremenu, oko 35 tisuća mladih svojim su mlađenackim osmijehom ispod kišobrana i kabanica ostavili pozitivnu sliku na stanovništvo Dubrovačke biskupije koja ih je ugostila. Osjetilo se, naime, da su kao hodočasnici došli u Grad svetoga Vlaha družiti se, moliti i pjevati.

Osim izvješća, dakle, koja će na zasjedanju podnijeti predsjednici pojedinih vijeća, komisija i odbora, čut ćemo također izvješće i s ova dva važna susreta koji su bili u Rimu i u Dubrovniku koncem travnja ove godine.

3. Promicanjem obiteljskih prava promiče se čovjek i njegovo dostojanstvo

Još prošle godine na izvanrednom zasjedanju HBK (21. siječnja 2013.) biskupi su u sklopu osvrtala na uvođenje Zdravstvenog odgoja u škole, raspravljali i o novoj 'rodnoj ideologiji' koja je i kod nas sve više prisutna u javnosti. Naime, otkad je 1994. u Pekingu održana IV. konferencija Ujedinjenih naroda o pravima žena, uveden je program rada UN-a pod pojmom "gender-mainstreaming". Teško je prevesti taj pojam. U hrvatskom se koristi izraz "rodno osviještena politika", ili pak "uključivanje rodne perspektive u glavna društvena strujanja". Pekinški 'program' potpisalo je 189 država, a rodna ravnopravnost proglašena je sastavnim čimbenikom demokracije. Države potpisnice obvezale su se prije 30 godina provoditi politiku rodne ravnopravnosti.

A kad su UN prihvatali „rodnu teoriju“ i odlučili od nje stvoriti ideologiju svjetskih razmjera, započela je njezina primjena i nametanje diljem svijeta[1]. Tako je ona postala dio i naše, hrvatske zbilje.

Budući da rodna ideologija dovodi u pitanje bitne značajke ženidbe kao naravne i božanske ustanove, bit će govora na zasjedanju o njezinim opasnostima, ali i o potrebi promicanja obitelji i njezinih prava. Jer, promocijom naravne i božanske ustanove obitelji zapravo promiče se čovjek i njegovo dostojanstvo[2], pisao je i govorio papa u miru Benedikt XVI. Biskupi će u tom vidu uputiti svoju poruku vjernicima.

4. Roditelji imaju pravo osigurati katolički odgoj svoje djece

Budući da kršćanski roditelji po prirodnom pravu i krsnom poslanju trebaju osigurati katolički odgoj svoje djece, a Ustav RH im osigurava "pravo i slobodu samostalno odlučivati o njihovom odgoju", zadaća je i pravo dijecezanskih biskupa "osnovati i voditi škole bilo kojeg smjera, vrste i stupnja". Nakon što smo prošle godine na jesenjem zasjedanju usvojili Opće odredbe o Katoličkim školama u RH, biskupi će na ovom susretu osnovati Nacionalni ured kojemu će zadaća biti pratiti i uskladivati ciljeve i strukturu obrazovanja u Katoličkim školama, kao i njihov identitet u vjernosti crkvenom poslanju.

Na plenumu će također biti govora i o nekim pitanjima gledom na funkcioniranje vjeronauka u školama. Jasno je da Katolička škola i vjeronauk povlače sa sobom pitanja o svrsi i namjeni

odgojno-obrazovnih institucija, te o naravi njihovog poslanja. Mnoge su stvari pravne naravi u tom vidu načelno uređene Ugovorom između Svetе Stolice i Republike Hrvatske o suradnji na području odgoja i kulture. No, kad Crkva podjeljuje ispravu kanonskoga mandata (*missio canonica*), ona izražava povjerenje prema pozivu vjeroučitelja koji u njezino ime vrši službu naviještanja, pa time pokazuje kako je uska povezanost vjeroučitelja s mjesnom crkvenom vlašću temelj i preduvjet njegova djelovanja u školi.

A kako bi se promicalo dobro kojemu služi vjerouak u školama, HBK će u skladu sa Zakonom kanonskog prava (kan. 804 § 1) izraditi smjernice kao pomoć Katehetskim uredima pri podjeljivanju ili opozivu kanonskoga mandata.

To je projekt koji usklađuje i spaja vjeru, život, odgoj i kulturu. A motiviran je traženjem istine o svijetu, životu i čovjeku koju obasjava svjetlo vjere. Zbog toga je jako važno da članovi Crkve aktivno sudjeluju u raspravi o gorućim pitanjima o kojima su prije 50 godina raspravljali biskupi na Drugom Vatikanskom saboru i pisali o dostojanstvu braka i obitelji, o odgoju i promicanju kulturnog napretka, o ekonomsko-socijalnom životu, te o promicanju mira (GS 47-90). Iako se i kod nas, kao i u Europi, često osjećaju naznake 'netrpeljivog sekularizma', koji u Crkvi ne vidi 'partnera i suradnika', nego suparnika, vjernici se ne smiju zbuniti niti plašiti u demokratskim okvirima izraziti svoj stav, mišljenje i uvjerenje. Očekuje se, dakle, da vjernici-laici aktivno sudjeluju u raspravama koje se odnose na čovjeka i obitelj, kao i na njegov život, rad, odgoj, kulturu i obrazovanje. Ne u vidu obrane i stjecanja nekih osobnih privilegija i povlastica, ili pak određenog 'životnog prostora' u državi, nego u vidu zauzimanja za zajedničko opće dobro čovjeka, obitelji, društva i naroda.

5. Ususret predstojećim europskim izborima

Ususret predstojećim europskim izborima, koji će se uskoro održati, od 22. do 25. svibnja 2014., pozvat će se ljudi neka se aktivno uključe. Imajući u vidu kako je pravo i dužnost svih izići na izbole, biskupi već sada potiču vjernike neka prema onom savjetu iz Starog Zavjeta od prije 3000 godina "biraju ljudi sposobne, bogobojazne i pouzdane" (Izl 18, 21). Jer, ako se ne izvršava dužnost biranja i glasovanja, onda se neodgovorno prepušta drugima da odlučuju o pitanjima koja se tiču zajedničke budućnosti. Stoga, pozivaju se svi neka pristupe izborima s moralnom i društvenom sviješću i odgovornošću. Time, naime, daju učinkoviti doprinos dalnjem razvoju naše domovine Hrvatske i EU.

Ovo su, dakle, neke od tema o kojima ćemo raspravljati na ovom zasjedanju. Nadam se kako ćemo do četvrtka u podne završiti, a o radu i zaključcima sa zasjedanja predviđena je konferencija za tisak u četvrtak u 11 sati. Još jednom sve vas od srca pozdravljam i želim plodno, radno i ugodno zborovanje.

Mons. Želimir Puljić, nadbiskup zadarski

Predsjednik Hrvatske biskupske konferencije

Priopćenje sa 48. plenarnog zasjedanja HBK

Zasjedanje je održano od 13. do 15. svibnja 2014. u Zagrebu. Katehetska pitanja, promišljanja o pastoralu obitelji ususret izvanrednoj sinodi biskupa, utemeljenje središnje medijske ustanove HBK bile su neke od glavnih tema zasjedanja.

Plenarno 48. zasjedanje Hrvatske biskupske konferencije održano je od 13. do 15. svibnja u sjedištu HBK-a u Zagrebu na Ksaverskoj cesti 12a. Na zasjedanju su sudjelovali apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj nadbiskup Alessandro D'Errico, izaslanici biskupskih konferencija Bosne i Hercegovine i Slovenije pomoći banjolučki biskup Marko Semren i pomoći ljubljanski biskup Anton Jamnik te gosti srijemski biskup Đuro Gašparović i subotički biskup Ivan Penzeš. Zbog hodočašća u Lurd bio je izočan vojni ordinarij Juraj Jezerinac.

Pozdravljajući nazočne, nadbiskup Želimir Puljić čestitao je 25. obljetnicu biskupstva kardinalu Josipu Bozaniću, biskupima Slobodanu Štambuku i Ivanu Penzešu, kao i 50. obljetnicu svećeničkoga ređenja Mili Bogoviću, Anti Ivasu i Ivanu Milovanu. Ukratko prikazavši glavne teme zasjedanja, nadbiskup Puljić se osvrnuo na razdoblje od prethodnoga zasjedanja koje su obilježila dva velika događaja na planu opće i naše domovinske Crkve - kanonizacija papa Ivana XXIII. i Ivana Pavla II. te Susret hrvatske katoličke mladeži u Dubrovniku. Govoreći o kanonizaciji papa, nadbiskup Puljić je istaknuo da je sv. Ivan XXIII. otvorio Drugi vatikanski koncil i time pokrenuo cijeli katolički svijet. A sv. Ivan Pavao II. nastojao je na svojim putovanjima donijeti koncilske ideje u dijelove svijeta gdje prije toga nisu stigle. U isto vrijeme u Dubrovniku je održan deveti Susret hrvatske katoličke mladeži na kojem se okupio dosada najveći broj mlađih hrvatskih vjernika, pod geslom "Na slobodu pozvani". Oko 35 tisuća mlađih, usprkos oblačnomu i kišnomu vremenu, svojim mladenačkim osmijehom ostavilo je pozitivnu sliku na stanovništvo Dubrovačke biskupije. Osjetilo se da su kao hodočasnici došli u grad svetoga Vlaha družiti se, moliti i pjevati.

Nadbiskup Puljić osvrnuo se i na izbore za Europski parlament koji će se održati od 22. do 25. svibnja. Istaknuo je da, imajući u vidu pravo i dužnost svih izići na izbore, biskupi potiču vjernike neka prema savjetu iz Staroga zavjeta "biraju ljude sposobne, bogobojazne i pouzdane" (Izl 18, 21). "Jer, ako se ne izvršava dužnost biranja i glasovanja, onda se neodgovorno prepusta drugima da odlučuju o pitanjima koja se tiču zajedničke budućnosti. Biskupi stoga pozivaju sve neka pristupe izborima s moralnom i društvenom sviješću i odgovornošću. Time, naime, daju učinkovit doprinos dalnjem razvoju naše domovine Hrvatske i EU-a", zaključio je nadbiskup Puljić.

U radnom dijelu zasjedanja biskupi su razmotrili neka katehetska pitanja. Prihvaćen je i odobren Plan i program katoličkoga vjeronauka za trogodišnje srednje škole koji je izradio Nacionalni katehetski ured HBK-a. Razmotren je i radni tekst Smjernica katehetskim uredima pri podjeljivanju i opozivu kanonskoga mandata te je poslan na daljnju doradu. Istaknuta je i važnost pastoralno-katehetskih kolokvija za svećenike koji poprimaju svoju strukturu i postaju prepoznatljivi u našoj pastoralnoj i katehetskoj javnosti. Dogovoren je termin idućega kolokvija koji će se održati početkom ožujka 2015. godine s temom "Pastoral zaručništva i pastoralno-katehetska priprava za brak". Prihvaćen je i prijedlog da Hrvatska biskupska konferencija iduće godine bude domaćin susreta ravnatelja katehetskih ureda iz cijele Europe. Biskupi su se osvrnuli na neuobičajene i agresivne napise koji su se posljednjih tjedana pojavili u medijima o djelovanju Crkve u sklopu vjeronauka u školi. Upozorenje je na grube neistine o hvalevrijednom radu i doprinosu vjeroučitelja čitavom odgojno-obrazovnom sustavu u Republici Hrvatskoj te je izraženo žaljenje što se ni jedna institucija, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta ili Agencija za odgoj i obrazovanje, nije javno očitovala povodom takvih napisa. Ujedno su poručili vjeroučiteljima neka

nastave raditi u duhu svoga poziva svjesni trenutka u kojemu se svi zajedno nalazimo. Sa zasjedanja je upućen i poziv svima kojima je stalo do cijelovitoga i kvalitetnoga odgoja i obrazovanja učenika neka se uključe u javnu raspravu o nastavnom planu i programu građanskoga odgoja, kao i u preispitivanje sadržaja koji vode k razgradnji osobnog i nacionalnog identiteta.

Ususret izvanrednoj sinodi biskupa, koja će se u listopadu ove godine održati u Rimu, biskupi su upoznati sa sažetim prikazom odgovora na pitanja o pastoralu obitelji koja je HBK poslao u generalno tajništvo sinode na temelju prispjelih materijala iz pojedinih nad/biskupija. U tom kontekstu na zasjedanju je podsjećeno i na glavne poruke temeljnoga dokumenta o pastoralu obitelji, pobudnice sv. Ivana Pavla II. "Familiaris consortio" koja je bila plod sinode biskupa iz 1980. godine o temi kršćanske obitelji. Kako bi u raspravi o toj temi mogli bolje osluhnuti koja su očekivanja obitelji od Crkve danas, na zasjedanju je jedan angažirani vjernički bračni par iznio svoja konkretna očekivanja, ponudivši pri tome i neke prijedloge koji mogu poslužiti u poboljšanju pastoralna obitelji.

Zbog sve prisutnijega nametanja i promoviranja rodne ideologije, koje se provodi na razne načine u našem društvu, biskupi su na ovom zasjedanju razmotrili radni dokument priređen na tu temu. Nakon plodne rasprave tijekom koje su dani prijedlozi odlučeno je da se dokument doradi u suradnji sa stručnjacima za to područje.

U želji da ujedine djelovanje medijskih ustanova i da se na učinkovit način iskoriste mogućnosti suvremenih načina komuniciranja hrvatski su biskupi osnovali Hrvatsku katoličku mrežu. Radi se o središnjoj medijskoj ustanovi Hrvatske biskupske konferencije u koju će biti uključeni Informativna katolička agencija, Hrvatski katolički radio, Tiskovni ured i odjel za nove medije. Za prvoga ravnatelja Hrvatske katoličke mreže imenovan je dosadašnji urednik Hrvatskoga katoličkoga radija Anto Mikić, a njezino sjedište bit će u novoj zgradi HBK-a.

Nakon što su prošle godine na jesenskom zasjedanju prihvatali Opće odredbe o Katoličkim školama u RH, biskupi su osnovali Nacionalni ured HBK-a za katoličke osnovne i srednje škole kojemu će biti zadaća pratiti i usklađivati ciljeve i strukturu obrazovanja u katoličkim školama, kao i njihov identitet u vjernosti crkvenom poslanju. Za voditeljicu toga Ureda imenovana je Ivana Petrac. Biskupi su upozorili da se Hrvatska radiotelevizija ne drži važećega sporazuma koji je sklopila s Hrvatskom biskupskom konferencijom te ponovno izrazili spremnost da se zajedničkim dogовором dođe do prihvatljivoga rješenja.

Najavljen je zajedničko hodočašće hrvatskih i slovenskih vjernika koje će se ove godine održati 6. rujna u svetištu Predragocjene Krvi Kristove u Ludbregu. Svečano euharistijsko slavlje predvodit će kardinal Josip Bozanić.

Na kraju prvoga dana zasjedanja na blagdan Gospe Fatimske, 13. svibnja, slavljena je svečana misa zahvalnica povodom proglašenja svetima Ivana XXIII. i Ivana Pavla II. u zagrebačkoj pravoslavničkoj koju je u zajedništvu s hrvatskim biskupima predstavio apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj mons. Alessandro D'Errico. Nakon mise predstavljena je knjiga kardinala Josipa Bozanića "Ivan Pavao II. - papa hrvatske nade". O knjizi su govorili urednik knjige mons. Nedjeljko Pintarić i nadbiskup riječki mons. Ivan Devčić, a prikazan je i sažeti videozapis o tri pastirska pohoda sv. Ivana Pavla II. našoj domovini.

Tajništvo Hrvatske biskupske konferencije

Susret članova HBK s redovničkim poglavarima

Pastoralne smjernice pape Franje i katoličke škole bile su glavne teme susreta. Nacionalni susret redovnika, redovnica i Bogu posvećenih laika održat će se u Mariji Bistrici, 14. ožujka 2015.

Redoviti godišnji susret biskupa, članova Hrvatske biskupske konferencije, s redovničkim provincijalima, članovima Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica, koji imaju sjedište na području HBK održan je, 2. lipnja 2014., u Zagrebu, u sjedištu HBK, Ksaverska cesta 12a. Na početku susreta nazočne su pozdravili predsjednik HBK zadarski nadbiskup Želimir Puljić i predsjednik Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica o. Vinko Mamić.

U prvoj točki radnog dijela susreta biskupi i redovnički poglavari promišljali su o pastoralnim smjernicama pape Franje o čemu je uvodno izlaganje održao prof. dr. Marijan Steiner DI. Papa se ističe kao poglavar cijele Crkve kojemu je jako stalo do snage, uvjerljivosti, raznolikosti, i uspješnosti pastoralna u čijem je središtu naviještanje Radosne vijesti, istaknuo je prof. Steiner, sažimajući glavne naglaske papinih govora, propovijedi, intervjuja i dokumenata. Kod Svetog Oca jasno se nazire određeni crkveni i pastoralni put, čija je okosnica ključna riječ: milosrđe. U viziji pape Franje Crkva treba biti prepoznatljiva kao kuća milosrđa, koja u dijaligu između slabosti ljudi i Božje strpljivosti pomaže pronaći radosnu vijest velike kršćanske nade. Sveti Otac neumorno preporučuje evangelizaciju svima (počevši od biskupa i svećenika), koji su pozvani prihvati i služiti, osokoljeni da se ne boje ići prema granicama i periferijama života, tamo gdje su siromašni, marginalizirani, posljednji. Siromašna Crkva za siromašne - misao je vodilja pape Franje, primjetio je prof. Steiner, koja usmjerava i određuje u evandeoskom smislu opredjeljenje za siromaštvo i služenje siromašnjima. Time ona ne pruža samo konkretnu, stalnu i velikodušnu solidarnost, već preuzima djelatnu brigu također oko potvrđivanja dostojanstva osobe, postizanja pravde kao i izgrađivanja civilizacije koja se s punim pravom može nazvati humanom.

Prof. Steiner je upozorio i na najčešće riječi pape Franje koje se odnose na pastoral kao što su: briga za siromašne, biti na granicama, radosno naviještanje, misionarska Crkva, milosrđe s nježnošću, otvorenost, prihvatanje, izlazak... Sažeto rečeno: pokret i dinamizam. Zaključeno je da Sveti Otac daje vrlo važne poticaje, naznačuje putove, korigira stavove i hrabro označuje moguće prepreke na putu Crkve prema njenoj preobrazbi i evangelizacijskoj službi u današnjem svijetu.

Kako mnoge biskupije i redovničke zajednice preko svojih osnovnih i srednjih škola daju važan doprinos na području odgoja i obrazovanja te se na tom području susreću s mnogim izazovima, na zasjedanju se o toj tematiki promišljalo na temelju Odredaba o osnovnim i srednjim katoličkim školama koje je HBK odobrila u listopadu 2013. godine. Govoreći o glavnim naglascima toga dokumenta predsjednik Vijeća HBK za odgoj i obrazovanje požeški biskup Antun Škvorčević istaknuo je da je njegovo glavno polazište temeljno demokratsko pravo roditelja, zajamčeno međunarodnim dokumentima i Ustavom Republike Hrvatske, da odgajaju djecu po vlastitoj savjesti i sukladno svojim vjerskim uvjerenjima, iz čega proizlazi i njihovo zauzimanje da javne i druge škole osiguraju katolički odgoj njihovoj djeci te da se osnivaju katoličke škole. Posebnost katoličkih škola je u tome što s jedne strane imaju značajke zajedničke sa svakom drugom školom dok su s druge strane one kršćanske zajednice koje provode odgojno obrazovni projekt utemeljen u Kristu i Njegovu Evandelju. One su i odgojno obrazovne ustanove i mjesto evangelizacije, apostolata i pastoralnog djelovanja.

Katoličke škole ostvaruju jedinstveni odgojno obrazovni projekt čije je osnovno obilježje sinteza vjere i kulture, znanja i mudrosti te potraga za istinom. Biskup Škvorčević je naglasio važnost stalnog usavršavanja plana i programa katoličkih škola koji na poseban način treba odražavati njihovu posebnost kao i potrebu trajne formacije i stručnog ospozobljavanja učitelja jer se kroz njih zrcali identitet katoličkih škola u kojima oni nisu samo puki namještenici nego vrše važno crkveno poslanje. U Hrvatskoj trenutno djeluju tri osnovne i 12 srednjih katoličkih škola, a od jeseni bi trebala započeti s radom još jedna katolička osnovna škola. Na kraju je biskup Škvorčević zaključio da treba još mnogo učiniti oko osnivanja novih kao i oko profiliranja postojećih katoličkih škola i jasnijeg definiranja njihovog statusa unutar školskog sustava te je izrazio zahvalnost biskupima i provincijalima koji su unatoč brojnim poteškoćama imali hrabrosti upustiti se u osnivanje škola. Uslijedila je bogata rasprava u kojoj je izražena radost zbog ovakvog susreta kao i svijest o zajedničkoj odgovornosti svih ordinarija, biskupa i provincijala, za boljšak i napredak kako Katoličke Crkve tako i cjelokupnog hrvatskoga društva u kojem je Crkva duboko prisutna.

U nastavku zasjedanja bilo je govora o dokumentu koji su biskupi izradili prema uputama Kongregacije za nauk vjere pod naslovom: Smjernice za postupanje u slučajevima spolnoga zlostavljanja maloljetnika. Smjernice su predviđene kao pomoć crkvenim poglavarima u traženju istine i pravde, kažnjavanju počinitelja te liječenju nanesenih rana. One su također izraz brige koju Crkva pokazuje prema žrtvama spolnog zlostavljanja i prema svakom drugom obliku nasilja i iskorištavanja. Smjernice su poslane mjerodavnoj Kongregaciji na odobrenje.

Svoj zajednički susret biskupi i redovnički poglavari iskoristili su i za razmatranje prijedloga kako u Hrvatskoj obilježiti Godinu posvećenog života koja će po odluci pape Franje biti proslavljena slijedeće godine. Naime, 2015. godine bit će jubilarna 50. obljetnica donošenja Dekreta Drugog vatikanskog sabora o obnovi redovničkog života Perfectae caritatis. Između ostalog odlučeno je da se održi nacionalni susret redovnika, redovnica i Bogu posvećenih laika, kao i laika povezanih s redovničkim zajednicama preko svjetovnih redova, u Mariji Bistrici, 14. ožujka 2015.

Tajništvo Hrvatske biskupske konferencije

Priopćenje s izvanrednog zasjedanja HBK - pomoć stradalima u poplavama

Hrvatski su biskupi odlučili darovati za pomoć stradalima u poplavama 12 milijuna kuna. Na zasjedanju je istaknuto da je do sada Katolička Crkva u Republici Hrvatskoj za pomoć ugroženim područjima izdvojila više od 6,5 milijuna kuna, od čega je dio usmjeren Caritasima u Bosni i Hercegovini i Srbiji.

Pomoć stradalima na poplavljenim područjima bila je tema izvanrednog plenarnog zasjedanja Hrvatske biskupske konferencije koje je pod predsjedanjem predsjednika HBK zadarskog nadbiskupa Želimira Puljića održano 2. lipnja 2014. u sjedištu HBK u Zagrebu. O razmjerima stradanja izvjestili su biskupi onih biskupija čiji su vjernici i župe zahvaćeni katastrofalnim poplavama. Biskupi s pogodjenih područja zahvalili su na kolegijalnosti, brizi i solidarnosti koju su pojedine biskupijske zajednice pokazale prema najteže stradalima na području njihovih biskupija.

Istaknuta je zauzetost župnika poplavljenih župa koji su se snažno angažirali u pomaganju svojim župljanima i drugim sumještanima kao i velikodušni angažman mnogih svećenika, redovnika i redovnica, vjeroučitelja i vjernika laika diljem Hrvatske i iseljeništva u molitvi i prikupljanju pomoći. Hrvatski su biskupi odlučili darovati za pomoć stradalima u poplavama 12 milijuna kuna. Na zasjedanju je istaknuto da je do sada Katolička Crkva u Republici Hrvatskoj za pomoć ugroženim područjima izdvojila više od 6,5 milijuna kuna, od čega je dio usmjeren Caritasima u Bosni i Hercegovini i Srbiji.

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

Osim toga Hrvatski Caritas je 17. svibnja ove godine pokrenuo akciju prikupljanja pomoći u kojoj je do sada prikupljeno preko 3,2 milijuna kuna. Akcije prikupljanja novčane pomoći na svojim područjima provode biskupijski i župni Caritasi. Tim je putem na poplavljena područja upućena i pomoć od nekoliko stotina tona različite robe. Budući da je sada važno ne samo hitno interverirati, nego i strateški planirati i promišljati kako najbolje pomoći onima koji su najpotrebniji, Hrvatski Caritas je uputio poziv nadležnim državnim institucijama za osnivanje tijela za bolju koordinaciju aktivnosti u pružanju pomoći.

Hrvatski biskupi zahvaljuju svima koji su se uključili u akciju pomoći stradalima te i dalje pozivaju i potiču vjernike kao i sve ljudi dobre volje da sudjeluju u prikupljanju pomoći.

Priopćenje Hrvatskoga Caritasa o prikupljenim i prosljeđenim sredstvima za stradale u poplavama

Hrvatski Caritas je iz vlastitih sredstava interventnog Fonda solidarnosti do sada uputio pomoć od 70.000 kuna Caritasu Đakovačko-osječke nadbiskupije, 30.000 kuna Caritasu Požeške biskupije, 100.000 kuna Caritasu biskupske konferencije Bosne i Hercegovine te 6.600 eura Caritasu Srbije.

PREGLED PRIKUPLJENIH I PROSLIJEĐENIH NOVČANIH SREDSTAVA ZA POPLAVLJENE U SLAVONIJI, BOSNI I HERCEGOVINI I SRBIJI, UPLAĆENIH PREKO RAČUNA HRVATSKOG CARITASA

Uslijed velikih materijalnih stradanja i brojnih ugroženih obitelji i domaćinstava uzrokovanih poplavama u kontinentalnoj Hrvatskoj izljevanjem Save, Hrvatski je Caritas 17. svibnja 2014., odlukom svojega predsjednika mons. Josipa Mrzljaka, pokrenuo akciju prikupljanja pomoći poplavljениma. Odaziv prikupljanju pomoći je velik, ali su i potrebe unesrećenih goleme.

Jučer su predsjednik i ravnatelj Hrvatskog Caritasa, mons. Josip Mrzljak i mons. Fabijan Svalina, zajedno s nadbiskupom Đakovačko-osječkim Đurom Hranićem, posjetili poplavljena područja u Županji i okolnim selima, Drenovcima, Gunji te posjetili izbjeglički centar u Cerni u kojem je smješteno oko 200 osoba.

Do danas, 22. svibnja 2014., u akciji prikupljanja novčane pomoći za stradale u poplavama preko računa Hrvatskog Caritasa hrvatski su građani i poslovni subjekti uplatili iznos od 1.766.262,72 kuna, od toga on-line uplatama 104.703 kn. Do sada je na donacijski telefon 060 9010 registrirano 41 600 poziva što uz iznos od 6,25 kn po pozivu odgovara iznosu od 260.000 kuna. Time je ukupan iznos 2.026.262,72 kuna.

Hrvatski Caritas je iz vlastitih sredstava interventnog Fonda solidarnosti do sada uputio pomoć od 70.000 kuna Caritasu Đakovačko-osječke nadbiskupije, 30.000 kuna Caritasu Požeške biskupije, 100.000 kuna Caritasu biskupske konferencije Bosne i Hercegovine te 6.600 eura Caritasu Srbije.

ZADARSKA NADBISKUPIJA

ĐAKONSKO REĐENJE TOMISLAVA VLAHOVIĆA U NINU

Propovijed nadbiskupa mons. Želimira Puljića

Sakramenti Krista i Crkve

1. Ređenje nas uvijek uvodi u otajstvo Božjeg plana s ljudima i podsjeća na Isusove riječi: "Ne izabrate vi mene, nego sam ja vas sebi izabrao i odredio da idete i rod donosite". Zato se Crkva u posvetnoj molitvi obraća Bogu 'djelitelju redova i rasporeditelju službi' neka milostivo pogleda na slugu svoga i neka ga 'darom svoje milosti ojača za vjerno vršenje službe'. Prekrasna molitva koja pokazuje da je njegova milost što smo postali 'rod odabrani, kraljevsko svećenstvo, narod stečen da naviješta silna djela Gospodnja'. Njegova je milost što je Tomislav izrekao maloprije svjesno i slobodno svoj: 'Evo me!' Molitva Crkve pokazuje kako Bog poziva i bira, a čovjek odgovara. Stoga je duhovno zvanje 'dar i otajstvo vjere', a u njegovu 'rađanju i hodu' uključeni su Bog i čovjek, obitelj i zajednica vjernika. Drago mi je što u ovoj prigodi mogu pozdraviti njegove roditelje, braću i sestre i ostalu rodbinu i prijatelje. Pozdravljam i svećenike u koncelebracije, pjevače, časne sestre, naše bogoslove i sjemeništarce, kao i sve vas braćo i sestre koji ste se okupili na ovom slavlju.

Prisustvujemo, dakle, sakramenu đakonskog ređenja, a sakramente obično dijelimo u tri skupine: oni koji nas uvide u puninu života s Kristom (krštenje, euharistija i potvrda), koji nas ozdravljaju (pomirenje i bolesničko pomazanje), te sakramenti koji su u službi kršćanske zajednice (ženidba i svet Red). Svim sakramentima je zajedničko da ih je ustanovio sam Gospodin Isus i da im je dao spasiteljski sadržaj. Riječ 'sakrament' znači 'sveta tajna', 'otajstvo'. Mi u komunikaciji s drugima imamo prepoznatljive znakove, ali i neizgovorene tajne. Poklonjeni buket cvijeća nije ljubav. Ali, ona se u tom poklonu izriče i otkriva. Trobojnica s grbom nije Hrvatska, ali ona se u tom znaku otkriva, a njezini se žitelji po grbu i zastavi prepoznaju. I Bog ima svojih 'tajni' i znakova po kojima se prepoznaje i izriče. Boga nitko nikada nije video. Nedohvatljiv je čovjeku i neizreciv. Njegovu 'otajstvenu' prisutnost prepoznajemo u 'čudesnim djelima' spasenja i oslobođenja. 'Više puta i na više načina Bog nekoć govoraše ocima po prorocima: konačno, u ove dane, progovori nama u Sinu' (Heb1, 1-2) koji nam se darovao u svetim sakramentima.

2. U Crkvi od njezina početka postoji posebna služba 'ministerijalnog svečeništva' koja se povjerava onima koji služe zajednici kao njezini predvodnici i učitelji. Đakonat koji će danas podijeliti bogoslovu Tomislavu Vlahoviću prvi je stupanj sakramenta svetoga Reda. A očituje se 'u službi riječi i oltara', te u 'služenju'. A da bi to mogao činiti nepodijeljena srca, on će danas javno odarbiti stalež celibata radi nebeskog kraljevstva. Uz to će obećati da će čuvati i razvijati duh molitve, obdržavati bogoslužje časova, te moliti za Crkvu i čitav svijet. Crkva nije ni samoupravna zajednica, a niti demokratsko društvo, nego zajednica vjernih Isusovih učenika s hijerarhijskim ustrojem s proglašenim na Gori blaženstava. Dakon će, stoga, danas staviti svoje u moje ruke i prihvatiti takvo uređenje, te bez uvjeta obećati poštovanje i poslušnost. Ne samo meni, nego i mojim nasljednicima. Ne samo za jedan dan, jednu godinu ili određeno vrijeme, nego u poslušnosti i celibatu do konca života. Otajstvo je to veliko, rekao bi sv. Pavao.

Uz navještaj Riječi i službu oko oltara u staležu celibata đakoni su osobito pozvani vršiti 'službu ljubavi', poput Krista koji nije došao da bude služen, nego da služi. Evangelist Ivan to opisuje kad u izvješću o blagovanju Pashe dodaje kako 'Isus ustaje, odlaže haljinu, uzima vodu, učenicima

ZADARSKA NADBISKUPIJA

pere noge i otire ubrusom kojim je bio opasan' (Iv 13, 4-5). Činom pranja nogu Isus je izrazio smisao svog poslanja, a služenje drugima učinio temeljnim zakonom u Crkvi.

3. No, dok razmišljamo o služenju valja istaknuti da služenje braći kao blagoslovljeno djelo, nije prva i najvažnija stvar pastoralnog rada. Prva i najvažnija stvar jest služenje Bogu, jer, Isus je iznad svega sluga Jahvin, a onda sluga ljudi. On je to svojim roditeljima objasnio kad su ga žalosni tražili: 'Zar niste znali da mi je boraviti u kući Oca mojega' (Lk 2,49). Zato kad klerik, svećenik ili đakon, zanemari ono što se od njega s pravom očekuje i što on jedini može uraditi, ne služi se braći. Usljed utjecaja sekularizma i aktivizma postoji ozbiljna opasnost da se zanemari duhovnost i molitva. Stoga Crkva kao dobra majka i učiteljica obvezuje i potiče ređenike neka 'tumače crkveni nauk, te pobožno i vjerno slave Kristova otajstva' u znaku onog poznatog tropleta koji ćemo doskora čuti: 'vjeruj što razmatraš, druge poučavaj što vjeruješ, i sam vrši ono što druge poučavaš'.

Okupljeni večeras u ovoj župnoj crkvi sv. Anzelma u Ninu molit ćemo usrdno i žarko Gospu našu od Zečeva da svećenici i redovnici ove nadbiskupije budu vjerni i odani službenici njezinog Sina. Osobito ćemo joj preporučiti neka današnjeg ređenika obdari darovima poniznosti, postojanosti i pouzdanja u Boga. Neka i on poput Marije poniznim srcem stalno ponavljam 'evo, službenika Gospodnjeg. Nisam dostojan, ali neka mi bude po twojoj volji. Govori Gospodine, sluga Tvoj sluša! Neka postojanim duhom dadne do znanja svakomu kako neće biti dvorjanin koji se dodvorava ljudima ovoga svijeta, a niti trstike koju razni vjetrovi ljlaju kamo hoće, već poput Ivana Krstitelja proročki navjestitelji Božje pravde i kraljevstva njegova. Neka svojim pouzdanjem u Boga poput Abrahama stupa siguran da ga on, koji ga je pozvao od utrobe majke njegove, neće ostaviti. Stoga, neka s blaženim Alojzijem Stepincom stalno ponavlja: U Tebe sam se Gospodine pouzdao!

4. Sudjelujmo, dakle, sabrano i radosno, s molitvom i pjesmom u ovom svetom obredu otajstva đakonskog ređenja. Ovo ređenje je dar ređeniku, ali i Nadbiskupiji, Crkvi i narodu. Zbog toga ćemo moliti neka u njemu obiluje svaka vrsta krjeposti i neporočno obdržavanje duhovne stege sa svjedočanstvom dobre savjesti. Posebice ćemo moliti neka ovo bude dar njegove ljubavi bez koristoljublja, darivanje bez pridržaja i dar služenje bez uvjetovanja. Neka 'hitajući ususret Gospodinu jednog dana čuje njegov poziv: 'Slugo, valjani i vjerni, uđi u veselje Gospodara svoga'. Neka ustraje nepokolebivo uz Krista Gospodina koji neka do kraja izvede ono što je započeo na njegovom krštenju u župi sv. Ante u Otoku. Tako neka bude, amen!

Nin, 18. svibnja 2014.

MISA ZADUŠNICA ZA MONS. ROZARIJA ŠUTRINA

Propovijed nadbiskupa mons. Želimira Puljića

Izabranici njegovi stječu milost i milosrđe

1. Ovoga poslijepodneva oprostili smo na Gradskom groblju od mons. Rozarija Šutrina, kanonika Stolnog kaptola sv. Stošije. A ovom svetom misom u našoj prvostolnici želimo Bogu zahvaliti za sve dobro što je mons. Šutrin učinio za ovu mjesnu Crkvu zadarsku. Preminuo je 21. svibnja 2014. u 94. godini života i 70. godini misništva. Rodio se 3. listopada 1920. u Luci na Dugom otoku, u obitelji Mate i Anice r. Frланja. Za svećenika je zaređen 3. rujna 1944. u Zagrebu. Služio na Molatu i Brguljama, u Crnom, Pločama i Dračevcu Zadarskom. Bio je kancelar i tajnik Zadarske nadbiskupije. Obavljao je službe vicerektora na Bogosloviji u Zadru, tajnika Nadbiskupske

klasične gimnazije, ravnatelja klasične gimnazije. Bio je poslužitelj župe Belafuže i Vira, Gorice, Galovca i Bokanjca, te rektor crkve sv. Krševana, kapelan crkve sv. Marije kod benediktinki. Imenovan je kanonikom Stolnog kaptola sv. Stošije i kapelanom Njegove Svetosti. Pisao je za Glas Koncila, časopise Marija, Zvona, Marulić. Autor je knjige ‘Žrtve bogoljublja i čovjekoljublja – naš ponos i poticaj’ u kojima je opisao živote dvanaestorice svećenika Zadarske nadbiskupije ubijene u komunističkom režimu. Bogat životni repertoar službi i poslova koje obavljao, kao što ga je Gospodin obdario s bogatih 70 godina svećeničkog života i rada (u rujnu bi završio 70 godina svećeničkog služenja). Neka im Gospodin udijeli vječni pokoj i mir. Iskreni izrazi suosjećanja kleru ove Nadbiskupije, posebice onima koje je on poučavao ili odgajao; a takvih je većina prezbiterija. Izrazi suosjećanja njegovim nećacima od pokojne sestre Marije (Žarku, Heleni i Dragani) i ostaloj rodbini, te vjernicima župa u kojima je služio. O njegovom djelovanju govorio je Upravitelj doma, prečasni kanonik don Srećko Frka-Petešić.

2. Mi s vjerom prihvaćamo da su ‘duše pravednika u ruci Božjoj’. No, smrt nam je uvijek težak udarac i lom. A nerijetko je doživljavamo kao gubitak i kraj. No, kao vjernici znamo kako smrt nije kraj, nego prijelaz. Ako umrjesmo s Kristom, vjerujemo da ćemo i živjeti zajedno s njime. Smrt Kristova na križu odškrinula je vrata vječnoga života. U svjetlu vjere, koja nam s križa sjaji, mi smo se okupili u našoj prvostolnici moliti za pokoj njegove plemenite duše. Prihvaćamo očima vjere da je ovozemni život samo djelić onog vječnog života koji nakon prolaza smrti vječno traje. Blago čovjeku kad na tom prijelazu ima svjetlo vjere, koja mu obasjava životnu putanju. Mons. Šutrin je punih 70 godina misu slavio, svete Tajne dijelio i propovijedao kako smrt nije kraj, nego početak novoga života. Okupljeni ovoga poslijepodneva u katedrali slavimo istu nekrvnu žrtvu koja je navještaj besmrtnosti. Istim svjetлом vjere mi smo ga prije sat vemena ispratili na vječni počinak.

Istina, u trenucima umiranja pucaju rodbinske i prijateljske veze, a smrt bilježi rastanak i kraj ovozemnog druženja. No, žarkom vjerom i usrdnom molitvom dolazimo Bogu koji je pravi Život. I kad za umrle molimo mi s Pavlom ponavljamo ‘Bog, koji je uskrisio Gospodina Isusa, uskrisit će i nas zajedno s njime’. Isusovo uskrsnuće dovest će i nas u vezu s onima koje smo u smrti izgubili. I bit ćemo jednog dana skupa s njima i slaviti vječni Uskrs. To je nuda naša. To je okrjepa vjere koju i danas u ovoj prigodi osjećamo i zajedno ispovijedamo u hvalospjevu predslovju za pokojne kada velimo: ‘Tvojim se vjernima, Gospodine, život mijenja a ne oduzima. I kad se razori dom ovozemnog boravka, stječe se vječno prebivalište u nebesima’.

3. Čuli smo i Isusov govor u Kafarnaumu: ‘Ja sam kruh živi koji je s neba sišao’. Mons Šutrin je sedam desetljeća lomio kruh nebeski, hranio ljude riječju i svetim sakramentima. Posebice euharistijom koja sadrži samu utjelovljenu svetost. ‘Tko blaguje tijelo moje i pije krv moju, ima život vječni, i ja ću ga uskrisiti u posljednji dan’ (Iv 6, 54) Euharistija je središte župnog, biskupijskog, crkvenog, obiteljskog i narodnog života. Novo mesijansko pokoljenje, koje se okuplja u euharistijskom slavlju, ispovijeda da je Isus kruh naš koji je s neba sišao” (Iv 6, 50). Zatečeni otajstvom nebeske tajne i mi s Tomom ponavljamo: “Ne shvaćamo, ne gledamo, al’ po jakoj vjeri znamo, što van reda biva tu!”

Prije koji sat vremena položili smo tijelo našega brata Rozarija u grobnicu s braćom koji su kao i on služili Crkvi i narodu ovoga kraja. Duboko svjestan činjenice da je naš život žurno koracanje prema eshatonu, prema vječnosti, prema kući Očevoj, on je prije 23 godine (1991.) u okupiranim Zadru napisao svoju Oporuku u kojoj je ispovijedio da „ima veliko pouzdanje u milosrđe Nebeskog Oca i ljubav Sina njegova, kao i u majčinski zagovor Marije, Majke Crkve i kraljice mira“. On u Oporuci, koju je potvrđio deset godina kasnije (2001), „sinovski zahvaljuje na iz-

ZADARSKA NADBISKUPIJA

branju i drugim darovima u dugom svećeničkom životu, te u moćne ruke Providnosti i zagovor BDM stavlja svoju sadašnjost i budućnost, posebice sudbinu Lijepo Naše, našega Grada i nadbiskupije“. Čitajući ove retke iz njegove Oporuke dođe nam ponavljati s Augustinom: „Za sebe si nas stvorio, o Bože, i nemirno je srce naše dok u Tebi ne otpočine“. Našeg brata Rozarija, koji je u tebi otpočinuo, molimo, dobrostivo priveli u prostranstva gdje tuge više neće biti, ni jauka, ni bola, već mir i radost u Gospodinu. A ova euharistija, koja je predokus one vječne gozbe u nebu neka mu bude zalogom spasenja.

4. Zahvalni smo mons. Šutrinu što je Riječ Božju neumorno naviještao i kruh nebeski s vjerom lomio, zajednicu Božjeg naroda oko stola Gospodnjeg okupljaо gdje je s njima pjevao i molio, slušao i razmatrao. Sigurni smo kako se već susreo sa svojim dragim roditeljima koji su ga u vjeri odgajali i na svećeničkom putu pomagali. Susreo se i brojnim vjernicima koji su ga pretekli odlaškom s ovoga svijeta na bolji. Susreo se i sa svojim nadbiskupima koje je poštivao, volio i s njima surađivao. Siguran sam kako je osobito bio potresan i drag susret s njegovim starijim sumještanim, don Eugenom za koga je u knjizi „Žrtve bogoljubla i čovjekoljubla“ napisao da je „naš ponos i poticaj“. Don Eugen je, naime, rođen prije 100 godina. pa će prezbiterij ove Nadbiskupije polovicom lipnja poći na njegov grob u Luku zahvaliti Bogu za dar njegovog mučeničkog svjedočanstva. Don Rozario, koji je bio mlađi od njega samo šest godina, sigurno je u njemu vidio uzor i poticaj da krene istim putem svećeništva.

Okupljeni u ovoj prvostolnici u kojoj je mons. Šutrin također nastupao i propovijedao, danas slušamo kako nam u svojoj posljednjoj propovijedi ponavlja one vječne i trajne istine: ‘Njegovim vjernima, život se mijenja, a ne oduzima’. A u kontekstu nekrvne žrtve Novoga Saveza on nas također poziva da pred ovim otajstvom i tajnom vjere ponavljamo ono na što je on pozivao okupljene vjernike: „Tvoju smrt, Gospodine, naviještamo, tvoje usrksnuće slavimo i tvoj slavni dolazak iščekujemo“. Pokoj vječni daruj mu Gospodine!

GOSPA OD ZEČEVA U NINU

Propovijed nadbiskupa mons. Želimira Puljića

Blažena Djevica Marija – Zagovornica u Kani

1. Nakon krštenja na Jordanu i izbora prvih učenika uputio se Isus u Galileju gdje je poveo i svoje učeniku u svatove mladog bračnog para u Kani Galilejskoj. Taj događaj donosi samo apostol Ivan i opisuje Mariju kao moćnu zagovornicu kod prvog Isusovog čuda. Iz svega se dade naslutiti kako su mладenci bili siromašni ljudi jer im je ponestalo vina. Marija kao brižna domaćica nadgledala je podvorbu stolova. A kad je opazila kako nestaje vina, proživiljavala je njihovu nepriliku. Da ih izbavi od moguće "sramote", odlučila je zamoliti Isusa neka im pribavi vina. Ne novcem kojeg Isus nema, nego čudom u što Marija vjeruje jer zna tko je Isus. Veliko je značenje ovog Marijinog zagovora. U njemu treba iščitavati dublje značenje i pozadinu njegova smisla i trajne poruke.

Iako su Isus i Marija živjeli skupa, razgovarali, molili i planirali, u Novom Zavjetu imamo samo tri mjesta koja donose dijalog između njih dvoje. Najprije ono kad su Isusa izgubili i pronašli u hramu pa ga Marija pita: "Sinko, zašto si nam to učinio? Gle, otac tvoj i ja žalosni smo te tržili". A on im odgovara: "Zašto ste me tražili? Niste li znali da mi je biti u onome što je Oca mojega"

(Lk 2,48-49). Drugi je razgovor ovaj današnji kad Isus na Marijinu primjedbu kako gosti "vina nemaju", odgovara: "Ženo, što ja imam s tobom? Još nije došao moj čas" (Iv 2,3-4). I konačno treći dijalog jest onaj pod križem kad se Isus obraća majci i veli: "Ženo, evo ti sina" (Iv 19,26). Razgovor s križa i ovaj u Kani imaju svoju povezanost i veliko teološko značenje. Svadba je, naime, slika mesijanske svadbe koju su već davno proroci najavili.

2. Tako Izaija napr. opisuje mesijansko doba u slici svadbe koju Jahve priređuje svim narodima na svojoj gori: "Gozbu od pretiline sočne i vina staložena" (Iz 25, 6). A i Isus je u više navrata usporedio svoje kraljevstvo sa svadbenom gozbom koju Bog pripravlja svome Sinu, a na nju poziva sve narode. Svadbom u Kani on označava svoju svadbu s Crkvom-Zaručnicom koju već počinje skupljati. Na početku svoga javnog djelovanja pokazao je ono što je na kraju obznanio: Pozvati sve ljude na svoju nebesku svadbu da se nađu sa slavnom Crkvom spašenih. I Marija pripada toj svadbi. Ona će, naime, postati Majkom učenikâ, kao što je bila Majkom Zaručnika. Ona u Kani zauzima mjesto koje joj pripada u Crkvi: Biti Zagovornica kako bi učenici uzvjerovali u njezinoga Sina. Ono pak što Marija započela u Kani, to ona nastavlja i danas u nebu gdje moli i zagovara za sve koji će uzvjerovati u njezina Sina, Spasitelja i Otkupitelja svijeta.

Tijekom svadbe ona nije sjedila za stol, nego bila pri ruci na svakom mjestu gdje je trebalo. A kad je posluga počelo šaputati kako vina ponestaje, ona prilazi Sinu pa ispod glasa prenosi nevolji mlađenaca: "Vina nemaju". Vani pred kućom, piše Ivan evanđelist, bilo je šest povećih posuda s vodom, namijenjenih za uobičajeno pranje Židova.

3. Zašto taj problem Marija nije rekla kućnom domaćinu, starom svatu ili roditeljima mladoženje? Ne, ona odlazi Sinu koji je uzvanik kao i ostali, pa nema veze s organizacijom svadbe. Zašto mu se onda obraća? Prirođenom ženskom intuicijom Marija je kroz dugi niz godina osjećala kako je Isus nešto posebno i da u njemu ima nešto božansko. I bila je sigurna da on tu zaista može pomoći. Stoga je poručila slugama: "Što god vam rekne, učinite" (Iv 2,5). I doista, Isus ustaže i naređuje slugama neka "napune posude vodom". A kad su raznijeli vino po stolovima, začula se pohvala sa svih strana: Odlično je i ovakvoga odavno pili nismo!

A kad su ispričali kako je vino nastalo, oči sviju bijahu uprte u rabija iz Nazareta koji "očitova svoju slavu, te povjerovaše u njega njegovi učenici" (Iv 2, 11). U zakutku dvorane stoji Gospa i cvate od sreće. Jer, uslišana je njezina molba, a svatovi su spašeni od neugodne sramote. Dvije su zagonetne riječi koje je Isus uputio svojoj Majci: "Ženo, što ja imam s tobom" i "još nije došao moj Čas". Riječi "Ženo" i "moj Čas" traže tumačenje. "Moj Čas" upućuje na pashalno otajstvo kad Marija postaje "Ženom spasenja u času otkupljenja". Na Golgoti, dakle, ispunjava se ono što se u Kani navješće: Marija "Žena" postaje milosnom majkom, te stječe za svu djecu pravo zagovora i spasenja: Nova Eva, novoga života! Ona je svojom vjerom u Kani isprosila vjeru učenika, a svojom supatnjom pod križem isprosila je život milosti. Dakle, u pashalnom otajstvu Marija je postala milosnom majkom i stekla moć zagovora.

4. Koja je poruka iz Kane za nas koji danas slavimo Mariju kao Gospu od Zečeva? Marija je u Kani pokazala smionu vjeru koja je išla ispred vjere učenika i zagovornički rodila njihovu vjeru. Marija je uz to pokazala brižljivu ljubav za siromašne mladence kako bi ih izbavila iz neprilike. To je i nama uzor kako pomagati u tuđim potrebama i nevoljama, kako primijetiti tuđe potrebe i zauzimati se za druge. Ono "vina nemaju" moglo bi u prenesenom smislu nekada značiti "vjere nemaju", "mudrosti nemaju", "ljubavi nemaju". I valja nam od Gospe isprositi ono čega nema u našim obiteljima. Čuli smo kako Marija veli slugama, "Što vam god rekne, to učinite". Ona i nama poručuje slušajte Isusa; "Što vam god rekne, to učinite". Marija nam, naime, želi pomoći,

ZADARSKA NADBISKUPIJA

Aai, tako da slušamo njezinoga Sina. Marija pripada Kani u kojoj bi svadba bez nje bila loše završila. Iskoristimo moć njezinoga milosnog zagovora!

Zbog toga, kad ti u kući ponestane vina, kruha i strpljenja, obrati se Mariji za pomoć. Kad ti je zdravlje ugroženo podi liječnika da ti propiše terapiju. Ali, ne zaboravi i liječnika duše i obrati se molitvom Isusu, jer on je kadar obdariti te novom snagom i svježinom. Obrati se njegovoj majci Mariji i zamoli je neka se vrati u tvoj život i u tvoj dom i neka te prati na tvom zemaljskom putu i hodu. Uteci se pod okrilje 'Gospe od Zečeva' pa s pjesnikom žarko zamoli neka se navrati i u tvoj dom i obitelj vjeru, utjehu i nadu povrati:

"Vrati se k nama Djevice čista, ko zora što nam donosi dan.
Vrati nam nadu, vrati nam Krista, u srce naše i u naš stan!
Jer, utjeha twoja duše nam liječi. Ti si nam, Majko, nada i spas". Amen!

Gospa od Zečeva, 26. svibnja 2014.

ZAHVALA ZA KANONIZACIJU DVOJICE PAPE

Propovijed nadbiskupa mons. Želimira Puljića

Tebe Boga hvalimo, za Angela Roncallija i Karola Wojtylu!

1. Kad su kardinali 28. listopada 1958. izabrali 77-godišnjeg Angela Roncallija, njegove su prve riječi bile pune žara i planova: "Želimo pripraviti Gospodinu narod svet, poravniti mu staze, da se krivi putovi poravnaju a bregovi slegnu, da svi puci upoznaju Božje spasenje". Time je starac Roncalli sažeо cilj svoga kratkog pontifikata. A kad su 20 godina kasnije kardinali izabrali jednog od svojih mlađih kolega, krakovskog kardinala Karola Wojtylu (57 godina), svijet je bio iznenaden jer nije bio Talijan i prvi Slaven. On je kod prvog nastupa najavio kako "želi svima doći i sve posjetiti, te obići beduine u pustinji i karmeličane i cistercite u samostanima; bolesnike u krevetima i radnike u tvornicama". U tim riječima osjetilo se program njegovog pastoralnog plana i djelovanja. "Htio bih vidjeti i sve koji su poniženi i obespravljeni, te zaviriti iza kućnih pragova vaših domova. Posvuda bih htio doći".

Ivan XXIII. u prigodi krunjenja u bazilici sv. Petra, najavio je kako će nastojati biti dobar pastir. I dodao je kako "ljudske osobine učenosti, promišljenosti, taktičnosti i organizacijske sposobnosti mogu biti od velike koristi za papu u njegovu upravljanju Crkvom. No, one ni u kom slučaju ne mogu zamijeniti one odlike, zadaće koje Isus opisuje u paraboli o dobrom pastiru". Pred pesimistima koji su najavljavali "smak svijeta", Ivan XXIII. poručuje da je "potrebno distancirati se od tih proroka propasti". Dapače, on vjeruje i ispovijeda da nas i "u ovom povijesnom času Providnost vodi prema višim i neočekivanim planovima i nacrtima". Zbog toga su vjernici nazivali "Ivanom dobrim", "Papom svih ljudi" i "župnikom svijeta".

2. Okupili smo se večeras uoči Duhova u našoj prvostolnici moliti, pjevati i zahvaljivati što nam je Gospodin omogućio doživjeti vrijeme velikih epohalnih događaja koje su obilježili ova dvojica svetih papa, Ivan XXIII. i Ivana Pavao II., koje je papa Franjo s osobitim riječima pohvale pribrojio četi nebeskih odabranika (27. travnja 2014.). Zahvalni smo Božjoj Providnosti što je polovicom XX. stoljeća na Petrovu stolicu stigao starac Ivan. On će 11. listopada 1962., uz molitveni poklik "Nek se raduje Majka Crkva", otvoriti radove Drugog Vatikanskog sabora, te poželjeti da se o sadržaju vjere raspravlja duhom poniznosti i milosrđa, a ne s osudama i anatemama. Jer, protumačio je Dobri Papa, Crkva se želi predstaviti svijetu kao "dobrohotna i strpljiva mati koja

se radije služi lijekovima milosrđa i ljubavi, nego strogoćom prijetnje i kazni". A svoju odluku o sazivu koncila on je obznanio skupini kardinala riječima: "Srca ustreptala i ganuta duha, ali s poniznom odlučnošću najavljujem svečanu proslavu koncila za sveopću Crkvu" (25. siječnja 1959.).

Večeras osobite izraze zahvalnosti upućujemo Duhu Svetom što je u središte Rima 1978. doveo sina Poljskog naroda, Karola Wojtylu, koji je kao krakovski nadbiskup sudjelovao u stvaranju i oblikovanju koncilskih dokumenata. A kao Papa on će se aktivno zauzimati za njihovo oživotvojenje. Netko je zapisao kako "tamo gdje nisu stigle koncilske ideje, Papa putnik nosio ih osobno na svojim putovanjima". Zahvalni smo Providnosti što ga je pred veličinom poslanja Rimske katedre učinila skromnim pa je odmah na početku molio Boga odano i žarko da "bude vjerni i dobri sluga njegova Veličanstva; dapače, sluga slugu Božjih!" A odmah nakon toga obratio se ljudima i rekao glasnim poklikom "neka se Kristu širom otvore vrata država, gospodarskih i političkih sustava, široka područja kulture, uljudbe i razvijanja. I neka se ne boje Krista jer on jedini zna što je u srcu čovjeka".

3. Tu je i odgovor zašto je toliko putovao i zašto su njegovi molitveni vapaji za spasenjem bili veoma glasni. I dok je ostavljao dojam poniznog, pobožnog i skromnog čovjeka, često ga se moglo vidjeti i čuti kako poput starozavjetnog prorok prekorava i osuđuje. Volio je samoču i prostore tištine, molitve i sabranosti. Ali, zapamtili smo ga i kao Papu velikih i znakovitih nastupa i masovnih okupljanja. Interesantna je u tomu bila njegova eshatološka usmjerenošć. Stalno je govorio o kraju drugog tisućljeća, o "došašću novog doba", "o vremenu iščekivanja", o "Crkvi koja s Marijom očekuje dolazak Duha Svetoga". Propovijedi i govorci često su mu bili popraćeni molitvenim vapajima i povišenim glasom. Prisjetimo se večeras onog "najjačega" iz Lime (Peru), "njajpotresnjeg" iz Bergama u Italiji, te "njajdirljivijeg" kojeg je uputio Bosni.

Najjači se vapaj izgovorio je u Limi (Peru, 1985.) pred ljudima u zanosnom oduševljenju kakav Peru nije doživio, on povišenim glasom veli "da zemlja ne smije ostati bez Boga" (El hombre puede organizar la tierra sin Dios, pero sin Dios non puede menos de organizarla contra el hombre). Istina, čovjek može urediti zemlju bez Boga. No, ona će tada nužno biti protiv čovjeka. Najpotresniji pak vapaj izrekao je u domovini dobrog pape Ivana XXIII. (26. travnja 1981.) kad se u Italiji bila zahuktala kampanja za legalizaciju pobačaja. Ivan Pavao II. vapije u ime Krista pobjednika smrti u obranu života. Zaziva i dobrog Ivana da bude za "njegovu braću i sestre svjedokom života, radosti i nade". Blijedim usnama i glasom koji treperi Wojtyla potresa savjest Italijana i pita: "Je li dopušteno oduzeti život čedu za koje je Krist prolio svoju krv?! Ako tom činu ubijanja čovjeka u utrobi majke dadnemo pravo građanstva, onda smo na rubu provalije s nesagledivim posljedicama".

4. Tebe Boga hvalimo za ovog Kristovog neumornog apostola koji se ničega nije bojao. Tebe Boga hvalimo za ovog "Božjeg generala" koji je punih 27 godina predvodio Isusovu vojsku u borbi sa zlom dok je obilazio svijetom i branio Božja i ljudska prava. Istim osjećajima neustrašivosti htio je 1994. poći u opkoljeno Sarajevo. Znamo kako mu moćnici nisu to omogućili. Nije mu ostalo ništa drugo, nego iz Castel Gandolfa uputi žarki vapaj i nebu i ljudima. Kako se ne sjetiti one divine liturgije i najdriljivijeg vapaja koji je Papa ikad izgovorio, uzdignutim pogledom prema Bosni kad je povišenim glasom rekao: "S vama smo i bit ćemo sve više s vama!"

Sličan molitveni vapaj za mir uputio je ovih dana papa Franjo kad je bio u Svetoj Zemlji, te pozvao izraelskog i palestinskog predsjednika Shimona Peresa i Mahmouda Abbasa. Oni su se odazvali i sutra u kasnim popodnevnim satima stižu u Vatikanu. Na susretu će biti prisutan i ekumenski carigradski patrijarh Bartolomej. Molitveni susret održat će se u zelenom okruženju

ZADARSKA NADBISKUPIJA

Vatikanskih vrtova odakle se pruža pogled na kupolu Svetog Petra. Na molitvi će biti prisutne delegacije i pjevači i bit će otvorena za medije. Glasnogovornik Svetе Stolice otac Lombardi je izvjestio kako je pokrenuta prava molitvena mobilizacija diljem Svetе Zemlje i svijeta kao odgovor na poziv pape Franje, koji je rekao: „Nemojte nas ostaviti same. Molite kako bi Gospodin podario mir blagoslovljenoj Svetoj Zemlji i svijetu. Neka i ovo naše bdijenje uoči svetkovine Duhova bude naš odgovor na taj Papin poziv. Priključujemo se milijunima kršćana i drugih vjernika i molimo Gospodina neka obdari sve narode darom mira.

Svjesni Božje trajne nazočnosti među nama u Presvetoj euharistiji, mi ćemo večeras uzdići svoju zahvalu Bogu i klicati: Tebe Boga hvalimo! Hvalimo te, Gospodine, za papu Franju koji je uzdigao na čast oltara ovu dvojicu suvremenih velikana Crkve. Posebice ti hvala za neumornog misionara Wojtylu koji se do kraja istrošio braneći ljudska i božanska prava. Hvalimo te i za Dobrog Ivana koji je kratkim služenjem u Rimu pokazao da u svijetu kraljuje milosrdni Bog, Crkva ih je obojicu uzdigla na čast oltara. Zbog toga večeras usrdno molimo svetog Ivana XXIII. i svetog Ivana Pavla II. neka i nama pomognu biti i ostati glasnicima Velikoga Kralja koji su poslani na raskršća blagoslivljati ljude, obitelji i zemlju našu.

Tebe Boga hvalimo, po ovoj dvojici odanih Tvojih službenika, Gospodine, kojima i mi večeras upućujemo usrdnu molitvu: Sveti Ivane XXIII. i sveti Ivane Pavle II., molite za nas. Amen.

Zadar, 7. lipnja 2014.

SVETKOVINA DUHOVA U KATEDRALI SV. STOŠIJE

Propovijed mons. Želimira Puljića

1. Svetkovina Duha Svetoga i podjeljivanje slike Potvrde vodi nas na same početke Crkve koje je opisao Luka u Djelima Apostolskim. 50 dana nakon Uskršnja obilježavamo taj važni povijesni događaj spasenja, posvećen Duhu Svetome. Evangelist Ivan opisuje ga s jednom gestom i jednom odredbom. Gesta se zbiva u Dvorani gdje pozdravlja uplašene učenike riječima: ‘Mir vama. Primitate Duha Svetoga’. A onda im izriče nalog i odredbu poslanja: ‘Kao što je mene poslao Otac, tako i ja šaljem vas’ (Iv 20,21). Opisani događaj iz evanđelja ponavlja se i danas. I vi ćete, dragi krizmanici, nakon pomazanja dobiti nalog: ‘Kao što je mene poslao Otac, tako i ja šaljem vas’ (Iv 20,21). Normalno je stoga da se poput Petrovih slušatelja pitate: Gospodine, što nam je činiti? Što mi konkretno možemo uraditi u svojoj okolini, obitelji, školi? Jesmo li sretni zbog ovog današnjeg slavlja? Znademo li zapravo gdje su izvori prave sreće?

Slično pitanje vrijedi i za vas, dragi roditelji. Gdje su vama izvori sreće kad razgovarate sa svojom djecom? Šta oni upijaju iz vaše duše i vašeg srca? Kakav im primjer međusobne ljubavi, strpljenja, pažnje, dobrote i požrtvovnosti nudite? Na što ih potičete i upozoravate? Za što ih odgajate? Od čega ih čuvate? Kakve im tiskovine kupujete i literaturu nabavljate? Reci mi s kim se družiš, gdje zalaziš, što gledaš i čitaš, pa će ti reći kakav si, veli narodna mudrost. -Kumovi, Vi ste danas svjedoci i “žiranti” ovih krizmanika. Oni su vas izabrali pa na taj način pokazali da imaju povjerenja u vas. Oni s pravom očekuju da ih volite, pratite, ukoravate i upućujete na pravi put spasenja. Nemojte ih ostaviti same i nemojte ih razočarati svojim ponašanjem. Potičite ih na dobro i vodite ih “stazama pravim” gdje će Gospodin okrijepiti duše njihove. Ne umarajte se napominjati kako “oko Gospodnje bdije nad onima koji se njega boje” (Ps 33, 19).

2. Čitanja o silasku Duha Svetoga i Isusovoj odredbi apostolima ‘tako i ja šaljem vas’ (Iv 20,21), protuteza su onom izvješću iz knjige Postanka koja nas vodi na početke uređenja zemlje i opisuje ljude koji su gradili svoje kuće i odlučili ‘podići toranj do neba’. Tu je opisana nakana ljudi da sagrade Babilonsku kulu i učine Boga suvišnim u njihovom kraju. Iako se taj događaj davno zbio, on ima svoju poruku za nas i za naše vrijeme. I ovo naše hrvatsko društvo, kao uostalom i brojni narodi europskog kontinenta već pola stoljeća raspravlja o ‘novoj gradnji’, o društvu i novoj zajednici. O kakvoj to zajednici govore? Na kakvim je temeljima žele graditi? Od kakvog su materijala njezine opeka kojom zidari grade današnje nebodere?

Zemlja koju izgrađujemo prolazna je kategorija. Ona je naš dom i naše prolazno gnijezdo; teren i prostor u kojem s rađamo, rastemo, starimo i umiremo. No, taj ‘prostorni plan’ koji ovdje u slobodi stvaramo, mora biti ‘ekološki obilježen’ i dati prostora ne samo biljkama i drugim živim stvorenjima na zemlji. On mora predvidjeti mjesto Bogu i andelima njegovim. Ne smijemo protjerati Onoga koji je sve to divno stvorio i po Sinu svome obnovio. I svog nam Duh ostavio koji će nas uvesti u punu istinu. A jedna od tih istina je da se u ovom prolaznom svijetu za vječnost spremamo, što slikovito ‘nebom’ nazivamo. To nije ono nebo koje su graditelji Babilonske kule htjeli sebi ‘prisvojiti’, nego prostor kamo su apostoli na dan Isusovog Uzašašća netremice gledali kamo pred njihovim očima odlazi. A dvojica andela ih upitali: ‘Ljudi Galilejci, što stojite i gledate u nebo. Ovaj Isus će isto tako doći kao što ste ga vidjeli da sada odlazi’.

3. A da budemo sigurni i ne izgubimo se, Uskrsnuli nam je poslao obećanog Duha i odredio da ga ‘ljubimo svim srcem svojim i svim umom svojim’, te ‘njegove zapovijedi čuvamo’. Jer, samo tako ostat ćemo u njemu i primiti snagu Duha Branitelja. ‘Dodi Duše presveti, sa neba nas posjeti, zrakom svoje milosti’. ‘Bez Božanstva Tvojega čovjek je bez ičega, tone sav u crnom zlu’. To je molitva i pjesma Crkve u kojoj je sve rečeno. A povijest je pokazala koliko je samo tame i zla među ljudima posijano, jer se Božju pomoć i svjetlo otpisivalo. Stoga je Isus na Posljednjoj večeri žarko molio za svoje učenike: ‘Oče, sačuvaj ih u svom imenu. Svijet ih mrzi jer nisu od svijeta. Ne molim te da ih uzmeš sa svijeta, nego da ih očuvaš od Zloga’.

Ne čini li vam se, braćo i sestre, vrlo aktualnom ova Isusova molitva. Posebice u svijetu koji se pomalo udaljava od Boga i njegovih zapovijedi. Jer, dok je stoljećima ovaj stari kontinent gradio ‘opeke’ iz biblijske riznice duhovnosti i ugrađivao ih u svoj sustav i ustav, u zakone i propise, te se trudio biti u skladu s dekalogom, moralnim vrjednotama i kršćanskim zasadama, mi smo svjedoci kako zbog utjecaja ateizma i vjerske ravnodušnosti suvremeno društvo sve više je u neskladu upravo s Božjim i kršćanskim propisima i normama. Dapače, agresivnost ponovnog ateizma je toliko očita u politici i u medijima prema kršćanskom moralu i stavovima Katoličke Crkve da je o tomu suvišno trošiti riječi. Istina, nitko od suvremenih demokrata ne brani biti vjernicima; ali privatno, u prostorima kulta, u obitelji i u krugu istomišljenika; ne na ulici, tribinama, školi, radu ili televiziji. Tamo su, naime, nepoželjne ‘njihove opeke’, pogotovu ako su obilježene kršćanskim bojama.

4. Kako onda razbuditi žeđ za «Bogom živim i pravim» u srcima ljudi gdje je ona već u sjemenu prisutna, ali prigušena? Kako takve oduševiti neka slijede Isusa, «jedinog otkupitelja čovjeka»?! Kako unositi etiku u svijet ekonomije, politike, škole, kulture i razvoja? Kako pomoći suvremenom čovjeku da se ne plaši Krista jer on jedini zna što je u srcu čovjeka? Kako ponovno uspostaviti vezu između vjere i života, vjere i kulture? Iako su pitanja vrlo razumljiva i aktualna, odgovarati na njih nije nimalo lako. A kad je bilo?! Zar je apostolima bilo lako suočiti se s razvratnošću negdašnje Atene, Korinta i Rima?! Zar je prvoj Crkvi bilo lako u poganski svijet ondašnjeg doba unositi svetost ženidbe i monogamiju?! Zar je bilo lako obraćati silnike i umirivati razbojnike?!

Valja nam, dakle, kao kršćanima i Kristovim učenicima, društvu i kulturi koji su često zatvoreni nadnaravnim stvarnostima (uronjeni u potrošački mentalitet, robovi drevnih i novih idolopoklonstava), otkrivati i tumačiti smisao otajstva vjere i kršćanstva, obnavljati liturgijska slavlja, osiguravati prostore šutnje, molitve i razmatranja. A naše obitelji valja iznova vraćati sakramentalnom životu, posebice Euharistiji i pokori, izvorima spasenja i pomirenja, slobode i nove nade. A Bog, one koji se nadaju, nikada ne napušta.

Dragi krizmanici, kumovi i roditelji naših krizmanika, braća i sestre u Kristu: Vjerujmo u njegovu ljubav koja spašava i milosrđe koje prašta i oživljava. Uzdajmo se u snagu Duha Svetoga koji danas silazi nad ove krizmanike. I budimo sigurni u Isusove riječi da će biti s nama do konca svijeta. Uzdajmo se i vjerujemo, jer evanđelje nade ne vara! Amen.

Zadar, 8. lipnja 2014.

**53. SVEĆENIČKI DAN U LUCI NA DUGOM OTOKU
100 godina od rođenja don Eugena Šutrina
(26. 06. 1914.- 26. 11. 1945.)**

Propovijed nadbiskupa mons. Želimira Puljića

Za dva tjedna navršit će se točno 100 godina kako je u ovom mjestu ponikao u brojnoj i čestitoj težačko-ribarskoj obitelji don Eugen Šutrin. Njegovi roditelji Šime i Justina rođena Škifić, darovali su Crkvi i Domovini sedmero djece: tri dječaka i četiri djevojčice. Svećenici Zadarske nadbiskupije odlučili su tim povodom učiniti pohod njegovom rodnom mjestu i njegovom grobu gdje on počiva i čeka uskrsnuće mrtvih. Za godinu i pol dana navršit će se 70 godina od njegovog mučeničkog stradanja u župi Privlaka 26. studenoga 1945. Tada su ga, znamo, dvojica mladića "pozvala u noći da podje podijeliti sakramente umirućih, a onda ga u tamnoj noći ustrijelili, te umorenog tijelo bacili u more kako bi prekrili okrutni zločin. Zahvaljujem don Filipu Kucelinu što je za ovaj naš susret pripremio priopćenje koje smo slušali tijekom vožnje iz Zadra.

Kad slušamo vijesti o onima koji se bombama raznose i druge ubijaju, pitamo se tko je mučenik a tko je fanatik? Iako riječ «fanaticus» korijenski znači ushićen, oduševljen, gorljiv, ipak zbog obilježja isključivosti, netrpeljivosti i sljepoće treba razlikovati mučeništvo od fanatizma. Mučeništva se po razlikuje od drugih stradanja. Ono je obilježeno odnosom prema Kristu radi kojega judi mrze kršćane. I dok brojni stradalnici umiru radi čovjeka, kršćanski mučenik umire radi Bogočovjeka, koji se rodio i na zemlju došao kako bi pružio svjedočanstvo Istine. Za razliku od fanatika, koji ubija sebe kako bi ubio drugoga, mučenik ne želi nikome naškoditi. On ne nanosi bol drugima. Ali, spremam je sve болi hrabro podnijeti radi Krista i njegovoga Kraljevstva koje je opisano kao «kraljevstvo istine i života, svetosti i milosti, kraljevstvo pravde, ljubavi i mira».

2. Osim čestite težačko-ribarske obitelji, gdje je niklo svećeničko zvanje, Eugen duguje puno i revnom župniku don Ivi Milanji koji je, kako vele, bio oduševljeni apostol mladeži u redovima katoličke organizacije "orlova i križara". I nije mu bilo teško oduševiti i mladog sjemeništarca Eugena za ideale Žrtve, Euharistije i Apostolata koje je među hrvatskom mladeži tada promicao profesor Ivan Merz koga je sveti Ivan Pavao II. proglašio blaženim u Banja Luci, mjesec dana nakon onog nezaboravnog pohoda na našem Forumu, 2003. A duhovnu formaciju Eugen je primio od sjemenišnog duhovnika Petra Perice, isusovca koji će godinu dana prije don Eugena završiti mučenički na otoku Daksi kraj Dubrovnika, 24. listopada 1944. On je spjevao poznate pjesme 'Do nebesa' i 'Rajska Djeko, kraljice Hrvata'. Naš publicist don Žarko Brzić za Eugena je napisao

slijedeće: ‘Tako je u 31. godini života okrutno završila zemaljska povijest vjernoga Isusova sluge komu je jedina “krivnja” bila je što je bio katolički svećenik’.

Don Eugen Šutrin zbog toga zauzima časno mjesto u beskrajnoj povorci kršćanskih mučenika u dugoj povijesti Crkve Božje i hrvatskog naroda’. Zato je mučeništvo Božji dar. Ne samo za one kojima je darovan, nego i za sve koji su s mučenikom povezani, krvlju, rodom, jezikom i poznanstvom. U tom vidu sveti Ivan Pavao II. nas je pozvao da ‘učinimo sve da se ne pusti zaboravu spomen onih koji su trpjeli za vjeru i Crkvu’, te potakao da se prikuplja potrebna dokumentacija kako ne bi ostali ‘nepoznati borci velike Božje stvari’.

3. Na mjestima stradanja mi palimo svijeće, polažemo vijence i upućujemo molitve. Takva su se mjesta uvijek posebno obilježavala, a oko njihovih grobova ljudi su se rado okupljali. Dvadeseto stoljeće ostaje upisano u kronikama kao ‘mračno stoljeće užasnog nasilja i pokolja ljudi’. Drama-tični podatci o nevino stradalim vjernicima, svećenicima i biskupima govore da je Crkva toga vremena obilovala velikim brojem mučenika i svjedoka. A svjedok, koji je krvlju potvrđio svoju vjernost Kristu, naziva se confessor. Mjesto pak gdje se mučeničko svjedočenje dogodilo, odnosno gdje su smješteni zemni ostaci mučenika nazivalo se konfesijom. To je, naime, prag (limen) na kojem je mučenik isповjedio vjeru i zakoračio u vječni život. Takvo mjesto za kršćane bilo je uvijek i ostalo sveto, pa su ga posebno obilježavali i okupljali se na njemu. Puno je takvih ‘pragova’ i ‘konfesija’ na području naše zemlje i ove nadbiskupije. Jedno od njih je i Luka koja čuva i časti grob svoga sina don Eugena, komu sam se i ja koncem kolovoza 2010. u prigodi moga prvog dolaska u ovo mjesto, pomolio se i preporučio njegove sumještane i cijelu nadbiskupiju. To sam učinio iste godine u studenom u prigodi 65 obljetnice stradanja.

Kad sam čitao životopis svetog Ivana Pavla II. zapela mi je za oko stranica s naslovom „Brat po pozivu“. Na toj stranici Karol Wojtyla se prisjeća svoga ređenja i veli da je to bilo u privatnoj kapelici krakovskog nadbiskupa gdje u vrijeme okupacije dolazio da bi u jutarnjim satima kao bogoslov ministirao skupa s još jednim tajnim bogoslovom, Jerzy Zachutom. Međutim, Jеднога дана Zachuta nije došao. Kada je Wojtyla poslije mise otisao do njegovih, doznao je da ga je te noći odveo gestapo, jer se njegovo ime našlo se na popisu Poljaka određenih za strijeljanje. Primajući sveti red u toj istoj kapelici, piše sveti Ivan Pavao II., nisam mogao ne sjetiti se toga moga brata po svećeničkom pozivu, kojega je Krist na drukčiji način sjedinio s otajstvom svoje smrti i svoga uskrsnuća.

4. I naše današnje hodočašće na Eugenov grob znake je da se sjećamo Božjih ugodnika i ne zaboravljamo ih. Ono ujedno očituje naše dužno poštovanje prema svim nedužnim žrtvama i njihovoj moralnoj veličini koja postaje baštinom naše sadašnjosti. I dok danas razmišljamo o kratkom svećeničkom životu našeg brata Eugena, ne preostaje nam drugo nego sa psalmistom ponavljati: ‘Što mi danas okupljeni možemo uzvratiti Gospodinu za sve što nam je učinio? Uzet ćemo čašu spasenja i zazvati ime Gospodnje’ (Ps 116,12-13). Neka ovaj naš susret probudi u nama svijest odgovornosti prema daru zvanja. I neka se iz našeg srca vine prema nebu ponizna i iskrena zahvala Bogu za dar svećeničkog pozива. Jer, i nama je kao i s don Eugenom, Božjim promislom dodijeljena odgovorna i sveta zadaća sabirati i odgajati vjerničku zajednicu ove partikularne Crkve Zadarske. Svjesni svojih mana, slabosti i promašaja mi ćemo oko Isusovog oltara i uz grob našeg subrata i mučenika Eugena moliti Velikog Svećenika Isusa neka nas obnovi kako bi rasla naša spremnost za darivanjem i svetim služenjem.

I vas, braćo i sestre u Kristu, pozivam molite za svećenike naše. I pomažite im de u svom radu i apostolatu ne klonu! Crkva ne može živjeti bez svećenika! Hrvatski narod i njegova povijest

duguje mnogo svojim svećenicima! Oni su nam danas jako potrebni. Neprocjenjiva je njihova prisutnost među braćom po našim župama! Ne umarajmo se stoga upravljati svoje žarke molitve za njih: Svetogući milostivi Bože, usliši dobrostivo naše ponizne molbe i daj da oni, koje si po neizmjernoj dobroti svoje blagosti uzvisio na službu nebeskih tajna, budu dostojni sluge tvoga oltara, te ono što njihov glas iznese tvojom posvetom bude i potvrđeno. Marijo, Majko Crkve i majko svećenika, moli za nas. Amen.

Luka (Dugi otok), 11. 06. 2014.

SVETKOVINA TIJELOVA

Propovijed nadbiskupa mons. Želimira Puljića

1. Večeras nam sveti Pavao kratko i jezgrovito iznosi temeljnu istinu kako je čaša blagoslovna zajedništvo Krvi Kristove, a kruh koji lomimo zajedništvo Tijela Kristova. Naime, po Isusovoj kalvarijskoj žrtvi sklopljen je savez između Boga i ljudi. To više nije savez kamenih ploča, već savez srdaca, savez zajedništva krvi i tijela. Kad je na Posljednjoj večeri Isus rekao "ovo je čaša moje krvi, novog i vječnoga saveza", bilo je jasno kako nastupa mesijansko razdoblje, Novi savez u krivi Kristovoj po kojoj se čovječanstvo povezuje s Bogom i Bog s ljudima. A u činu Golgotke žrtve dogodilo se i otkupljenje i sklopljen je savez. Euharistija, kao nekrvna žrtva Novoga Saveza, prigoda je posvjestiti naše savezništvo s Bogom i doživjeti blizinu koja se iz tog novog saveza rada.

Blagdan Tijelova vraća nas nezaboravnoj Gospodinovoj posljednjoj Pashi sa svojim učenicima, koju je -kako pišu evanđelisti- "vruće želio s njima blagovati". Nešto je, ipak, bilo neuobičajeno u tom blagovanju Pashe. Nakon blagoslova Isus daje učenicima kruh uz riječi: "Uzmite i jedite, ovo je tijelo moje". Jednako tako daje im i čašu i govori: "Uzmite i pijte, ovo je krv moja, novoga i vječnoga saveza, koja se prolijeva za vas i za mnoge na oproštenje grijeha". A nakon toga izriče svoju oporučnu želju: "Ovo činite meni na spomen".

2. Zato na blagdan Presvetog Tijela i krvi Kristove, posebice razmišljamo o Euharistiji, toj svetoj Tajni Crkve koju smo po Kristovom nalogu pozvani slaviti. Već dvije tisuće godina Crkva to s poštovanjem i zahvalnošću čini. "Misno slavlje, središte je svega kršćanskog života". Apostoli su to shvatili pa su "svaki dan jednodušno i postojano hrlili u Hram, u kućama lomili kruh, te u radosti i prostodušnosti srca, zajednički uzimali hranu, hvaleći Boga i uživajući naklonost svega naroda" (Dj 2, 46-47). Poznate Upute "Didache" preporučuju vjernicima neka se «u dan Gospodnjeg sabera, lome kruh i slave Euharistiju». Kruh s neba dao si njima koji svaku slast u sebi ima. Bože, koji si nam u divnom Sakramantu ostavio uspomenu muke svoje, podaj nam tako častiti sveta otajstva Tijela i Krvi tvoje, da vazda osjećamo u sebi plod otkupljenja tvojega.

Evangelist Ivan donosi nam večeras euharistijski govor u Kafarnaumu gdje Isus objašnjava kako je on taj 'kruh živi koji je s neba sišao', pa tko bude 'jeo od toga kruha živjet će uvijeke'. Onaj tko bude blagovao tijelo njegovo, ostat će u zajedništvu s njime. I on će ga uskrisiti u posljednji dan. Ne treba se onda čuditi što su kršćani uvijek vjerovali i govorili kako bez euharistije ne mogu. Jer, znali su kako je molitva i euharistija njihova osobna i obiteljska hrana koja pomaže da živimo i rastemo u milosti i krijeponi pred Bogom i ljudima. Dobro je to ponovno naglasiti u ovoj godini obitelji i prisjetiti se onog gesla iz Branimirove godine po kojem se prepoznajemo kao katolici i Hrvati: 'Hrvatska katolička obitelj dnevno moli i nedjeljom misu slavi.'

3. Zbog toga u molitvenom ozračju večeras zahvaljujemo Kristu srdačno i harno na daru Euharistije. Ona je u temelju stvaranja civilizacije ljubavi. Zahvaljujemo Isusu što je pod znakovima kruha i vina ostavio samog sebe. "O sveta Tajno na kojoj se Krist blaguje, slavi se spomen muke njegove, duša se napunja milošću i daje nam se zalog buduće slave!" Neposredno pred dramu suočenja sa snagama zla i smrti, Isus nam ostavlja simbole vjernosti i ljubavi, kao najdražu i najdragocjeniju uspomenu. Euharistija je spomen-čin koji najavljuje novo doba, "novo nebo i novu zemlju". Po njoj se zbiva čudesna preobrazba čovjeka, povijesti i svemira; Božanska pretvorba koja nadilazi vremena i prostore. I to je ono što večeras zahvalno slavimo, isповједamo i rado-sno spominjemo.

Euharistijski Krist je u središtu kršćanske vjere i života kao jedini posrednik između Boga i ljudi. On je naša hrana i naša popadbina. On nije neki simbol ili slika, već živi Bog među nama. Mesija i Spasitelj koji nas svojim Tijelom liječi i hrani za život vječni. «Tko jede od ovoga kruha živjet će uvijek» (Iv 6, 51). Nama putnicima u ovom prolaznome svijetu potrebna je takva neprolazna hrana. Vjerujući kako je svaka misna pretvorba predokus Božjeg Kraljevstva i navještaj njegovog konačnog dolaska «jednog dana», mi ćemo i večeras na kraju pretvorbe pjevati: Tvoju smrt, Gospodine, navještamo. Tvoje uskrsnuće slavimo. Tvoj slavni dolazak iščekujemo! Dodji Gospodine Isuse!

Katedrala sv. Stošije, 19. lipnja 2014.

SVEĆENIČKO REĐENJE ZVONIMIRA MIKULIĆA

Propovijed nadbiskupa mons. Želimira Puljića

1.čitanje Iz 61, 1-3a; Pripjevni psalam; 2.čitanje Dj 20. 17-18; 28-32; Evandželje: Iv 21, 15-17

1. Bog bira, a čovjek odgovara. Ovaj početni razgovor, braćo i sestre, uvodi nas u misterij sve-tog ređenja, koje se odvija pred našim očima. Đakon don Zvonimir maločas je izrekao svjesno i slobodno svoj: "Evo me!" Prekjučer je u mojoj kapelici potpisao izjavu kako bez vanjske prisile i straha, svjesno i slobodno želi primiti sveti red prezbiterata, da crkvenu disciplinu celibata dragovoljno prihvata do kraja života, te kako je svjestan obvezu poslušnosti i pokoravanja zakonitoj crkvenoj vlasti. To je izjavio i obećao uz prisegu na Evandželje. Svećeničko zvanje, doista je, «misterij vjere», «dar i otajstvo» kako je govorio sveti Ivan Pavao II. U njegovu «rođenju i hodu» uključeni su Bog i čovjek, obitelj i zajednica vjernika. Bog prvi započinje razgovor i očekuje od-govor. On čovjeka osobno zna i slobodno poziva.

Iako je Bog onaj koji bira i poziva, nije uvijek lako ni jednostavno odlučiti se i prihvati Božji poziv. Ređenik to najbolje zna. Koliko je samo bilo razgovora, molitve, premišljanja, seminara, duhovnih vježbi. Koliko nagovora i vrludanja, sumnji, napasti, borbi i traženja. I ne bi se trebalo čuditi ako bi nam kandidat ispovjedio kako je često bilo i bojazni strahova koji su spopadali dušu njegovu. Odlučujuće je bilo nadahnuće i poticaj: Ne boj se i odvaži se, kako slikovito veli jedna latinska fraza: *Munus tuum grave, aude= Zadaća je velika i teška!* Ali, samo naprijed. Odvaži se i ne boj se! Ne boj se, Abrahame, krenuti tamo kamo te šaljem! (Post 15,1) Ne boj se, narode; Bog sam hita da te spasi, veli Izajija, (Iz 35, 4). Ja sam te otkupio. Imenom sam te zazvao: Ti si moj! (Iz 43, 1). Ne boj se! Ne boj se svoje slabosti, kad Bog zove. Predaj mu se, jer on te tješi i hrabri. I sve ćeš moći u Onome koji te jača.

2. Isusov učenik je spreman je sučeliti se s olujama života. Kad čitamo evanđeoska izvješća, opa-

žamo jednu zanimljivost da je među Isusovim učenicima bilo najviše ribara. "Prolazeći pokraj Galilejskog mora, opazi Šimuna i Andriju kako bacaju mreže u more bijahu, naime, ribari. Pošavši malo naprijed ugleda Jakova Zebedejeva i njegova brata Ivana: u lađi su krpali mreže. Odmah ih pozva, i oni podoče za njim" (Mk 1, 16 – 20). Zašto je Isus birao svoje učenike među ribarima?! Ako analiziramo njihov stil života, otkrit ćemo kako su oni uglavnom strpljivi, ustrajni, hrabri i skroviti. Težak život na moru naučio ih je biti strpljivima. Primorani su satima i satima čekati kako bi nešto ulovili. Zato se i veli da ribar imaju mirne i debele živce.

I Kristov učenik mora biti strpljiv. I onda kad ga nervira kucanje i telefonski pozivi. Kao i onda kad mu se čini da su ljudi Boga zaboravili, da ne dolaze na Misu i ne ispovijedaju se. On strpljivo čeka u crkvi, u ispovjedaonici, u uredu. Biti miran i u uredu, i na radu, u mladosti i u starosti. Eto, to je Božji ribar koji će ustrajno pokušati opet, iznova baciti mrežu. Još jednom zaveslati i prijeći na drugu stranu. Vratiti se poslije podne, predvečer! I onda kad očito ne ide, on opet kuša. I baca se na koljena, poput apostola Pavla u Miletu, kako smo čuli u drugom čitanju. Svjestan je, naime, da ga je Gospodin pomazao i da ga šalje kako nas je izvijestio prorok Izajia u prvom čitanju. Šalje ga još jednom izmoliti još jedan ružarij, učiniti još jedan posjet bolesniku. Možda se ipak nešto dogodi i promijeni. Isusov učenik je ustrajan i spreman dočekati buru, jugo, valove i oluju, te riskirati ne samo mrežu, ribe i brodicu, nego i vlastiti život. Kao pravi ribar on je svemu vičan. Spreman je i posve hrabro sučeliti se s nevoljama i olujama života.

3. Molimo da ređenik bude svjestan onoga što radi. No, svjestan je također kako ne ovisi sve o njemu. I valja sve u Božje ruke staviti, a svoj rad preporučiti blagoslovu s neba. Prema onom starom monaškom pravilu „ora et labora“, koje je sv. Benedikt propisao svojoj subraći. Zbog toga Isusov učenik traži tišinu, molitvu i sabranost. Poput Krista koji je molio prije svog javnog nastupa, prije izbora apostolâ kad je čitavu noć proveo u molitvi.

Zato oni, koje je Krist pozvao biti dionicima njegovog poslanja u svijetu, moraju se ugledati u njegov primjer. Molitva je, naime, temelj, korijen i jamstvo njihovog blagoslovljenog djelovanja. Direktorij za službu i život prezbitera taksativno nalaže neka "svećenik uredi svoj molitveni život tako da sadrži: svakodnevno slavljenje Euharistije, čestu ispovijed i duhovno vodstvo, cjelevito moljenje časoslova, ispit savjesti, razmatranje, božansko štivo, produženi časovi šutnje i razmatranja, osobito u povremenim obnovama i duhovnim vježbama, plodno čitanje života svetaca, moljenje krunice, križnog puta i drugih pobožnih vježbi" (br. 39). Kad sam u studenom prošle godine predavao don Zvonimiru evanđelje, rekao sam: «Primi Kristovo evanđelje kojemu si postao navjestitelj. Nastoj vjerovati što pročitaš, učiti što vjeruješ, te živjeti što druge učiš!» A danas u prigodi svećeničkog ređenja, predat ću mu darove što ih narod prinosi Bogu i reći: «Budi svjestan onoga što radiš. U djelo provedi ono što obavljaš. I život svoj suobliči otajstvu križa Gospodnjega».

4. Uz ove preporuke Crkve mi ćemo večeras posebice moliti da don Zvonimir bude na visini zadataka koje mu Crkva povjerava. Neka mu naša molitvena potpora pomogne da bude svjestan onoga što radi, kako bi druge učio ono što vjeruje. I zazvat ćemo Duha Svetoga neka ga obuče silom odozgora i obdari poniznošću i pouzdanjem u Boga.

A kad se bude prostro na zemlju, uputit ćemo molitvene vapaje nebeskim zaštitnicima da ga prate i pomažu. Budući je sveti Red dar Crkvi, ljudima, braći i svijetu, mi ćemo moliti neka i on bude dar Crkvi i narodu. Posebice neka njegovo darivanje bude bez pridržaja i služenje bez uvjetovanja. I neka Gospodin do kraja izvede ono što je započeo na njegovom krštenju. Amen.

Katedrala sv. Stošije, 21. lipnja 2014.

NAŠI POKOJNI

MONS. ROZARIO ŠUTRIN, KANONIK STOLNOG KAPTOLA SV. STOŠIJE – POSLJEDNJI ISPRAĆAJ

Mons. Rozario Šutrin, kanonik Stolnog kaptola sv. Stošije i najstariji svećenik Zadarske nadbiskupije, pokopan je u petak 23. svibnja u grobnici svećenika Zadarske nadbiskupije na Gradskom groblju u Zadru. Sprovodni obred na groblju predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić, a potom i misu zdušnicu u zadarskoj katedrali sv. Stošije.

Mons. Šutrin, okrijepljen otajstvima vjere, preminuo je u srijedu 21. svibnja, u 94. godini života i 70. godini svećeništva. „Misom u prvostolnici želimo Bogu zahvaliti za sve dobro što je mons. Šutrin učinio za Crkvu zadarsku. Smrt je težak udarac i lom, no kao vjernici znamo da ona nije kraj, nego prijez. Kristova smrt na križu odškrinula je vrata vječnog života. Očima vjere prihvaćamo da je ovozemni život dijeli vječnog života koji nakon prolaza smrti vječno traje. Blago čovjeku

kad na tom prijelazu ima svjetlo vjere koje mu obasjava životnu putanju“ rekao je nadbiskup u homiliji mise zadušnice u katedrali, dodavši da je mons. Šutrin sedamdeset godina misu slavio, dijelio svete tajne i propovijedao da smrt nije kraj, nego početak novog života.

„Mons Šutrin je sedam desetljeća lomio kruh nebeski, hranio ljude riječju i sakramentima, osobito euharistijom koja sadrži utjelovljenu svetost. Ta nekrvna žrtva je navještaj besmrtnosti. Zahvalni smo mons. Šutrinu što je Riječ Božju neumorno navještao i kruh nebeski s vjerom lomio, zajednicu Božjeg naroda oko stola Gospodnjeg okupljaо, gdje je s njima pjevao i molio, slušao i razmatrao. Okupljeni u prvostolnici u kojoj je nastupao i propovijedao, slušamo kako nam u svojoj posljednjoj propovijedi ponavlja vječne i trajne istine: ‘Njegovim vjernima život se mijenja, a ne oduzima’“ rekao je nadbiskup, dodavši da nas Isusovo uskrsnuće dovodi u vezu s onima koje smo izgubili u smrti. Bit ćemo s njima i slaviti vječni Uskrs.

„To je okrepa vjere koju isповijedamo u hvalospjevu predoslavlja za pokojne: ‘I kad se razori dom ovozemnog boravka, stječe se vječno prebivalište u nebesima’“ rekao je mons. Puljić, podsjetivši na mnoge pokojne: Šutrinove roditelje koji su ga u vjeri odgajali i pomagali na svećeničkom putu, vjernike koji su ga pretekli odlaskom s ovog svijeta, nadbiskupe koje je poštivao, volio i s njima surađivao.

Istaknuo je njegovog sumještanina don Eugena Šutrina rođenog prije sto godina, a ubili su ga komunisti 1945. u Privlaci. „Don Rozario je bio mlađi od njega samo šest godina te je sigurno u njemu video uzor i poticaj da kreće istim putem svećeništva“ rekao je nadbiskup.

Spomenuo je i Oporuku mons. Šutrina koju je 1991. g. napisao u okupiranom Zadru. U njoj je isповijedio da „ima veliko pouzdanje u milosrđe Nebeskog Oca i ljubav Sina njegova, kao i u majčinski zagovor Marije, Majke Crkve i kraljice mira“. U Oporuci koju je potvrdio 2001. g. „sinovski zahvaljuje na izabranju i drugim darovima u dugom svećeničkom životu te u moćne ruke Providnosti i zagovor BDM stavlja svoju sadašnjost i budućnost, posebice sudbinu Lijepe Naše, našeg Grada i nadbiskupije“ citirao je Šutrinov oporučni ulomak mons. Puljić, pozeljevši da mu Gospodin udijeli vječni pokoj i mir.

Nadbiskup je istaknuo bogati životni repertoar službi i poslova koje je don Rozario obavljao, darovan s bogatih sedamdeset godina svećeničkog života i rada. Izrazio je suočanje kleru Nadbiskupije, osobito onima koje je Šutrin poučavao ili odgajao, a takvih je većina u prezbiterija,

POKOJNICI

njegovim nećacima od pokojne sestre Marije (Žarku, Heleni i Dragani) i ostaloj rodbini te vjernicima župa u kojima je služio.

Ispraćaj na Gradskom groblju

U ispraćaju na Gradskom groblju, u ime svih svećenika Zadarske nadbiskupije, Stolnog kaptola sv. Stošije i stanara Svećeničkog doma, od don Rozarija se oprostio kanonik i ravnatelj Svećeničkog doma don Srećko Frka Petešić. Zahvalio je don Rozariju za njegov uzorni i zauzeti svećenički život, rekavši da su ga svećenici voljeli i poštivali. Podsjetio je da je ime dobio zbog blagdana Gospe od Ružarija na čiji je datum rođen 3. listopada u župi Luka čiji je prvi spomen u 14. st. „Nagradio Vas Bog kojem ste vjerno služili“ zaključio je Petešić.

U ime vjernika laika i svih u čijem je životu sudjelovao, od Šutrina se prigodnom rječju oprostio prof. Božo Došen, umirovljeni ravnatelj srednje škole Biograd koju je vodio sedamnaest godina. „Plemenito srce, dragi profesor, pedagog i odgojitelj, uvijek nasmijani don Rozario, znao se veseliti našim uspjesima. Željan znanja, uz potporu Zadarske nadbiskupije završio je studij Hrvatskog jezika i književnosti na Filozofskom fakultetu u Zagrebu.

Nakon tajnika Srednje vjerske škole Zmajević 1964. g., i smrti prof. dr. Vjekoslava Baldere, ravnatelja Srednje vjerske škole, pozantog zadarskog franjevca intelektualca i poliglota, don Rozario je postao ravnatelj Srednje vjerske škole. Njegov poznati lik svećenika, pisca, propovijednika, profesora Hrvatskog jezika, ostat će dugo u sjećanju generacija onih koji će ga se rado sjećati jer je o svima očinski brinuo. Gotovo pedeset godina je fascinirao učenike Srednje vjerske škole nadahnutim predavanjima o hrvatskom jeziku. Mi, njegovi učenici, imali smo veliku čast od voljenog profesora, kad se u gimnaziji nije izučavao Bartol Kašić, čuti vrijedna tumačenja o prvom tvorcu hrvatske gramatike i o brojnim drugim književnicima o kojima se u to vrijeme nije smjelo govoriti“ rekao je Došen, zahvalivši don Rozariju na prijateljskom poučavanju u poznavanju Hrvatskog jezika. „Bio je voljen i cijenjen među sjemeništarcima i učenicima trećoredaca i franjevaca u gimnaziji.

Ugradio je sebe s ostalim profesorima u zasluge zadarske Srednje vjerske škole koja je među uglednim prosvjetnim ustanovama od nacionalnog značaja u južnoj Hrvatskoj“ rekao je Došen, podsjetivši da su se u školi koju je osnovao zadarski nadbiskup Vicko Zmajević školovali istaknuti svećenici, biskupi, javni i kulturni djelatnici, ljudi od pera, dlijeta i kista, znanstvenici, profesori, akademici i hrvatski veleposlanici. Mnogi su i danas na istaknutim crkvenim, znanstvenim i društvenim položajima.

Došen je opisao don Rozarija kao svećenika, profesora, znanstvenika, suradnika brojnih izdanja, prijatelja sjemeništaraca i svih ljudi dobre volje. „Svoju svećeničku službu i nadbiskupiju iskreno je volio, a mladima je usavdivao istinsko, pravično, poštено i domoljubno obrazovanje.

„Opirao se nepravilnim strujama, a često je znao plivati uzvodno protiv struje. Don Rozario se u svojim govorima, od oltara preko katedre do javnih istupa, beskompromisno izjašnjavao za bogoljublje, čovjekoljublje i domoljublje. Taj intelektualac je britkom govornom i pisanom riječi obogaćivao plejadu mlađih polaznika Srednje vjerske škole u Zadru. Ostat će im u dragom sjećanju pri čemu ćemo ići uspravnog hoda, do susreta u vječnosti s Vašim i našim Učiteljem“ zaključio je Došen, zahvalivši don Rozariju za sve što je dao učenicima tijekom školovanja.

ODREDBE

POVJERENSTVO ZA DUHOVNA ZVANJA I MINISTRANTE

Broj: 42/2014.

Zadar, 13. svibnja 2014.

Predmet: Susret ministranata u svetištu sv. Nediljice u Vrani – subota, 31. svibnja 2014.

Svim župnim uredima u Nadbiskupiji

Nadbiskupsko sjemenište 'Zmajević' i Povjerenstvo za duhovna zvanja i ministrante organizira Susret ministranata Zadarske nadbiskupije u svetištu sv. Nedjeljice u Vrani u subotu 31. svibnja 2014. U Godini vjere - Godini obitelji, želimo okupiti ministrante i Vas odgojitelje.

PROGRAM SUSRETA:

- 10.00 - okupljanje
- 10.30 - sv. Misa
- 11.30 - rad u grupama (oko kipova)
- 12.00 - ručak
- 12.30 - rekreacijsko-sportski susret
 - nogomet
 - balote
 - stolni tenis
 - potezanje konopa
- Dolazak o. Nadbiskupa
- Svibanjska pobožnost
- Uručenje nagrada i uspomena

Molimo svećenike i ministrante da donesu liturgijsko ruho. Molimo svećenike da do srijede, 28. svibnja, OBAVEZNO prijave broj sudionika i novčano pomognu u organizaciji ručka.

mail: sjemenistezmajevic@gmail.com
don Roland – 095 19 77 518
don Stanislaw – 098 95 79 654

Na Vašoj brizi i zauzetosti od srca hvala. S radošću Vas očekujemo i molimo za Božji blagoslov i uspjeh ovog susreta.

don Stanislaw Wielinski, v.r.
procelnik Povjerenstva za duhovna zvanja i ministrante

ODREDBE

Broj: 744/2014.

Zadar, 14. svibnja 2014.

Predmet: Zahvalnica za kanonizaciju Ivana XXIII. i Ivana Pavla II.

Svim župnim uredima i samostanima

1. Na Nedjelju Božanskog milosrđa, 27. travnja 2014., papa Franjo proglašio je svetima dvojicu svojih časnih predšasnika: Ivana XXIII. i Ivana Pavla II. Čitali smo u novinskim izvješćima kako je za tu prigodu došlo u Rim milijunsko mnoštvo hodočasnika iz cijelog svijeta. Osobitost ove kanonizacije je i u tome što je svečanom činu nazičio i papa u miru Benedikt XVI. Gledom na odobrenje kulta novih svetaca, papa Franjo je odredio neka se njihov blagdan slavi vezano uz dva važna događaja, a ne uz dan smrti, kako se to obično čini. Tako će se dan Ivana XXIII. slaviti 11. listopada, dan kada je 1962. svečano otvoren Drugi Vatikanski sabor, kao najvažniji crkveni događaj XX. stoljeća. A dan Ivana Pavla II. obilježavat će se jedanaest dana kasnije, tj. 22. listopada, jer to je dan kad je on započeo svoju papinsku službu. A tada je uputio riječi koje će ponavljati tijekom svoga dugogodišnjeg pontifikata: 'Ne bojte se. Otvorite širom vrata Kristu. Njegovoj snazi spasenja otvorite granice država, ekonomskih i političkih sustava, široka područja kulture, civilizacije, razvjeta...' I kao što je Benedikt XVI. bio prvi papa u povijesti koji je beatificirao svoga predšasnika, tako je papa Franjo prvi papa koji je istim procesom kanonizirao dvojicu papa. A tom svečanom činu nazičio je i papa u miru Benedikt XVI..

2. Gledom na taj važan događaj, određujem neka se u našoj nadbiskupiji na Duhove, 8. lipnja 2014., na glavnim misama u župnim i samostanskim crkvama na kraju svete liturgije otpjeva 'Tebe Boga hvalimo'. Neka to bude izraz naše zahvalnosti Bogu najprije za dar novih svetaca, Ivana XXIII. i Ivana Pavla II., koji je 9. lipnja 2003. molio s nama liturgiju Trećeg časa, te u sjeni naše katedrale i sv. Donata izgovorio nezaboravne riječi blagoslova: 'Puče hrvatski, Bog te blagoslovio!' Naš 'Tebe Boga hvalimo' neka bude ujedno izraz i naše sinovske zahvalnosti za sve dobro što su ova dvojica Papa učinili za Crkvu, svijet i hrvatski narod.

3. Ovim ujedno najavljujem da će tim povodom biti organizirana Večernja i klanjanje u našoj prvostolnici, u subotu 7. lipnja 2014., u 20 sati. Pozivam svećenike, redovnice i redovnike, roditelje, kumove i krizmanike, posebice one koji će na Duhove primiti pečat dara Duha Svetoga, vjernike i članove crkvenih pokreta, na zajedničku molitvu, kao izraz naše zahvalnosti za dar dvojice novih svetaca.

Zahvalni smo Božjoj Providnosti za taj veliki dar. Posebice smo zahvalni za milost što smo bili suvremenici Velikog Ivana Pavla II. koji je 2003. pohodio i blagoslovio naš Grad.

Svima pozdrav i blagoslov od Gospodina.

† Želimir Puljić, nadbiskup, v.r.

ODREDBE

Prez: 61/2014.

Zadar, 12.svibnja 2014.

Predmet: Permanentno obrazovanje svećenika - Turanj, 21. svibnja 2014.

Svim svećenicima prvog desetljeća od ređenja

Poštovana braćo!

U okviru našega Permanentnog obrazovanja, organizira se ovogodišnji Susret svećenika, do desete godine ređenja. Susret je predviđen u Turnju, u župi Gospe Karmelske, u srijedu, 21. svibnja 2014., prema sljedećem rasporedu:

9.00 sati Župna dvorana

Srednji Čas (bit će spremni molitveni obrasci) Nagovor (mr. don Marinko Duvnjak)

11.00 sati Župna crkva

Klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom

12.30 sati Zajednički objed

Nastojte biti dionik ovog Susreta, tim više što je obvezujući, te je znak našega zajedništva koje nam je potrebno. Neka nitko, bez većeg razloga, ne izostane!

U radosti susreta, srdačno Vas pozdravljam,

† Želimir Puljić, nadbiskup, v.r.

Broj: 880/2014.

Zadar, 16. lipnja 2014.

Predmet: Duhovne vježbe 2014.

Svim svećenicima Zadarske nadbiskupije

Draga braćo svećenici,

U 'Direktoriju za službu i život prezbiterâ' (vidi: KS-dokumenti br. 161. Zagreb 2013. str. 218), stoji kako 'dugo iskustvo Crkve pokazuje da su duhovne obnove i vježbe kao dani duhovne sabranosti prikladno i djelotvorno sredstvo za trajnu izgradnju klera' (br. 103). Zakonik pak konskog prava određuje neka klerici posvete 'dužnu pozornost duhovnoj sabranosti' (kan 276, & 4). U tom kontekstu, Kongregacija nalaže biskupima neka upriliče 'mjesečnu jednodnevnu obnovu, te višednevne godišnje vježbe', tako da 'svaki svećenik ima mogućnost izabrati jedan od turnusa duhovnih vježbi'. U svakom slučaju 'potrebno je da dani sabranosti godišnjih duhovnih vježbi budu proživljeni kao vrijeme molitve, a ne poput nekog tečaja ili seminara koji pomažu ići ukorak s teološkom znanosti u pastoralnoj službi u sadašnjem vremenu' (Direktorij..., br. 103). I ove će godine biti organizirane duhovne vježbe za svećenike Zadarske nadbiskupije. Predviđen je jedan turnus duhovnih vježbi koje će ove godine voditi dr. Ljush Gjergji. Duhovne vježbe počinju u nedjelju, 6. srpnja 2014. navečer u 20 sati, u kući za duhovne susrete u Mukinjama (Plitvička jezera). Duhovne vježbe završit će u srijedu, 9. srpnja 2014. s ručkom.

Također, molim Vas da Ordinarijatu dostavite pismenu potvrdu, ukoliko ste u ovoj godini već obavili svoje svećeničke duhovne vježbe.

Uz pozdrav i svako dobro,

† Želimir Puljić, nadbiskup, v.r.

ODREDBE

Broj: 877/2014.

Zadar, 16. lipnja 2014.

Predmet: Ljetni dopust u Ordinarijatu

Svim svećenicima u Zadarskoj nadbiskupiji

Poštovana braćo svećenici!

Ovim Vas obavještavam da će osoblje uredâ u našem Nadbiskupskom ordinarijatu imati godišnji odmor od 14. srpnja do 8. kolovoza 2014.

U tom vremenu neće raditi redovite službe u Ordinarijatu. Zbog toga, ako bude hitnih slučajeva, обратите se voditeljima ureda mobitelom ili na kućne telefone.

Iskreno Vas pozdravljam u Gospodinu.

† Želimir Puljić, nadbiskup, v.r.

Broj: 878/2014.

Zadar, 16. lipnja 2014.

Predmet: Misna tablica

Svi dijecezanski svećenici, aktivni i umirovljeni, župni vikari i svećenici redovnici, dužni su predati Nadbiskupskom ekonomatu, do 10. srpnja 2014., popunjenu misnu tablicu za II. tromjesečje 2014. godine, kao i tablicu za I. tromjeseče ukoliko to još nisu učinili.

Uz pozdrav i svako dobro,

† Želimir Puljić, nadbiskup, v.r.

Broj: 879/2014.

Zadar, 16. lipnja 2014.

Predmet: Milostinja 'Petrov novčić'

Svim župnim uredima i upraviteljima crkava u Nadbiskupiji
Draga braćo svećenici!

Podsjećam vas da je po odluci Hrvatske biskupske konferencije, u svim našim crkvama, milostinja 12. nedjelje kroz godinu, u nedjelju, 22. lipnja 2014., milostinja koju treba predati u Ekonomat s naznakom 'Petrov novčić'. Ovu kolektu je potrebno najaviti i potaknuti vjernike da u njoj sudjeluju.

Uz pozdrav i svako dobro,

† Želimir Puljić, nadbiskup, v.r.

NADBISKUPSKO SJEMENIŠTE 'ZMAJEVIĆ' ZADAR

Broj: 49/2014.

Zadar, 27. svibnja, 2014.

PREDMET: Upis u Nadbiskupsko sjemenište 'Zmajević' u Zadru

Poštovanim

ŽUPNICIMA ZADARSKE NADBISKUPIJE,
RIJEČKE METROPOLIJE

Poštovana braćo Svećenici!

Poticati i podupirati Božji poziv zadača je svakoga od nas. Božji poziv nije samo Božje nego i ljudsko djelo. Prvenstveno smo mi pozvani biti ti koji će svojim životom i primjerom raspirivati vatrnu u mladim ljudima koji osjećaju želju za svećeništvom. Naše je napraviti prvi korak i usmjeriti ih prema institucijama za odgoj i naobrazbu svećeničkih kandidata, to je naše Sjemenište u kojem se trenutno odgaja 15 sjemeništaraca iz Zadarske nadbiskupije, Mostarsko - duvanske biskupije te Riječke metropolije. Stoga i ove godine naše Sjemenište u dogovoru s našim Biskupima prima kandidate iz navedenih biskupija.

Za upis u Nadbiskupsko sjemenište „Zmajević“ potrebno je pripremiti sljedeće:

1. Izvornici školskih svjedodžbi 5. - 8. razreda. Za upis u Klasičnu gimnaziju Ivana Pavla II. s pravom javnosti, buduju se ocjene 7. i 8. razreda iz predmeta: hrvatski jezik, matematika, strani jezik, geografija, povijest i biologija, te završne ocjene 5. - 8. razreda. Upisi se vrše prema najnovijim odredbama Ministarstva. Kao prvi izbor e-upisa (putem Interneta) potrebno je naznačiti Klasična gimnazija Ivana Pavla II. s pravom javnosti u Zadru.
2. OIB ili JMBG
3. Vlastoručna molba (opisati zašto želim u sjemenište)
4. Preporuka župnika
5. Krsni list
6. 2 fotografije (veličine za osobne dokumente)
7. Izjava roditelja kojom potvrđuju da su suglasni da njihov sin boravi u Sjemeništu te da prihvataju pravila života i ponašanja u Sjemeništu.
8. Liječnička svjedodžba ili potvrda o zdravstvenom stanju koje ne priječi put prema svećeništvu.

Upisi u Nadbiskupsko sjemenište „Zmajević“ vršit će se 16. i 17. lipnja u vremenu od 09 - 12 sati. Svoj dolazak možete najaviti i na broj mob. 095/197 75 18 don Roland Jelić ili e-mail: sjemenistezmajevic@gmail.com, rolandjelic@gmail.com.

Pozdravljam Vas s iskrenim poštovanjem i želim Božji blagoslov u pastoralu zvanja.

don Čedomil Šupraha, rektor, v.r.

ODREDBE

Broj: 769/2014.

Zadar, 19. svibnja 2014.

Predmet: Prikupljanje pomoći za poplavljena područja

Svim župnim uredima u Nadbiskupiji

Kao što vam je poznato, braćo i sestre, porast i poplava rijeke Save, koji je nadmašio dosada zabilježene razine, ugrozili su stanovnike Đakovačko-Osječke i Požeške biskupije. Osobito je kritično na područjima grada Županje, Slavonskog Šamca i pleterničkog područja gdje je Požeška kotlina pod vodom zbog izljevanja rijeke Orljave. Brojne su obitelji morale napustiti svoje domove i ostale su bez krova nad glavom, U većini popavljenih mjesta kanali su pod vodom, usjevi potopljeni, a radni strojevi stoje u vodi. Preko noći, dakle, uništena je imovina, a ljudi suočeni s neizvjesnošću i zabrinuti za sutra.

Istina, na terenu su ekipe za hitne intervencije civilne zaštite, pripadnici OS Hrvatske vojske, te brojni dobrovoljci koji se bore kako spriječiti daljnje štete nezaustavljive i razorne bujice koja nosi sve pred sobom. Predsjednik Hrvatskog Caritasa, mons. Josip Mrzljak, već je uputio apel hrvatskoj javnosti da se uključe u prikupljanje pomoći za postradale na području Požeške biskupije i Đakovačko-Osječke nadbiskupije. A ravnatelj Hrvatskog Caritasa, mons. Fabijan Svalina, u stalnom je kontaktu s ravnateljima Caritasa diljem Hrvatske, posebice na popavljenim područjima. Svima, koji sa zebnjom spašavaju svoje poplavljene domove, želimo već sada pružiti pomoć da prebrode teške trenutke. I poručujemo im da nisu sami. Neka računaju na našu blizinu i pomoć.

Zbog toga pozivamo vjernike naših župa i sve ljude dobre volje neka se prema svojim mogućnostima uključe u prikupljanje novčane i druge pomoći za našu braću u nevolji. Donacije u naravi (voda, hrana, higijenske potrepštine...) neka se dostave u mjesta gdje Caritas Zadarske nadbiskupije odredi.

Novčani pak prilozi mogu se dostaviti preko računa:

- a. Caritasa Zadarske nadbiskupije: OTP: HR2224070001100041058 s pozivom na broj 300 s naznakom za stradale u poplavama,
- b. Preko župnog ureda za Caritas Zadarske nadbiskupije.
- c. Uplatom na žiro-račun Hrvatskog Caritasa: IBAN HR05 2340 0091 1000 8034 0, poziv na broj 175; SWIFT PBZGHR2X
- d. A može se pomoći i pozivom na donacijski telefon: 060 9010 (6,25kn po pozivu).

Svima koji budu sudjelovali u ovoj humanitarnoj akciji, unaprijed zahvaljujem za svaku pomoć koju će pružiti našoj braći i sestrama koji su stradali u poplavama.

Uz pozdrav i blagoslov od Gospodina,

† Želimir Puljić, nadbiskup, v.r.

Broj: 768/2014.

Zadar, 19. svibnja 2014.

Predmet: Spomen sv. Josipa u euharistijskim molitvama

Svim župnim uredima i samostanima u Nadbiskupiji

Kongregacija za bogoštovlje i disciplinu sakramenata dekretom od 1. svibnja 2013. odredila je neka se ime sv. Josipa, zaručnika Blažene Djevice Marije unese u Drugu, Treću i Četvrtu euharistijsku molitvu, upravo iza imena Blažene Djevice (Prot. N. 215/1 l/L). U dopisu se ne spominje Prva euharistijska molitva (Rimski kanon), jer je u njoj ime sv. Josipa prisutno od prvoga tipskoga izdanja Rimskoga misala, objavljenoga nakon Drugoga vatikanskog sabora.

U tom vidu određujem neka se u drugoj, trećoj i četvrtoj euharistijskoj molitvi, iza riječi „S blaženom Bogorodicom Djericom Marijom“, unese rečenica: „S blaženim Josipom, njezinim zaručnikom“.

Uz pozdrav u Gospodinu,

† Želimir Puljić, nadbiskup, v.r.

Broj: 801/2014.

Zadar, 23. svibnja 2014.

Predmet: Obljetnica posvete katedrale sv. Stošije - utorak, 27. svibnja 2014.

Svim župnim uredima, upraviteljima crkava
i svim redovničkim zajednicama u Zadru

Draga braćo svećenic!

U nedjelju, 25. svibnja 2014. godine, na svim svetim misama prenesite vjernicima sljedeću obavijest i potaknite ih na sudjelovanje:

U utorak, 27. svibnja ove godine, obljetnica je posvete zadarske prvostolnice - katedrale svete Stošije. Katedrala je posvećena 27. svibnja 1285. godine. Obljetnicu posvete Katedrale proslavit ćemo euharistijskim slavlјem u Katedrali u 19.00 sati.

'Katedralna je crkva središte liturgijskog života jedne biskupije, te se na prikladne načine treba u vjerničke duše utiskivati ljubav i poštovanje prema katedralnoj crkvi. Tome osobito doprinosi godišnja proslava njezinog posvećenja, kao i hodočašća vjernika u katedralnu crkvu'. (usp. BISKUPSKI CEREMONIJAL, br. 44., 45.)

Pozivam sve vas svećenike, redovnike, redovnice i Kristove vjernike laike da svojom nazočnošću uzveličate ovo slavlje.

Svima pozdrav u Gospodinu.

† Želimir Puljić, nadbiskup, v.r.

ODREDBE

Broj: 841/2014.

Zadar, 3. lipnja 2014.

Predmet: Svećenički dan i svećeničko ređenje

Svim župnim uredima i Samostanima u Nadbiskupiji

1. Svećenički dan 11. lipnja 2014. – Luka (Dugi otok)

Prema programu koje je Povjerenstvo za permanentno obrazovanje svećenika i rekolekcije učinilo za ovu školsku 2013./2014. godinu, predviđeno je da za 53. svećenički dan u mjesecu lipnju podemo do Luke. Predviđeni program za taj dan: 9,30 sati: polazak brodom s donje rive u Zadru. Nagovor o ubijenim svećenicima don Eugenu Šutrinu i don Ivanu Manzoniju. 11,30 sati: sveta misa u župnoj crkvi sv. Stjepana u Luci (za koncelebraciju treba ponijeti liturgijsko ruho bijele boje). Molitva odrješenja na grobu don Eugena Šutrina. Oko 13,00 predviđen je zajednički objed u hotelu 'Luka' u Luci. 16,00: Povratak prema Zadru.

2. Svećeničko ređenje, 21. lipnja 2014. u katedrali

U subotu, 21. lipnja 2014. u 19 sati, bit će u našoj katedrali svećeničko ređenje đakona Zadarske nadbiskupije don Zvonimira Mikulića iz župe Benkovac. Naš đakon završio je teološki studij u Rijeci, obavio đakonski praktikum u župi sv. Josipa Radnika u Zadru na Plovaniji i položio đakonski ispit u Zagrebu gdje je s đakonima iz Zagrebačke metropolije pohađao predviđene predmete za đakonsku godinu.

U povodu predstojećeg svećeničkog ređenja pozivam svećenike, redovnike i redovnice, kao i vjerni Božji puk neka mole Gospodara žetve da blagoslovi naše obitelji, djecu, mlade i sve nas kako bi rasla naša spremnost za darivanjem i svetim služenjem. U općoj krizi duhovnih zvanja radujemo se novom ređeniku i Bogu zahvaljujemo na tom daru. Svećeničko je zvanje, naime, plod Božje milosti i ljubavi. Svećenik je glasnik kojega Gospodin šalje ispred sebe, glasnik života, onaj koji naviješta Radosnu vijest spasenja, odgaja za ljubav, vjernost i slobodu a najviše sam to svjedoči životom i djelom. I valja nam činiti ono što je u našoj moći kako bi uvijek bilo dovoljno radnika u njegovu vinogradu. Njima se, naime, podjeljuje odgovorna i sveta zadaća sabirati, miriti, upućivati i odgajati vjerničku zajednicu u Crkvi Božjoj. Ovo je prigoda progovoriti o potrebi svećeničkih zvanja, te učini što god i na molitvenom planu. Radujemo se svećeničkom ređenju našeg đakona i upravljamo Isusu žarku molitvu neka nam uvijek šalje hrabre glasnike evanđelja i velikodušne službenike oltara.

Molim braću svećenike neka u nedjelju, 15. lipnja 2014. obavijeste vjernike na svim misama s narodom o ovom događaju i potaknu ih sudjelovati na obredu svećeničkog ređenja. Nakon ređenja predviđeno je primanje u Nadbiskupskom sjemeništu 'Zmajević'.

Svima srdačan pozdrav i blagoslov od Gospodina,

† Želimir Puljić, nadbiskup, v.r.

ODREDBE

Broj: 875/2014.

Zadar, 9. lipnja 2014.

Predmet: Proslava svetkovine Tijelova - poziv na dogovor

Svim župnicima i upraviteljima crkava u Gradu Zadru

Draga braćo svećenici!

Ovime Vas pozivam na sastanak koji će se održati u ponedjeljak, 16. lipnja 2014., u Nadbiskupskom ordinarijatu u Zadru (velika dvorana), s početkom u 11,00 sati, u vezi organizacije proslave svetkovine Tijelova.

Na poseban način, ovime pozivam sve župne zborove u Gradu na sudjelovanje u proslavi svetkovine Presvetog Tijela i Krvi Kristove. U prilogu Vam dostavljam raspored pjevanja za misno slavlje. Notni materijal može se naći u pdf formatu na stranici www.arscelebrandi.zadarskanadbiskupija.hr. Predviđena je zajednička proba pjevanja istoga dana (16. lipnja) u Katedrali u 19.30 sati.

Uz iskreni pozdrav u Gospodinu,

† Želimir Puljić, nadbiskup, v.r.

Broj: 876/2014.

Zadar, 9. lipnja 2014.

Predmet: Svetkovina Presvetoga Tijela i Krvi Kristove – Tijelovo

Svim župnim uredima, upraviteljima crkava
i svim redovničkim zajednicama u Zadru

Draga braćo svećenici, redovnici, redovnice i Kristovi vjernici,

U četvrtak, 19. lipnja 2014. godine, slavimo svetkovinu Presvetoga Tijela i Krvi Kristove - Tijelovo, svečanim euharistijskim slavlјem u katedrali sv. Stošije u 19 sati. Nakon svete Mise slijedi euharistijska procesija iz Katedrale, Širokom ulicom, Narodnim trgom, ulicom Elizabete Kotromanić do crkve svetog Šime.

Sudjelovanjem u svečanom misnom slavlju i u procesiji, iskazujemo svoju živu vjeru u Isusa Krista, koji je Kruh života, nazočan u presvetoj Euharistiji. Procesija je stoga uvijek, javni iskaz vjere i zajedništva okupljene Crkve Božje te dolikuje da ona bude dostojanstvena i pobožna.

Pozivam na ovo slavlje sav Prezbiterij grada Zadra, redovnike obaju naših Samostana, sve redovničke zajednice u gradu Zadru, kao i vjernike svih gradskih župa, da svjedočki iskažemo svoju ljubav prema Kristu u otajstvu Euharistije.

Mole se vjernici, koji stanuju uz put kojim procesija ide, da ukrase i osvijetle prozore svojih stanova.

Svima pozdrav i blagoslov u Gospodinu.

† Želimir Puljić, nadbiskup, v.r.

KRONIKA

4.5. Nadbiskup je slavio sakrament Svete Potvrde u župi Gospe od Zdravlja u Radovinu. Navečer je posvetio novopostavljeni oltar te blagoslovio ambon i krstionicu u župnoj crkvi u Sv. Filipu i Jakovu.

5.5. U katedrali sv. Stošije u Zadru, Nadbiskup je primio skupinu hodočasnika u organizaciji Ambrozijske biblioteke iz Milana, pod vodstvom mons. Francesca Braschia, ravnatelja te ugledne ustanove.

7.5. Nadbiskup je sudjelovao u svečanostima na svetkovinu Sv. Dujma u Splitu, zaštitnika Grada Splita i Splitsko-makarske nadbiskupije.

8.5. U Nadbiskupskoj palači u Zadru, Nadbiskup je primio delegaciju Arbanasa, zajedno s veleposlanicom Kosova u RH, Shendije Geci Sherifi.

10.5. Nadbiskup je slavio sakrament Svete Potvrde u župi Srca Isusova na Voštarnici u Zadru, a navečer je sudjelovao u klanjanju za duhovna zvanja u zadarskoj katedrali sv. Stošije.

11.5. Nadbiskup je slavio sakrament Svete Potvrde u župi Kraljice mira na Stanovima u Zadru, a navečer je u zbornoj crkvi Uznesenja BDM u Pagu nazočio Akademiji i predslavio misno slavlje o pedesetoj obljetnici dolaska sestara franjevaka u Pag, 1964. godine.

13.-15.5. Kao predsjednik Hrvatske biskupske konferencije, Nadbiskup je predsjedao proljetnom zasjedanju HBK u Zagrebu.

17.5. Nadbiskup je slavio sakrament Svete Potvrde u župi sv. Josipa na Plovaniji u Zadru.

18.5. Nadbiskup je slavio sakrament Svete Potvrde u župi sv. Nikole b. u Crnom. Poslijepodne je u župnoj crkvi Sv. Anselma u Ninu za đakona zaredio bogoslova Tomislava Vlahovića.

21.5. Nadbiskup je u Turnju nazočio susretu svećenika Zadarske nadbiskupije zaređenih u zadnjih deset godina. Susret se organizira u sklopu permanentnog obrazovanja svećenika.

23.5. O smrti mons. Rozarija Šutrina, kanonika Stolnog kaptola sv. Stošije, Nadbiskup je predsjedao sprovodnim obredima na Gradskom groblju u Zadru i misi zadušnici u katedrali Sv. Stošije u Zadru.

24.5. Nadbiskup je slavio sakrament Svete Potvrde u župi Rođenja BDM u Benkovcu.

25.4. Nadbiskup je u župnoj crkvi svoga rodnog mjesta, u župi Presvetog Trojstva u Blagaju na Buni u BiH, slavio sakrament Svete Potvrde, spomenuvši se pritom i svoje četrdesete obljetnice svećeništva.

26.5. Na svetkovinu Gospe od Zečeva u Ninu, Nadbiskup je predslavio svečano misno slavlje i predvodio procesiju s Gospinim kipom ulicama grada Nina.

30.5. Nadbiskup je nazočio na proslavi Dana Hrvatskog katoličkog sveučilišta u Zagrebu. U zajedništvu s ostalim hrvatskim nad/biskupima, susreo se s kardinalom Zenonom Grochlewskim, pročelnikom Kongregacije za katolički odgoj u Rimu.

31.5. Nadbiskup je slavio sakrament Svete Potvrde u župi Rođenja sv. Ivana Krstitelja u Raštanima i Gorici.

1.6. Nadbiskup je slavio sakrament Svete Potvrde u župi sv. Antuna Padovanskog u Visočanima i župi sv. Nikole b. u Poličniku.

2.6. Kao presjednik HBK, Nadbiskup je predsjedao susretu Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica u Zagrebu.

5.6. Nadbiskup je primio dr. Judith Reisman s članovima građanske inicijative 'Ne dirajte djecu' u Nadbiskupskoj palači u Zadru.

7.6. Nadbiskup je slavio sakrament Svete Potvrde u župi sv. Petra i Pavla na Pločama u Zadru. Navečer je u katedrali sv. Stošije predsjedao Svečanoj Večernjoj uoči svetkovine Duhova, koja je bila i zahvala Bogu za dar novoproglavljenih svetaca, pape Ivana XXIII. i Ivana Pavla II.

8.6. Na svetkovinu Duhova u zadarskoj katedrali sv. Stošije, Nadbiskup je predvodio svečano

misno slavlje za vrijeme kojeg je podijelio sakrament Svete Potvrde krizmanicima gradskih župa sv. Stošije, sv. Šime i sv. Šimuna i Jude Tadeja.

11.6. O stotoj obljetnici rođenja don Eugena Šutrina, svećenika mučenika Zadarske nadbiskupije rodom iz Luke na Dugom otoku, 53. svećenički dan Zadarske nadbiskupije održan je u Luci gdje je u župnoj crkvi sv. Stjepana Nadbiskup predsjedao misi u zajedništvu s prezbiterijem Zadarske nadbiskupije. Nakon mise je predmolio službu Odrješenja za pokojne nad grobom blagopokojnika Šutrina. Tom prilikom svećenici su se sjetili i svećenika Ivana Manzonija i Srećka Lovretića, ubijenih u komunizmu.

13.6. Na svetkovinu sv. Antuna Padovanskog, Nadbiskup je predslavio svečano misno slavlje u župnoj crkvi Sv. Ante u Velom Ratu na Dugom otoku, te je nazičio predstavljanju Zbornika rada o Velom Ratu, u organizaciji Sveučilišta u Zadru.

14.6. Nadbiskup je slavio sakrament Svete Potvrde u župi sv. Kasijana u Sukošanu i Debeljaku.

17.6. Nadbiskup je primio don Josipa Galića, župnika Kolana i Barbata na Pagu i Antona Dabu, gradonačelnika Novalje, povodom dogovora o uređenju župnog kompleksa u Zubovićima.

19.6. Na Tijelovo, svetkovinu Presvetog Tijela i Krvi Kristove, Nadbiskup je predslavio svečano misno slavlje u katedrali sv. Stošije u Zadru, a nakon mise je predvodio procesiju s Presvetim od katedrale do svetišta Sv. Šimuna.

20.6. Nadbiskup je nazičio na svečanosti u katedrali u Zagrebu priređenoj povodom 25. obljetnice biskupstva zagrebačkog nadbiskupa, kardinala Josipa Bozanića.

21.6. Nadbiskup je u katedrali sv. Stošije u Zadru za svećenika zaredio đakona Zvonimira Mikušića, rodom iz župe Rođenja BDM u Benkovcu. Čestitamo!

22.6. Nadbiskup je slavio sakrament Svete Potvrde u župi sv. Josipa u Obrovcu. 28.6. Nadbiskup je u Hrvatskoj Katoličkoj misiji u Frankfurtu podijelio sakrament svete Potvrde ovogodišnjim krizmanicima.

23.6. Nadbiskup je sudjelovao na Prvom iseljeničkom kongresu u Zagrebu, te kao predsjednik HBK pozdravio sudionike kongresa.

28.6. Nadbiskup je u Hrvatskoj Katoličkoj misiji u Frankfurtu podijelio sakrament svete Potvrde ovogodišnjim krizmanicima.

29.6. Nadbiskup je u Hrvatskoj Katoličkoj misiji u Frankfurtu slavio misu zahvalnicu skupa s ovogodišnjim krizmanicima, njihovim roditeljima i kumovima.

IMENOVANJA I RAZRJEŠENJA

1. Don Srećko Frka-Petešić razrješen je službe ravnatelja NUUK-a Zadarske nadbiskupije (br. 716/2014., od 10. lipnja 2014.);

2. Don Šime Kevrić imenovan je ravnateljem Nadbiskupijske ustanove za uzdržavanje klera i drugih crkvenih službenika (NUUK-a) Zadarske nadbiskupije (br. 717/2014., od 10. lipnja 2014.).

IZ ŽIVOTA ZADARSKE NADBISKUPIJE

MOLITVENO BDJENJE ZA DUHOVNA ZVANJA U KATEDRALI SV. STOŠIJE U ZADRU

Molitveno bdjenje za duhovna zvanja održano je u subotu 10. svibnja u katedrali sv. Stošije u Zadru. U meditativno – glazbenom programu aktivno su sudjelovali zadarski sjemeništari. Priređeno je euharistijsko klanjanje i molitva u tišini s odjekom na Božju riječ, čitani su ulomci iz evanđelja, pjevane pjesme. Tekst koji opisuje svu životnost uspona i kušnji u rastu zvanja napisala je s. Mirjam Gadža, pedagoginja Klasične gimnazije Ivana Pavla II. Zadar, a duhovne dodatke poticaja duhovnik sjemeništaraca don Stanislav Wielinski. Uvodno je zadarski nadbiskup Želimir Puljić potaknuo na zahvalnost Bogu za dar života i zvanja, pozivajući sve da uđu kroz otvorena Kristova vrata u ostvarenje svog životnog zvanja.

„Svaki poziv zahtjeva izlaz iz sebe, kako bismo u središte života stavili Krista i njegovo Evanđelje. Taj izlazak vodi na put klanjanja Gospodinu i služenja braći. Bog s velikom ljubavlju i spretno prati djelo svojih ruku u svakoj životnoj dobi. Bog nas nikad ne napušta. Stalo mu je do ostvarenja njegova nauma o nama i namjerava to ostvariti uz naš pristanak i suradnju“ jedna je od misli iz poruke pape Franje uz 51. svjetski dan molitve za duhovna zvanja, koju su tijekom večeri predstavili sjemeništari.

Zahvalili su Kristu, rekavši da kao što on uzima djela u našem čovještvu, tako mi imamo djela u njegovoj prisutnosti i ljubavi.

„Isuse, slijediti tebe, ne znači izdići se na povijest svog života, izbjegći tuđoj zasljepljenosti, svojoj slabosti. Uskladiti svoj hod s tvojim, ne znači zaodjenuti se u neokaljanost, svoju čistocu učiniti neranjivom. Hod s tobom nije hod jednakomjernih koraka, postojanih uspona, svjedočenje svjetiljke što nikada ne gasne, vazda uravnotežen govor. Nije ruka u svakom trenutku posve pripravna, posve sigurna, ni neprekidno doba zrelosti koje u svakom trenutku

donosi hranjiv i sočan plod. S tobom dijeliti svoje korake znači nikada ne znati na kakvo će tlo idući put spustiti svoju nogu, koliko će kada uložiti truda za sroдno postignuće. Iskusiti kako teška zna ponekad biti ruka blagosti, kako bolna iskra sreće. Ići s tobom znači biti spreman i da se padne s tobom. I ne samo jednom, pa iz toga iznjedriti zrelost koja nikada neće zatajiti. Naprotiv, to znači pristati na padove, katkad i učestale. No, jedno ostaje: hod je to s tobom“ poručili su sjemeništari u predanju pred Presvetim sakramentom, poručivši: „Budi hvaljen poradi naših sretnih trenutaka i naših gorkih dana. Budi blagoslovljen poradi svega što si nam uskratio i čime si nas obogatio. Hoćemo čuti Tvoje riječi i moliti za nova duhovna zvanja. Ti znaš da su ona potrebna da se navijesti Kraljevstvo Oca. Svjesni potreba Crkve za zvanjima, otvoreni tvome pozivu, molimo te da dotakneš srca mladića i djevojaka“.

Sjemeništari su poželjeli da donesu plod Kristova duha u svjedočenju, navještanju, služenju i privođenju ljudi Kristu. Izrazili su želju da

BLAGDAN GOSPE LORETSKE U ARBANASIMA U ZADRU

u borbi i odlučivanju svijeta za ili protiv Krista, budu na njegovoj strani i da se bore njegovim oružjem. „A to znači: Ljubiti tebe kakav jesi, tebe slijediti kamo podeš. Ti si Sin čovječji, si-romašan i ponizan, a tvoj je put kraljevski put križa. Gospodine, tvoj je nalog neizmjeran, a naša snaga nemoć. No, budući da nas ti zoveš, s povjerenjem ti govorimo: Evo me, pošalji me“ poručili su sjemeništarci.

Razmatrajući biblijske živote Božjeg zvanja pojedinaca u povijesti spasenja, sjemeništarci su Bogu izrekli molitvu: „Kao što si pozvao Abrahama da postane otac mnogih naroda, nadahni mlade da se odazovu tvome pozivu. Kao što si pozvao Mojsija koji je čuvao stada Jitrovih ovaca, podaj i danas dostojarne pastire svom stadi u Crkvi. Kao što si pozvao Arona da služi u tvom hramu, pozovi ljude na služenje twojоj Crkvi u Kristovu liku. Kao što si govorio Samuela i budio ga zazivanjem, otvori uši svojim izabranicima u ovom gradu. Kao što si odabrao svakog Velikog svećenika među svećenicima, tako ih i sada pozovi da prikažu svetu i živu žrtvu. Kao što je prorok Ilija pomazao Elizeja, podaj im snagu da te nasljeđuju, ne okrećući se unazad, u našoj zemlji. Kao što si očistio usne proroka Izajie, pročisti one koji se pripremaju za svećeništvo i redovnički život. Kao što si Jeremiju pozvao u majčinoj utrobi, pošalji mlađe da navješćuju twoju riječ po cijelom svijetu. Kao što si svetom Pavlu udijelio dar hrabrosti, ispuni tako srca svih nas Kristovom snagom i ljubavlju.“

Uoči Nedjelje Dobrog Pastira, događaj su organizirali Nadbiskupsko sjemenište ‘Zmajević’ i Povjerenstvo za duhovna zvanja i ministrante s predstojnikom Wielinskim. U molitvi su sudjelovali i rektor i prefekt zadarskog sjemeništa Čedomil Šupraha i Roland Jelić, svećenici, redovnice i vjernici laici.

Blagdan Gospe Loretske svečano je proslavljen u istoimenoj župi u Arbanasima u Zadru u subotu 10. svibnja, koncelebriranim slavlјem koje je u župnoj crkvi Gospe Loretske predvodio vojni biskup u RH Juraj Jezerinac. Suslavili su don Pejo Orkić, provincijal Hrvatske salezijanske provincije sv. Ivana Bosca i desetak svećenika, koji su se nakon mise uputili u procesiju kroz mjesto s Gospinim kipom, uz sudjelovanje brojnih vjernika iz cijele nadbiskupije.

Mons. Jezerinac je istaknuo tradiciju hodočašćenja Hrvata, podsjetivši da su u talijanskom loretskom svetištu nastale Lauretanske litaniјe. Svetište Gospe Loretske tjedan dana prije početka Drugog vatikanskog sabora pohodio je sv. papa Ivan XXIII., moleći da Koncil bude blagoslov za Crkvu.

U homiliji je vojni ordinarij govorio o daru vjere, podsjetivši na riječ bl. Alojzija Stepinca: ‘Kad bismo bolje poznavali istine vjere, mi bismo drugačije živjeli’. „Zato se ne može razumjeti da katolik jedno govori, a kad treba nastupiti, brzo se povlači. Gdje je tu vjera? Vjera i stav moraju biti javni. Ako čovjek doista zna da je Krist Bog, čovjek više ne može drugačije živjeti, nego prema Evandželju. Vjera u biblijskom smislu znači da imam povjerenje u osobu Isusa Krista. Vjera dolazi od poslušnosti Riječi Božjoj i takva vjera ne ostaje bez odjeka. Ona se mora očitovati. Ona postaje djelotvorna“ rekao je mons. Jezerinac, istaknuvši da je našem narodu potrebna obnova ne samo ekonomskih, nego i moralnih temelja.

Istaknuo je kako je jedan francuski biskup za hodočašća Hrvatske vojske i policije u Lurdunjima rekao: ‘Vi imate nešto što je Evropi potrebno. Budite ponosni na to’. Mi smo brojčano mali narod, ali smo snažan, veliki narod. Ako jedan narod iznjedri čovjeka poput Stepinca, da je uzor svijetu, moramo biti ponosni na to. Zahvaljujući vjeri, mučenici su dali svoje život i posvjedočili za Krista, a mnogi mladići i djevojke su posvetili svoj život Kristu“ rekao je mons. Jezerinac.

Istaknuo je da je vjera Božji dar i ljudski čin, susret s Kristom. „To nije područje samo intelektualne spoznaje, nego je to promjena koja zahvaća cijelog čovjeka: um, srce, volju, emocije, ljudske odnose, sve. S vjerom se sve mijenja. Vjernik drugačije razmišlja. Vjera je Božji dar koji treba čuvati. Da bismo je sačuvali, potrebno je hraniti se molitvom i sakramentima, učvršćivati. Taj proces traje cijeli život. Ako se ne molimo, vjera može nestati“ upozorio je vojni ordinarij, dodavši da, ako nas obraduje kao snažna riječ našeg člana obitelji, kako je tek snažna Božja riječ.

„Nemoguće je vjerovati bez moje suradnje. Vjera je pristanak uma i srca. Kad Bogu kažemo ‘Da’ kao Marija, taj ‘Da’ preobražava čovjeka i čini ga novim stvorenjem. Mnogi vjernici ostaju na površini, a da se nisu susreli s Kristom. Tako vjera ostaje na tradiciji i običajima, bez velikog utjecaja na život“ upozorio je mons. Jezerinac, dodavši da je program svih revolucija bila borba protiv Boga.

Posljedica odbijanja Boga urodila je strašnim

ratom, te je i sv. papa Ivan Pavao II. za svog pohoda Hrvatskoj 1994. g. rekao: ‘U kakve zablude može pasti jedan narod, kad napusti Boga’. „Agresorski rat je bio posljedica ateizacije, bezboštva. Nacizam, fašizam i komunizam ostavili su za sobom strašnu puistoš. Komunizmu se pripisuje više od sto milijuna ljudskih žrtava. I hrvatski narod je to osjetio i te posljedice i sad nosimo. Svijet ne spašavaju ideologije, nego povratak Bogu i Kristu. To je jamac istine, slobode i svega što je dobro. Cilj politike su pravednost i mir, a biti političar znači boriti se za opće dobro“ poručio je mons. Jezerinac.

Biskup je zaključio s Isusovom oporukom s križa, kad je Ivanu rekao ‘Evo ti majke’. „Kako je Isus svojoj majci mogao reći ‘Ženo, evo ti sina’. To može zbuniti. Ali, nije je mogao ljepše nazvati. Kao da je rekao, ‘Mama, ti si ona velika žena koja se spominje na početku ljudskog roda. Majko, ti nisi obična žena. Ti si rodila Božjeg Sina’. Zato je htjela da i nama bude duhovna majka. Marija se brine materinskom ljubavlju za braću svoga Sina koji su još na putu“ zaključio je biskup Jezerinac, preporučivši Majci vjere potrebe obitelji i naroda.

EKIPA SV. JOSIPA S PLOVANIJE POBJEDNIK KMNL-A ZADARSKE NADBISKUPIJE

Ekipa župe sv. Josipa – Plovanija, iz Zadra, pobjednik je ovogodišnjeg KMNL-a ‘Sv. Donat’ Zadarske nadbiskupije i predstavljaće nadbiskupiju na državnom natjecanju KMNL-a koji se od 30. svibnja do 1. lipnja održava u Puli. U četvrtak 15. svibnja na nogometnom igralištu u Ljupču, Plovanija je u finalu pobijedila prošlogodišnjeg prvaka KMNL-a, ekipu župe sv. Petra i Pavla – Novi Bokanjac, rezultatom 5:2. Treće mjesto osvojila je ekipa župe sv. Jurja Vir. U igri za treće mjesto Virani su pobijedili župu sv. Ante Padovanskog sa Smiljevcu u Zadru rezultatom 6:1.

Najbolji strijelac KMNL-a, s najviše postignutih golova, je Luka Rukavina iz župe sv. Jurja u Viru. Pokal za najboljeg igrača dobio je Lovre Kresović iz župe sv. Josipa s Plovanije, a naj-

bolji golman je Ivan Škoda, branič ekipe Novi Bokanjac. Pokal za fer-play ekipu Lige dobila je ekipa župe sv. Martina u Ljupču, koji su zbog svog načina i pristupa igranju već i prije dobili to priznanje.

Zadarski KMNL okuplja 21 klub, a svaka ekipa ima petnaest igrača, u dobi između 20 i 33 godine. Većina igrača ujedno su i igrači malonogometnih klubova u zadarskoj županijskoj ligi. Utakmice KMNL-a igrale su se na igralištima na Smiljevcu, Belafuži i Novom Bokanjcu. Don Marinko Jelečević, voditelj KMNL-a 'Sv. Donat', inače vratar hrvatske nogometne reprezentacije svećenika, zahvalio je na podršci svećenicima Zadarske nadbiskupije i nadbiskupu Želimiru Puljiću. Sudionike je u ime mons. Puljića pozdravio i pehar pobjedniku uručio kanonik Stolnog kaptola sv. Stošije, don Srećko Frka Petešić, ohrabrivši sve da nastave na taj način graditi međusobno zajedništvo i igrati u zahvalnosti Bogu za darovani talent u sportu. Prigodnu riječ uputio je i domaćin i veliki podupiratelj Lige, don Jerolim Lenkić, župnik Ljupča, u čijoj je župnoj kući, nakon finala i dodjele pehara, priređen agape za finalne sudionike KMNL-a. Na početku susreta, na igralištu je pjevana hrvatska himna, te minutom šutnje odana počast i molitva za žrtve Blajburga.

ĐAKONSKO REĐENJE TOMISLAVA VLAHOVIĆA U NINU

Zadarski nadbiskup Želimir Puljić za đakona je zaređio akolita Zadarske nadbiskupije Tomislava Vlahovića, za vrijeme svečanog misnog slavlja koje je u nedjelju 18. svibnja predvodio u župnoj crkvi sv. Anselma u Ninu. Istakнуvši da su đakonat i svećeništvo povezani sa služenjem, mons. Puljić je rekao da se đakonat Vlahovića, kao prvi stupanj sakramenta svetog reda, očituje u Službi Riječi i oltara te u služenju bližnjima.

„Đakoni su osobito pozvani vršiti službu ljubavi, poput Krista koji nije došao biti služen, nego da služi. No, prvenstvena zadaća đakona je služiti Bogu“ poručio je nadbiskup, potaknuvši da se u sekularizmu i aktivizmu ne zanemare duhovnost i molitva. U Ninu, mjestu gdje se kao suzaštitnik slavi i djelovao je đakon Ambroz, koji je pomogao sv. Anselmu biskupu u osnivanju prve kršćanske zajednice, mons. Puljić je ohrabrio Vlahovića da ne bude dvorjanin koji se dodvoruje ljudima ovoga svijeta, ili trstika koju ljudi razni vjetrovi kako hoće, nego da poput Ivana Krstitelja bude proročki navjetitelj Božje pravde i njegovog Kraljevstva. Ređenje je dar zaređenome, ali i nadbiskupiji, Crkvi i narodu, te je nadbiskup đakonu poželio razvoj dobre savjesti i svjedočanstvo kao dar njegove ljubavi Bogu i bližnjemu u darivanju bez pridržavanja i služenju bez uvjetovanja. Tragom navještaja iz Ivanova evanđelja, u kojem Isus razgovara s apostolima na Posljednjoj večeri prije odlaska s ovog svijeta, nadbiskup Puljić je rekao da ih time Isus priprema na ono što će se zbiti.

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

„Znajući da će biti potreseni, znajući što ih čeka i sve što će mu se dogoditi do kalvarije, tješi ih neka se ne uznemiruje njihovo srce. Razgovara s Tomom, Filipom. Taj prekrasni razgovor postaje uzor našeg razgvora, našeg pitanja, naših postavljanja pitanja Bogu i traženja odgovora. To je prikladno za ređenje đakona koji je kroz život pitao, tražio, kucao, ispitivao, provjeravao, dok nije donio odluku da želi služiti u Crkvi i biti svećenik“ rekao je mons. Puljić, istaknuvši da ređenje uvodi u otajstvo Božjeg plana s ljudima i podsjeća na Isusove riječi ‘Ne izabrate vi mene, nego ja izabrah vas, da idete i da rod donosite’.

„Bog poziva i bira, a čovjek odgovara, u svoj slobodi. Duhovno zvanje je dar i otajstvo vjere u čije su rađanje uključeni Bog, čovjek, obitelj i zajednica vjernika“ rekao je nadbiskup. Govorio je i o značenju sakramenata kojima je njihov ustanovitelj Isus dao spasenjski sadržaj. Sakrament znači sveta tajna, otajstvo koje osjećamo, naslućujemo, ali ga do kraja ne možemo shvatiti.

„U komunikaciji s drugima imamo prepoznatljive znakove, ali i neizgovorene tajne. Poklonjeni cvijet nije ljubav, ali označuje ljubav koju poklanjamo drugome. Trobojnica s grbom nije Hrvatska, ali se ona u tom znaku otkriva, njeni se žitelji po grbu i zastavi poznaju. Prepoznaće nešto svoje. Tako i Bog ima svoje tajne i znakove po kojima se prepoznaće i izriče. Božja otajstvena prisutnost prepoznaće se u čudesnim djelima spasenja i oslobođenja“ istaknuo je mons. Puljić, čestitavši ređeniku Vlahoviću kojeg su dolaskom podržali i njegovi roditelji

Josip i Ančica, dvojica braće, te rodbina i prijatelji pridošli iz Slavonije na taj događaj.

Uz petnaestak zadarskih svećenika, u slavlju su sudjelovali i vlč. Ante Knežević, župnik iz Vlahovićeve rodne župe sv. Ante u Otoku pod kraj Vinkovaca, vlč. Sanjin Francetić, rektor Bogoslovije u Rijeci te mnogi bogoslovi i sjeničtarci.

Tomislav Vlahović rođen je 17. srpnja 1987. u

Vinkovcima, u obitelji Josipa i Ančice, rođene Benić. Ima dva brata, Marinka i Marka. Nakon mature upisao se kao student laik na Katolički bogoslovni fakultet u Đakovu. Tijekom studija osjetio je želju za svećeničkim pozivom te se pridružio bogoslovnoj zajednici 2007. g. kao svećenički kandidat Đakovačko-osječko nadbiskupije i ostao do četvrte godine teologije. U tom periodu primio je službe lektora i akolitata.

Nakon izlaska iz bogoslovije 2010. g., nastavio je poхаđati teološki studij te je diplomirao 2011. g. U rodnoj župi bio je aktivan, surađujući sa župnikom u pastoralnim i liturgijskim susretima. Želja za svećeništvo nije ga napuštala, pa je u ljeto 2012. g. zadarskom nadbiskupu uputio molbu s preporukom rektora đakovačke bogoslovije, koji ga je primio i poslao na bogosloviju u Rijeku. Prije đakonskog ređenja položio je Ispovijed vjere i Izjavu pod prisegom prije primanja Svetoga Reda.

ZADRANI DONOSILI BROJNE PAKETE POMOĆI U CARITAS ZA STRADALE OD POPLAVA

Žitelji Zadarske nadbiskupije u iznimno velikom broju odazvali su se u pružanju pomoći za stradale od poplava, dostavom razne vrste pomoći u središnju zgradu Caritasa Zadarske nadbiskupije u Zadru. Volonteri priređuju pakete dostavljene pomoći te će prvi konvoj prema Slavoniji iz zadarskog caritasa otići u srijedu 21. svibnja.

Zadarski nadbiskup Želimir Puljić uputio je dopis svim župnim uredima u nadbiskupiji u kojem poziva vjernike i sve ljude dobre volje da se prema svojim mogućnostima uključe u prikupljanje novčane i druge pomoći za braću u nevolji. Donacije u naravi (voda, hrana, higijenske potrepštine i ostalo) neka se dostave u župne uredе diljem nadbiskupije.

SVEĆENIČKA REKOLEKCIJA U SVIBNJU predavač dr. Josip Grbac

‘Obitelj u socijalnom nauku Crkve’ naziv je teme o kojoj je s niz teoloških i društvenih aspekata na svećeničkoj rekolekciji u srijedu 14. svibnja u dvorani sjemeništa ‘Zmajević’ u Zadru izlagao prof. dr. Josip Grbac, predavač na Teologiji u Rijeci. „Hrvatska prednjači u odbijanju jasne definicije obitelji i to ne ovisi o političkim opcijama koje su na vlasti. Hrvatski zakonodavac postaje rob socioloških podataka i političko-trendovskih utjecaja koji imaju dalekosežne posljedice na razmišljanje hrvatskog čovjeka o braku i obitelji“ upozorio je Grbac, potkrijepivši to i podacima najnovijeg istraživanja o vrijednostima u Europi i Hrvatskoj koji će uskoro biti objavljeni. U Hrvatskoj je, osim Švedske koja ima najniži postotak od svih zemalja uključenih u istraživanje (54,4%), najmanje onih koji ističu da je obitelj u njihovom životu vrlo važna“ (75,4%). Hrvatska je i među zemljama s nižim postotkom onih koji se slažu da su brak i stabilna veza nužni za sreću (57,6%), i najnižeg je postotka od zemalja bivše federacije u tvrdnji da su roditelji važni za odrastanje djece (76,8%). Oko petine ispitanika u Hrvatskoj smatra da razvod može biti opravдан (20,6%), a oko polovice (54,6%) smatra da je u redu da dvoje ljudi živi zajedno bez stupanja u brak. Većina ispitanih u Hrvatskoj (68,1%) odobrava želu žene za djecom bez stabilne veze s muškarcem – to je jedan od najviših postotaka od svih odabralih zemalja (viši rezultati su samo u Španjolskoj i Islandu). Jedno drugo istraživanje pokazuje da u Europi 85% ispitanika kaže da im je obitelj vrlo važna. Dakle, na djelu je raskorak između ideal-a i konkretno življene zbilje, rekao je Grbac, dodavši da je kriza obitelji u naravnim segmentima, bez obzira na teološku nadgradnju. Broj razvoda pokazuje da obitelj više nije trajna zajednica, sve veći broj veza netemeljenih na braku pokazuje da je obitelj društveno nepriznata. Homoseksualni brakovi pokazuju da to više nije zajednica muškarca i žene, pojam obitelji sveden je na svijet afekta i osjećaja. Na Zapadu je i pad nataliteta. „Prije desetak godina u prosjeku se svaki peti visokoobrazovani razilazi s

crkvenim stajalištima. Prosječno 20-25% ljudi s teškoćom prihvata crkveno gledišta o braku i obitelji. Moderna je obitelj manje privržena načelima crkvenog nauka od obitelji prije nekoliko desetljeća. Raskorak između crkvenog nauka i razmišljanja i života moderne obitelji je u temeljnim pitanjima: vrednota života,

dostojanstvo rađanja, odgoj“ rekao je Grbac, istaknuvši da je crkveni nauk o obitelji nerazdvojno povezan sa sudbinom društva, što pokazuje izjednačavanje homoseksualnih veza s klasičnom obitelji. „Ciljevi crkvenog nauka sve više postaju i općedruštveni ciljevi pred kojima nikakva politika ne može zatvarati oči. Usprkos tendenciji razdvajanja prava i etike, čini se da će pravo sve više morati uvažavati etičke i bioetičke činjenice. Stječe se dojam da sudbina crkvenog nauka u budućnosti neće ovisiti samo o kvaliteti predbračnih tečajeva nego o spremnosti političkih čimbenika da se s takvim stavovima građana ne mire, jer kompromitiraju opstanak društva“ istaknuo je Grbac.

Uspoređujući podatke s onima iz drugih europskih zemalja, u Hrvatskoj velik broj građana još uvijek drži do crkvenog nauka, teorijski ili praktično. „U istinski demokratskom sustavu to bi značilo da se na zakonodavnoj razini nastoji slijediti usmjerenja koja proizlaze iz javnog mnijenja. No, hrvatsko zakonodavstvo u rješenjima ne prati vrijednosni sustav većine građana. To je fenomen novog prosvjetiteljstva kod pojedinaca i dijelova društva koji preuzimaju obvezu da zakonima normiraju društvo, no ti zakoni ne slijede moralne vrijednosti većine i ne normiraju njih, nego postavljaju nove

moralne standarde, implicitno dovodeći u pitanje moralne standarde većine građana“ podsjetio je Grbac na stavove temeljem istraživanja Balobana i Črpića o moralu u tranzicijskoj Hrvatskoj i potrazi za identitetom. „Vrednota života ne kotira visoko u svijesti većine, a hrvatsko zakonodavstvo nastoji ozakoniti status quo u pogledu vrijednosti koje ne kotiraju visoko kod građana. Zakonodavstvo je sporo u definiranju prava obitelji, poticanju obitelji s brojnom djecom, zaštiti vjernosti“ rekao je Grbac. Novost u praćenju obitelji nije pojava njenih novih socioloških oblika (homoseksualne i slobodne veze), nego zahtjevi za društvenim priznanjem vlastitog statusa, pravno legitimiranje. „Zahtjevi za legitimiranjem svakakvih veza oslanjaju se na dva obilježja modernog društva. Računaju s kulturom subjektivnosti koja nastoji priznati i legitimirati svaki individualni izbor, ukoliko se on drastično ne protivi općem dobru ili ljudskim pravima drugih ljudi. S druge strane, ti zahtjevi imaju potporu u novom poimanju prava i države, po kojem pravo i država ne optiraju ni za kakvu skalu vrijednosti, nego se ograničavaju na ozakonjenje statusa quo“ rekao je Grbac.

Većina smatra normalnim ponašati se sukladno vlastitoj interpretaciji norme. Zato je ispravnije govoriti o subjektivizmu kao obilježju današnjeg čovjeka u njegovu odnosu prema crkvenom nauku. „Današnji čovjek smatra da u svemu može slijediti savjest. Europljani osuđuju prijestupe i devijacije koji predstavljaju opasnost za život zajednice i stabilnost sustava, dok benevolentno gledaju na prijestupe koje, iako odstupaju od normi, ostaju u sferi

privatnog života pojedinca“ rekao je Grbac, podsjetivši na istraživanje iz 1999. g. među studentima u Hrvatskoj. Čak 84,7% studenata izjasnilo se katolicima. U temi pobačaja podaci su proturječni; 64,4% ispitanika slaže se da pobačaj treba biti pitanje izbora žene, dok istovremeno 80,6% građana smatra da se pobačajem prekida ljudski život“ rekao je Grbac. Nije pitanje problematičnost pobačaja, ali se u pravu traži prioritet subjektivne prosudbe o tome do koje granice i u kojim slučajevima štititi život. „Po svojoj strukturi i poslanju pravo ne želi zastupati vrijednosti nego teži uspostavi socijalnog mira. To je uvijek bio cilj prava i države. No, u sadašnjem trenutku čini se da se to ograničavanje kompetentnosti prava i države ekstremizira, tj. poistovjećuje s relativizmom. Na taj način crkveni moralni nauk u pogledu obitelji gubi i minimalnu potporu koju je u pravu i državi tijekom povijesti imao i kada se na vrijednosti crkvenog nauka gledalo kao na društvu potrebne vrijednosti. U Hrvatskoj se jasan primjer takvog novog poimanja prava i države dogodio kod donošenja Zakona o obitelji u kojem se odustalo od davanja bilo kakve definicije obitelji“ rekao je Grbac. Kultura koja apsolutizira privatnost dovodi u pitanje javni karakter institucije, smisla i trajanja braka. „U globaliziranom načinu života raste potreba relativiziranja svake dugotrajnosti. U pitanju je i pojam odgovornosti. Radi se o odgovornosti prilikom izbora životnog partnera i o prokreativnoj odgovornosti. Međutim, dogodilo se da to načelo, uzdignuto gotovo do apsolutnosti, zadaje udarac samom sebi, jer u kulturi individualnosti postaje sinonim za egoizam ili relativizam. Odgovornost kakvu poznaće crkveni nauk nužno ima u vidu i zajednicu i etičke dužnosti koje nikada ne smiju doći u pitanje. U kulturi relativizma odgovornost se olako svede na komotnost“ upozorio je Grbac.

Predavač je govorio i o obitelji u svijetu rada. “Treba preispitati status majke roditeljice, u smislu da se materijalno i zakonski vrednuje odgojni i kućni rad kao ‘proizvodni rad’ koji stvara humani kapital neophodan u gospodarskom razvoju. To vrednovanje riješilo bi i dio problema uz sukobe u obitelji koji proizlaze iz

preraspodjele uloga roditelja. Ne bi bilo loše u zakonodavstvo uvesti poziv domaćice, sa svim pravim i obvezama koje ima zaposlenik u poduzeću“ rekao je Grbac, potakнуvši na što bezbolnije spajanje obiteljskih i radnih obveza, kako bi oba partnera slobodno odlučila u kakvom se obujmu i na koji način mogu posvetiti radu i obitelji. „Po uzoru na trendove i modele u mnogim razvijenim zemljama, nužno je predložiti izmjene u zakonodavstvu kako bi se u što veći broj poduzeća moglo uvesti tzv. klizno radno vrijeme ili neki drugi model zapošljavanja. Nužno je omogućiti, gdje je izvedivo, da se rad iz poduzeća premjesti u obiteljski dom, te skraćeno radno vrijeme za roditelje koji se, nakon što su u potpunosti bili posvećeni obiteljskim dužnostima, vraćaju na posao. To mora vrijediti i za članove obitelji koji su se kroz duže vrijeme morali brinuti za nemoćne ili bolesne ukućane“ predlaže Grbac. Poručio je da je raskorak između ponašanja i crkvenog moralnog nauka sastavni dio krize religioznosti kao takve. „Nije rečeno da bi razvodnjavanje tog nauka, u smislu da ga se više prilagodi kako bi subjektivna prosudba pojedinca bila vrhovni normativ njegove primjene, djelovala ozdravljajuće u sadašnjoj situaciji. Još nije empirijski dokazano da individualna interpretacija i primjena kršćanskih načela automatski djeluje više motivirajuće za konkretno moralno djelovanje. No, i sama svijest o stanju u kojem se nalazimo svjedoči o tome da se ne mirimo s konstatacijom da je crkveni moralni nauk relikt prošlosti. To je prvi korak u nadvladavanju jaza između moralne teorije i prakse“ zaključio je Grbac.

**SUSRET SVEĆENIKA ZADARSKE
NADBISKUPIJE ZAREĐENIH ZADNJIH
DESET GODINA, U TURNJU**

Susret svećenika Zadarske nadbiskupije zaređenih zadnjih deset godina održan je u srijedu 21. svibnja u župi Gospe Karmelske u Turnju. Duhovni nagovor u župnoj dvorani za petnaestoricu svećenika održao je mr. don Marinko Duvnjak, povjerenik za permanentni odgoj mlađih svećenika Zadarske nadbiskupije. Don Marinko je govorio o stvarnosti grijeha i potrebi obraćenja. „Veličina čovjeka je kada zna pitati za oproštenje, priznati svoje grijehu i tražiti oproštenje. Zlo koje čini, čovjek može spoznati kad ga se odriče i kad se iskreno kaje za počinjeni grijeh. Kada ga čini, onda ga ne može spoznati, jer zlo sa sobom nosi i sljepoću, tamu. Zato je potrebna i milost – za spoznaju grijeha i obraćenje“ rekao je Duvnjak, potaknuvši subraću na preispitivanje svoga djelovanja jer je to jamac hoda naprijed. Istaknuo je značaj isповijedi i redovitost slavljenja sakramenta pomirenja, potičući na razmatranje vlastitih padova koje činimo ohološću, ponosom. „Temeljni kršćanski stav je znati tražiti oproštenje od ljudi koje smo povrijedili. To je svima teško, ali to je jedini pravi put. Na to nas potiču

evangelje i toliki primjeri svetaca. Priznanje krivnje čovjeka osobito snažno pogoda, no to je potreba ljudske duše“ rekao je Duvnjak, istaknuvši i veličinu Božjeg milosrđa koje se pri tom očituje, jer je Bog preuzeo tuđe grijehu na sebe. „Kada ispaštamo tuđe grijehu, a ne svoje, kada trpimo, najsličniji smo Kristu. Moji grijehi padaju na mene, ali i na druge ljudе. Nekada tuđi grijeh pada na tebe, ali tada si najsličniji Kristu, jer Krist je ispašao naše grijehu, a ne svoje“ istaknuo je Duvnjak.

Nakon duhovnog nagovora, svećenici su se okupili u župnoj crkvi na euharistijskom klanjanju koje je vodio don Dario Tičić. Istaknuo je povezanost s Kristom u ordinarnom svećeništvu u kojem su svećenici na osobit način pozvani biti drugi Krist. Temeljem dokumenta o isповijedanju i formiraju duhovnih vođa po uputama Kongregacije za kler, Tičić je priredio ispit savjesti kojim je potaknuo na razmatranje razvoja cjelovitog svećeništva, u odnosu prema hijerarhiji, disciplini, liturgiji, sakramentima, prolazeći kroz sve stvarnosti života svećenika. Susret je završen pohodom zadarskog nadbiskupa Želimira Puljića koji je ohrabrio svećenike u ustrajnosti njihovog poziva i poslanja.

KONCERT U ZADARSKOJ KATEDRALI ZA POMOĆ STRADALIMA OD POPLAVA

Zadrani su u velikom broju sudjelovali na humanitarnom koncertu za pomoć žrtvama poplavljenih područja u nedjelju 25. svibnja u katedrali sv. Stošije u Zadru, kojom prigodom su dobrovoljnim prilogom prikupili više od 12,000 kn za pomoć stradalima od poplava.

„Čast nam je biti s vama, širiti ljubav i pomagati drugima. Svi smo došli s istim ciljem, pomoći žrtvama poplava. Gledamo srcem, a ono je veliko kada vidimo koliko smo se ujedinili u spremnosti pomoći“ rekli su voditelji koncerta, Luka Kotlar i Josipa Butić.

Inicijator tog događaja je zbor mlađih župe Uznesenja BDM s Belafuze u Zadru koji su izveli pjesmu Naš Bog je velik, a sa solisticom Matejom Županović otpjevali su i Izliči me i Gospodinu hvala. Zbor mlađih Magnificat iz Bibinja izveo je pjesme Gospodu mom, Bože moj što je jutro i Bog te ljubi, a zbor mlađih župe Srce Isusovo iz Zadra pjesmu Slava Kralju kraljeva i Božja ljubav – Božja snaga.

Zbor mlađih 'AKA Crescendo' sa Sveučilišta u Zadru otpjevao je Djeluj kroz mene i Samo twoja ljubav Bože, a Ive Županović pjesmu Milost u klavirskoj pratnji Luke Kotlara.

Sopranistica Nela Šarić izvela je skladbe Ave Maria i Panis Angelicus u klavirskoj pratnji Blanke Aždajić Medić. Poželjevši da, uz materijalna sredstva, s tog događaja do stradalih ljudi stigne i duhovna poruka i podrška u lju-

bavi i ohrabrenosti da nisu sami, Đani Maršan je izveo pjesme Zahvalnica, koju je skladao povodom pohoda pape Ivana Pavla II. Hrvatskoj i Bože čuvaj Hrvatsku, u čijoj izvedbi je sudjelovao sav puk u katedrali. Zaključno, izvođači i publika zajedno su otpjevali Velik si i Krist na žalu.

Koncert je pohodio i zadarski nadbiskup Želimir Puljić, koji je pohvalio angažman mladosti koja je srcem okupila punu katedralu i u svega dva dana organizirala koncert čiji je veliki odaziv dobar znak i poticaj u osjetljivosti za bližnjega.

Župnik katedrale, don Josip Radojica Pinčić, srdačno zahvalivši svim izvođačima i ljudima koji su pomogli organizaciju na način da su sredstva koja su trebala biti naplaćena dana u prilog za stradale, poručio je: „Naši su mlađi uvijek bili osjetljivi i dosjetljivi. Oni nemaju srebra ni zlata, ali imaju veliku ljubav i talente koje su podijelili s nama. Od srca hvala svima“.

729. GODIŠNICA POSVETE KATEDRALE SV. STOŠIJE – MISA U ZADARSKOJ PRVOSTOLNICI

Misnim slavlјem u utorak 27. svibnja koje je u katedrali sv. Stošije u Zadru predvodio don Dario Tičić, tajnik zadarskog nadbiskupa, proslavljena je 729. obljetnica posvete zadarske prvostolnice sv. Stošije, najveće crkve u Dalmaciji koja je trobrodna romanička građevina s prepoznatljivom rozetom na svom pročelju. Katedralu je 27. svibnja 1285. g. posvetio nadbiskup Lovro Periandar. „Čestitamo katedrali njen 729. Rođendan! To je časne i svete uspomene starica, koja pod svojim svodovima, u svojoj veličini i ljepoti, grli svaku našu crkvu. Sve župne crkve u njoj gledaju glavu i majku. Misom se ne sjećamo samo događaja prije sedam stoljeća, nego želimo u sebi živjeti svijest i vjeru u Krista koji nas sabire na području Crkve zadarske, sabrane oko biskupa, na poseban način u stolnoj crkvi, jer u njoj stoluje nadbiskup. Katedrala je crkva zadarske Crkve, da budemo jedno, da u nama poraste svijest da je Gospodin naša glava.

Ona na vremeniti način govori o minuloj povijesti, da posvijestimo da je tu vjera postala djelom“ rekao je don Dario, istaknuvši da je zadarska katedrala spomenik svoga vremena koji pamti puno lijepoga i ružnoga, dočeke careva i kraljeva. Tu su se posvećivali biskupi, dočekivali novi nadbiskupi, zaređivali svećenici, radovali, oplakivali pokojni. I sv. Ivan Pavao II. je svojim pogledom pred njenim vratima 2003. g. ušao u katedralu i udijelio blagoslov.

„Katedrala je simbol grada! Grad je bio katedrala, i katedrala je postala grad. Grad u značenju novi Jeruzalem. Kad su se posvećivale nove crkve, stavljalo se četiri ili dvanaest križeva u spomen na dvanaest apostola i dvanaest vrata nebeskog Jeruzalema. No, katedralu na osobit način posvećuje zajedništvo u vjeri. Svaka crkva na poseban način ižarava zajedništvo s Bogom. Tu se sabiremo na slušanje Božje riječi, lomljenje Kruha života, da bismo smogli snage i ostvarili kršćanski život“ rekao je don Dario, podsjetivši na susret zadarskog nadbiskupa Marijana Oblaka i puka u jednoj prigodi. Kad ih je mons. Oblak pitao kada je crkva najljepša, oni su rekli za Božić, Uskrs, blagdane. A on je rekao: ‘Crkva je najljepša kada si ti u njoj’. Kad smo u njoj sabrani oko riječi i kruha Gospodina, pa kako skromna ili veličanstvena crkva bila. „Katedrala je dio hrvatske povijesti, bila je rušena i razarana, raketirana i u Domovinskom ratu, kada su pogodene njene orgulje. Ostala je živa, jer su živi ljudi koji je ispunjavaju svojom hvalom, molitvom i zahvalom Gospodinu“ rekao je don Dario.

Razmatrajući misao ‘Bog u kući’, don Dario je rekao kako je nestvoren Bog u jednom trenutku ljudske povijesti postao jedan od nas, čovjek. U svemu nama jednak, osim u grijehu, da bi nam po svome božanstvu i čovještву povratio dostojanstvo koje smo imali na početku, ali smo ga izgubili svojim neposluhom. „Riječ je tijelom postala, odnosno, Riječ se ušatorila među nama. Sagradila je sebi kuću od ljudskog tijela. Isus Krist, kao pravi Bog i pravi čovjek, rađa svoju Crkvu, potvrđuje je i utvrđuje snagom Duha Svetoga, da bi postala njegovo mistično tijelo po kojem On nastavlja živjeti na

zemlji“ rekao je propovijednik, podsjetivši da su se prvi kršćani okupljali u svojim domovima. Slavili su euharistiju na dan smrti pojedinog mučenika na mjestu gdje je pokopan. Redovita euharistijska slavlja, misu, slavili su u kućama bogatijih kršćana, koji su imali veće kuće. „U Rimskom pravu, ono što je bilo privatno, kuća kao vlasništvo člana rimskog društva, bila je svetinja. Tako su kršćani bili zaštićeni u tim domovima. To su zvali domus ecclesiae – kućna crkva. Kad je kršćanstvo dobilo slobodu djelovanja, izašli su iz tih domova i ušli u svjetovne prostore, bazilike. To su bili veliki nadsvođeni prostori gdje se moglo okupiti više ljudi. Tako su se stari Zadrani, i prije nego su Hrvati došli na obale Jadrana, u jednoj od rimskih trgovina na Forumu počeli sabirati oko imena Gospodnjega. Svoju prvu bogomolju, katedralu, jer su se okupljali oko biskupa, nazvali su imenom sv. Petra. Sadašnja katedrala sv. Stošije treća je na istom mjestu, izgrađena u tri navrata: u 4., 9. i 12. st.“ rekao je don Dario, istaknuvši da katedrala na osobit način odražava otajstvo Kristova utjelovljenja. Krist je postao čovjekom, dobio je ljudsko tijelo. Crkva je njegovo mistično tielo, a to smo svi mi. Građevina ima svoj smisao i snagu po tome što se sabiremo u njoj. Neka Gospodin nama u ovom vremenu i prostoru, koji živimo život Crkve zadarske po zagovoru svetih zaštitnika, sv. Stošije, naslovnice katedrale, bude na pomoć, da se jednom radujemo u Očevoj kući na nebu“ zaključio je don Dario Tičić.

Prema naputku Biskupske ceremonijala, katedralna crkva je središte liturgijskog života jedne biskupije, te na prikladne načine u vjernike treba utiskivati ljubav i poštovanje prema katedrali. Tome doprinosi i godišnja proslava njenog posvećenja te hodočašća vjernika u katedralnu crkvu.

ZLATNA HARFA ZADARSKE NADBISKUPIJE U KISTANJAMA I PAGU

Zlatna harfa, smotra dječjih župnih zborova Zadarske nadbiskupije, održana je u dva navrata; u subotu 31. svibnja u župnoj crkvi Uznesenja BDM u Pagu i u subotu 17. svibnja u župnoj crkvi sv. Nikole u Kistanjama. Susreti su počeli misnim slavlјem koje je u župnim crkvama predvodio don Gašpar Dodić, predstojnik Katehetskog ureda Zadarske nadbiskupije. Tema Harfe koja ove godine slavi trideset godina svog održavanja bila je 'Moliti s Marijom'. U Pagu je nastupilo šest zborova, koji su uz pjesmu po vlastitom izboru izveli i pjesmu čiji su naziv izvukli iz košarice. To su Andđeli bez krila iz Paga s voditeljem Antony Buljanovićem (Majko Božja sv. Marijo), Sv. Marcela iz Nina (s. Krešimira Zanki, Slavna Majko Spasitelja), Sv. Kasijan iz Sukošana-Debeljaka (s. Antonija Topalović, Zdravo budi Marijo), Antini slavuji iz sa Smiljevca u Zadru (s. Antonela Malenica, Zdravo Djevo čista), Uznesenje BDM s Belafuze u Zadru (s. Rozarija Ćurić, Zrakama sunca) i Marijini prijatelji iz Zemunka (s. Vladislava Terzić, Zdravo Djevo, Djevo slavo).

U Kistanjama je nastupilo devet zborova: Jajjevački andđeli iz Kistanja (s. Blaženka Delonga, Zdravo Budi Marijo), Dominik Savio iz Arbanasa (s. Antonija Jurić, Zdravo Djevo, Djevo slavo), sv. Roko iz Bibinja (s. Svjetlana Parat, Slavna Majko Spasitelja), Majko divna iz Benkovca (s. Leopoldina Đurić, Zdravo Djevice), Radost i nada iz Biograda (s. Anka Špralja, Zdravo Djevo čista), Bezgrešno začeće BDM s Puntamike u Zadru (s. Donata Gravić, Zdravo Majko Djevice), sv. Petar s Ploča u Zadru (Lucija Stipčević, Kraljice sv. Krunice), Presveto Srce Isusovo s Voštarnice u Zadru (s. Kristijana Ajduković, Pohvale Gospu) i Glasnici radosti s Relige u Zadru (s. Agneta Đerek, Zrakama sunca).

Don Gašpar je istaknuo značaj 50. godišnjice izlaženja časopisa 'Marija', istakнуvši da nije prestajao izlaziti ni u komunizmu. Podsjetio je na misli glavnog urednika fra Petra Lubine koji je u uvodu jubilarног broja 'Zlatna Marija' u prosincu 2012. g., napisao da je časopis 'Mari-

ja' pola stoljeća u službi Službenice Gospodnje, bez buke, skromno i nemametljivo, jednostavno, u stilu Nazaretske Djevice. I format tog časopisa upućuje na Mariju; iako malen, u sebi krije veliko vjersko, kulturno i narodno blago. „Splitski franjevci oduvijek su dobar dio svog spisateljskog rada posvećivali Gospu. Tako su početkom 1963. g. počeli izdavati i 'Mariju', jedini opći hrvatski marijanski časopis. Neznatna službenica Gospodnja koja se na andelovu riječ 'smete i stade razmišljati' te hrabro prihvati volju Božju, bila nam uzor u krizno doba i zvijezda vodilja k luci spasenja, Kristu“ poruka je fra Petra Lubine. U homiliji naziva 'Osobna iskaznica Blažene Djevice Marije', don Gašpar je rekao kako u svijetu brojevi imaju važnu ulogu, poput službenih isprava, OIB-a.

Što bi današnji uredi pronašli o Majci Isusovoj, upitao je, rekavši da u Svetom Pismu nema OIB-a Majke Isusove ni njenog životopisa u današnjem smislu riječi. „Marija zauzima skromno mjesto, ali pomniv čitatelj uočava kako se u njemu postupno otkrivaju njezin lik i uloga. U Starom zavjetu Marija se izričito ne spominje, ali neki tekstovi, u svjetlu kasnijih događaja novozavjetne zajednice, daju naslutiti da je uz proročki navještenog Mesiju nazočna i njegova majka. Budući da je Novi zavjet u prvom redu posvećen osobi Krista, Marija u njemu zauzima razmjerno malo mesta. Spominje se gotovo uvek u vezi s Isusom i izvršava povjesno-spasenjsku ulogu u potpunoj ovisnosti o njemu. Bez Marije se ne može potpuno ni ispravno govoriti o Kristu i njegovom djelu spasenja“ rekao je don Gašpar, istaknuvši da evanđelist Luka daje dragocjene podatke za

upoznavanje lika Marije u tekstu o Navještenju Gospodinovu. U njemu su informacije o majci Isusovoj. „Evangelist pruža neku vrstu Marijine ‘osobne iskaznice’, njen OIB, jedinstvenu osobnu iskaznicu na svijetu: Ime: Marija, Milosti puna; Mjesto rođenja, prebivalište: Nazaret u Galileji; Stalež: djevica i zaručnica; Zanimanje: Službenica Gospodnja. Marijina osobna iskaznica sadrži važne podatke. Gospa ima dvostruko ime: Marija i Milosti puna. Građanka je Nazareta u pokrajini Galileji, Djevica je i zaručnica. Službenica je Gospodnja, Gospodin je s njom. Majka je Isusova, potomka Davida, tj. Mesijina. Majka je djevica Sina Božjeg, rođakinja Elizabetina, majke Ivana Krstitelja“ rekao je don Gašpar. Podsjetio je na misli kardinala Franje Šepera o Mariji, da je ona uzor majčinskog osjećaja kojim trebaju biti prožeti svi u apostolskoj misiji Crkve. Sv. Ivan Pavao II. na Forumu u Zadru 2003. g. je rekao da su Marijine riječi i njezin primjer uzvišena škola života u kojoj se školjuju apostoli jučer i danas. Marija ih pripravlja za poslanje svojom ustrajnom molitvom Ocu, svojom odanošću Sinu, svojim spremnim prihvaćanjem poticaja Duha.

Don Gašpar je izrazio priznanje i pohvalio sve sudiovine, potaknuvši ih da poput Marije oduševljeno i poniznim srcem služe Gospodinu pjesmom na liturgijskim slavlјima u župama, što i jest zamisao osnivatelja Harfe, 1984. g. Svako liturgijsko slavlje je ponajprije isповijedanje vjere. Pjevačka i slavljenička profesionalnost u liturgiji Crkve počiva na snazi isповijedanja vjere. „Harfa je osnovana i zbog toga da se liturgijskim pjevanjem resi liturgijsko slavlje – isповijedanje vjere Crkve. Pjevanje i glazba su

povlašteni način isповijedanja vjere. Primanje dara prepostavlja poniznost, poklonstvo pred Darivateljem. Zato pjevanje prepostavlja slušanje, otvaranje, usvajanje Božjeg govora i njegova darivanja da bi bili izneseni, ispovjedeni u činu vjere. Liturgijska glazba očituje radost poniznosti pred Darom koji se prima, čuvajući se oholosti pružanja dara Bogu ili zajednici vjernika“ poručio je don Gašpar. Osobito je pohvalio voditeljice zborova s najdužim stažem nastupanja na Zlatnoj harfi, koje neumorno rade s djecom i pripremaju liturgijska slavlja u svojim župama. To su redovnice Agneta Đerek, Antonija Jurić, Anka Špralja, Krešimira Zanki, Antonela Malenica i Vladislava Terzić.

SUSRETI DR. JUDITH REISMAN SA ZADARSKIM NADBISKUPOM, ŽUPANOM I GRADONAČELNIKOM

Dr. Judith Reisman, Thomas Hampson, Karolina Vidović Krišto te članovi građanske inicijative ‘Ne dirajte djecu’ u sastavu: Ksenija Abramović, Borna Jurčević i Vesna Šiško, nakon gostovanja na tribini u Arbanasima u srijedu, u četvrtak 5. lipnja ostvarili su susrete sa zadarskim nadbiskupom Želimirom Puljićem, gradonačelnikom Grada Zadra, Božidarom Kalmetom i županom Zadarske županije, Stipom Zrilićem. Susreti su ostvareni u Nadbiskupskom domu, odnosno Vijećnicama Grada Zadra i Zadarske županije. U pravnji gradonačelnika Kalmete i župana Zrilića bili su njihovi suradnici. Članovi Inicijative ‘Ne dirajte djecu’ zahvaljuju predstavnicima crkvene i lokalne vlasti na prijemu i otvorenosti da se upoznaju s aktivnostima Inicijative.

U Maloj vijećnici Grada Zadra gradonačelnik Božidar Kalmeta primio je američku doktoricu komunikologije Reisman, koja je u okviru svjetske kampanje na kojoj promovira svoju knjigu “Seksualna sabotaža” održala tribinu u Samostanu školskih sestara franjevki u Arbanasima. Dr. Reisman stigla je u pravnji Thomasa Hampsonu, novinarke HRT-a, Karoline Vidović Krišto i direktorice galerije hrvatske sakralne umjetnosti “Laudato”, Ksenije Abramović. Goste su, uz gradonačelnika, pozdravili

i zamjenik Zvonimir Vrančić, pročelnik UO za odgoj i školstvo, Joso Nekić i pročelnik UO za socijalnu skrb, Mario Pešut. „Zadar je danas, između ostalog, grad koji rado prima sve putnike dobrih namjera, koji njeguje različitost i pravo na mišljenje. Impresioniran sam vašom snagom i dugogodišnjim radom u kojem se zaželite za prava djece, za njihovo pravo na mirno djetinjstvo i odrastanje u kojem nema mesta zlostavljanju, posebno onom seksualnom“, istaknuo je gradonačelnik Kalmeta.

U Vijećnici Grada Zadra

„Zadar je grad koji ne samo da podupire nego i promiče prava djece i ne tolerira nikakav oblik zlostavljanja“, nastavio je gradonačelnik, dodajući da je u hrvatskim medijima pročitao članak u kojem se navodi izjava dr. Reisman kako Hrvatska ima jednu od najnižih razina seksualne traume kod djece te je izrazio stav da i u buduće moramo raditi u tom smjeru odnosno da takvu traumu nijedno dijete nikad ne doživi. Dr. Judith Reisman izrazila je zahvalnost na toploj i prijateljskoj dobrodošlici u Zadru te istaknula kako je tribina bila vrlo konstruktivna i zanimljiva. „Drago mi je da sam ponovno u Hrvatskoj i u Zadru. Cilj nam je na ovim tribinama govoriti o kaznenom djelu pedofilije na kojem se zasniva spolni odgoju u Hrvatskoj“, rekla je Reisman. Gosti su gradonačelnika i suradnike upoznali s građanskom inicijativom „Ne dirajte djecu“ čija je misija ukidanje Instituta Albert Kinsey, čiji osnivač ima sumnjivu prošlost koja se povezuje s pedofilijom, izbaciti Kinsey institut iz članstva u Ujedinjenim narodima, procesuirati i zatvoriti Kinsey institut i proglašiti cjelokupnu tzv. znanost Kinsey instituta ništavnom.

Susret sa zadarskim županom

Zadarski župan Stipe Zrilić sa suradnicima: pročelnicom Ureda župana, Marinom Dujmović Vuković, pročelnikom Upravnog odjela za zdravstvo i socijalnu skrb Andrijom Marcelićem i pročelnikom Upravnog odjela za društvene djelatnosti Ivanom Šimunićem, primio je u Domu županije u će-

tvrtak 5. lipnja u posjet američku znanstveniku dr. Judith Reisman, Thomasu Hampsonu te predstavnike građanske inicijative „Ne dirajte djecu“.

Predstavnici te inicijative, Abramović, Jurčević, Šiško i Nikola Uročić, uz pratnju Karoline Vidović Krišto, izvjestili su župana o svojim aktivnostima, s ciljem upoznavanja hrvatske javnosti o nedostacima i propustima u utvrđivanju obrazovnog programa zdravstvenog odgoja, osobito u dijelu seksualnog odgoja školske djece. Iстиču da su jedan od temelja na kojem Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta gradi taj obrazovni program kontroverzna istraživanja Instituta Kinsey. Cilj građanske inicijative je upoznati hrvatsku javnost sa zaista uznemiravajućim podacima i znanstveno neutemeljenim polazištima studija Kinsey Instituta na koja se pozivaju hrvatski stručnjaci u utvrđivanju sadržaja zdravstvenog odgoja koji se planira uvesti u hrvatski obrazovni sustav.

Župan Zrilić goste je upoznao s nadležnostima Zadarske županije, s posebnim osvrtom na školstvo, gdje se značajnim dijelom proračunskih sredstava podržava i kao prioritet ističe osiguravanje normalnih standarda za funkciranje cjelokupnog školskog sustava na njenom teritoriju. S obzirom na to, Županija će nastojati u okviru svojih nadležnosti promicati i očuvati nacionalne vrijednosti koje neće ugroziti naš nacionalni identitet, vjersku priпадnost te omogućiti sveukupni razvoj i bolje životne uvjete za sve njezine žitelje.

BDJENJE ZAHVALE ZA KANONIZACIJU PAPA

Molitveno bdjenje koje se sastojalo od Svečane Večernje i euharistijskog klanjanja sa svečanim Tebe Boga hvalimo, u zahvalnosti Bogu za dar kanonizacije Ivana XXIII. i Ivana Pavla II., u subotu 7. lipnja u katedrali sv. Stošije u Zadru predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić.

„Želimo zahvaliti Bogu za dar te dvojice velikana i toj molitvi pridružiti nakanu pape Franje koji ima molitveni susret s predsjednicima Izraela i Palestine u Vatikanu, kako bi zajedno s njim molili za mir“ rekao je mons. Puljić, moleći Boga da sadašnjem naraštaju pastira udijeli hrabrost i ustrajnost da budu odvažni apostoli, navjestitelji Evanđelja, potrebni Božje snage i pratrne, kako se očitovala i u životima Angela Roncallija i Karola Wojtyle.

„Okupili smo se uoči Duhova u prvostolnici moliti, pjevati i zahvaljivati što nam je Gospo-

din omogućio doživjeti vrijeme epohalnih događaja koje su obilježili sveti pape Ivan XXIII. i Ivan Pavao II., koje je papa Franjo s osobitim riječima pohvale pribrojio četi nebeskih odarabnik. Zahvalni smo Božjoj Providnosti što je polovicom 20. st. na Petrovu stolicu stigao Ivan, koji je 1962. g. uz molitveni poklik 'Nek se raduje Majka Crkva', otvorio Drugi Vatikanski sabor, te poželio da se o sadržaju vjere raspravlja duhom poniznosti i milosrđa, a ne s osudama i anatemama“ rekao je nadbiskup, istaknuvši kako je Dobri Papa tumačio da se Crkva želi predstaviti svijetu kao dobrohotna i strpljiva mati koja se radije služi lijekovima milosrđa i ljubavi, nego strogoćom prijetnje i kazni.

Svoju odluku o sazivu koncila skupini kardinala 1959. g. objavio je riječima: "Srca ustreptala i ganuta duha, ali s poniznom odlučnošću, navljujem svečanu proslavu koncila za sveopću Crkvu". Nadbiskup je istaknuo da su prve riječi 77-godišnjeg pape Roncallija bile pune žara i planova, kada je rekao: "Želimo pripraviti Gospodinu narod svet, poravniti mu staze, da se krivi putovi poravnaju a bregovi slegnu, da svi puci upoznaju Božje spasenje". To je bio cilj pontifikata Ivana XXIII. kojeg su zvali Ivan dobri, Papa svih ljudi i župnik svijeta.

Rekao je da ljudske osobine učenosti, promišljenosti, taktičnosti i organizacijske sposobnosti mogu biti od velike koristi za papu u njegovu upravljanju Crkvom. No, one ni u kom slučaju ne mogu zamijeniti odlike, zadaće koje Isus opisuje u paraboli o dobrom pastiru. Mons. Puljić je podsjetio i na papinu misao kako nas Providnost vodi prema višim i neočekivanim planovima i nacrtima, a pred najavama smaka svijeta rekao je da se treba distancirati od tih proroka propasti.

Spomenuvši iznenadenje svijeta kad je za papu izabran prvi Slaven, krakovski kardinal Wojtyla u svojoj 57. godini života, mons. Puljić je rekao da se njegov pastoralni plan i djelovanje ogleda u Wojtilinoj poruci da želi svima doći i sve posjetiti, obići beduine u pustinji, karmeličane i cistercite u samostanima; bolesnike u krevetima i radnike u tvornicama. Htio je vidjeti sve ponižene i obespravljene, zaviriti iza kućnih pragova. Aktivno je oživotvorio koncilske dokumente u čijem se stvaranju sudjelovao. Netko je zapisao kako tamo gdje nisu stigle koncilske ideje, Papa putnik ih je nosio osobno na putovanjima. Pred veličinom poslanja Rimske katedre ostao je skroman, rekao je nadbiskup.

Njegovi molitveni vapaji za spasenjem bili su jako glasni, te je pogledom prema Bosni povišenim glasom rekao: 'S vama smo i bit ćemo sve više s vama!' „Sličan molitveni vapaj za mir uputio je papa Franjo kad je bio u Svetoj Zemlji, te pozvao izraelskog i palestinskog predsjednika Shimona Peresa i Mahmouda Abbara na molitveni susret“ rekao je mons. Puljić,

istaknuvši veličinu papinih čina nepredviđenih protokolom.

„Kad je papa Franjo došao pred zid koji dijeli palestinsku državu od Izraela, osjetio je, ovo je nešto što ponižava čovjeka. Zidovi nisu tu da dijele, zidove treba ukloniti. Zaustavio se pred zidom i molio, u tišini. I sve iznenadio.

Slično nepredviđeno učinio je pred drugim zidom, Zidom plača, kad je stavio molitvu Očenaša na španjolskom, a nakon toga je zagrljio dvojicu svojih pratitelja, rabina i predstavnika islama, iz njegove zemlje, Argentine, koje je pozvao da ga prate kao osobni pratitelji na tom misijskom putovanju. Obojicu je zagrljio na najsvetijem mjestu koji Židovi poštuju. Kad je bio kod predsjednika, pozvao je i njega da dođe s njim moliti. Želimo moliti na nakanu pape Franje, za susret u Vatikanu na kojem će biti i ekumenski carigradski patrijarh Bartolomej.

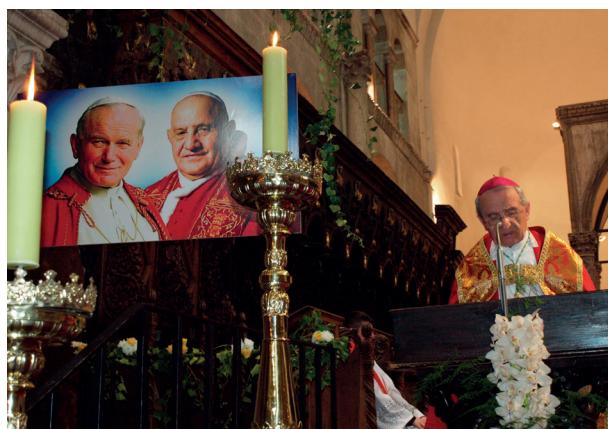
Odgovorimo na poziv pape Franje koji je rekao: ‘Nemojte nas ostaviti same. Molite kako bi Gospodin podario mir blagoslovljenoj Svetoj Zemlji i svijetu’ rekao je nadbiskup, zamolivši Boga da narodima daruje mir, u čemu su nastojali i suvremeni velikani Crkve, rekao je mons. Puljić, zaključivši homiliju riječima: „Neumorni misionar Wojtyla se do kraja istrošio braneći ljudska i božanska prava. Dobri Ivan XXIII. je kratkim služenjem u Rimu pokazao da u svijetu kraljuje milosrdni Bog. Neka i nama pomognu biti i ostati glasnicima Kralja koji nas šalje da blagoslivljamo ljude i zemlju“.

SVETKOVINA DUHOVA U KATEDRALI SV. STOŠIJE U ZADRU

„Uzdajmo se u snagu Duha Svetoga! Budimo sigurni u Isusove riječi da će biti s nama do kraja svijeta. Uzdajmo se i vjerujmo, jer evanđelje nade ne vara“ poručio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić u homiliji svečanog misnog slavlja koje je na svetkovinu Duhova predvodio u katedrali sv. Stošije u Zadru u nedjelju 8. lipnja. Za vrijeme mise je podijelio sakrament potvrde krizmanicima gradskih župa sv. Stošije, sv. Šime i sv. Šimuna i Jude Tadeja.

„Svetkovina Duhova i podjeljivanje potvrde vodi na početke Crkve. Pedeseti dan nakon Uskrsnuća je važni povijesni događaj spaseњa, posvećen Duhu Svetome“ rekao je mons. Puljić, istaknuvši da je čitanje o silasku Duha Svetoga i Isusovoj odredbi apostolima kako ih šalje, protuteza izvješću iz Knjige postanka koja vodi na početke uređenja zemlje, opisuje ljude koji su gradili kuće i odlučili podići toranj do neba. „Tu je opisana nakana ljudi da sagrade Babilonsku kulu i učine Boga suvišnim u svom kraju. Taj događaj ima poruku za nas i naše vrijeme. Hrvatsko društvo i brojni narodi Europe pola stoljeća raspravljaju o ‘novoj gradnji’, društvu i novoj zajednici. Na kakvim je temeljima žele graditi? Od kakvog su materijala opeke kojom zidari grade današnje nebodere“ upitao je nadbiskup Puljić, dodavši da se u prolaznom svijetu spremamo za vječnost koju nazivamo nebo. „To nije nebo koje su graditelji Babilonske kule htjeli sebi prisvojiti, nego prostor kamo su apostoli na dan Isusovog Uzašašća gledali kuda pred njihovim očima Krist odlazi. Da budemo sigurni i ne izgubimo se, Uskrsnuli nam je posao obećanog Duha i odredio da ga ljubimo svim srcem i umom svojim i da čuvamo njegove zapovijedi. Samo tako ćemo ostati u njemu i primiti snagu Duha Branitelja“ istaknuo je nadbiskup, dodavši da je povijest pokazala koliko je zla posijano među ljudima, jer se Božju pomoć i svjetlo otpisivalo.

„Zemlja koju izgrađujemo prolazna je kategorija. Ona je prolazni dom, prostor u kojem se rađamo, rastemo i umiremo. Taj prostorni

plan koji u slobodi stvaramo, mora biti ekološki obilježen i dati prostora ne samo biljkama i drugim živim stvorenjima na zemlji. On mora predvidjeti mjesto Bogu i njegovim andelima. Ne smijemo protjerati Onoga koji je sve to divno stvorio, po Sinu svome obnovio i svoga nam Duha ostavio, koji će nas uvesti u punu istinu“ poručio je nadbiskup Puljić. Isusova molitva aktualna je u svijetu koji se udaljava od Boga i njegovih zapovijedi. „Dok je stoljećima Europa gradila opeke iz biblijske riznice duhovnosti i ugrađivala ih u svoj sustav i ustav, zakone i propise, trudila se biti u skladu s dekalogom, moralnim i kršćanskim zasadama, zbog ateizma i vjerske ravnodušnosti suvremeno društvo sve više je u neskladu s Božjim i kršćanskim propisima. Agresivnost ateizma prema kršćanskom moralu i stavovima Katoličke Crkve očita je u politici i medijima. Suvremeni demokrati ne brane biti vjernicima, ali privatno, u prostorima kulta, obitelji, krugu istomišljenika; ne na ulici, tribinama, školi, radiju i televiziji. Tamo su nepoželjne opeke obilježene kršćanskim bojama“ rekao je mons. Puljić.

Poželio je da se razbudi žeđ za Bogom u srcima ljudi gdje je ona u sjemenu prisutna, ali prigušena, te da se unosi etika u ekonomiju, politiku, školu, kulturu i razvoj. „Kako pomoći suvremenom čovjeku da se ne plaši Krista jer on jedini zna što je u srcu čovjeka? Kako uspostaviti vezu između vjere i života, vjere i kulture? Nije lako odgovoriti na ta pitanja. A kad je bilo? Zar je apostolima bilo lako suočiti se s razvratnošću Atene, Korinta i Rima? Zar je prvoj Crkvi bilo lako u poganski svijet unositi svetost ženidbe i monogamiju? Zar je bilo lako obraćati silnike i umirivati razbojnike“ upitao je mons. Puljić, potaknuvši da kršćani u društvo i kulturu, često zatvorene nadnaravnim stvarnostima a uronjene u potrošački mentalitet kao robovi starih i novih idolopoklonstava, otkrivaju i tumače smisao otajstva vjere i kršćanstva. Potrebno je obnavljati liturgijska slavlja, osiguravati prostore šutnje, molitve i razmatranja, vraćati sakramentalnom životu, euharistiji i pokori, izvorima spasenja i pomirenja, slobode i nade. „A Bog one koji se nadaju nikada ne napušta. Vjerujmo u njegovu ljubav

koja spašava i milosrđe koje prašta i oživljava“ zaključio je nadbiskup Puljić u propovijedi svetkovine Duhova u zadarskoj katedrali.

SVEĆENIČKO REĐENJE ZVONIMIRA MIKULIĆA U KATEDRALI SV. STOŠIJE U ZADRU

Zvonimir Mikulić zaređen je za svećenika u subotu 21. lipnja u katedrali sv. Stošije u Zadru za vrijeme svečanog misnog slavlja koje je predvodio zadarski nadbiskup Želimir Puljić.

Svećeništvo je dar i otajstvo, istaknuo je u homiliji nadbiskup Puljić, dodavši da su u ređenju i hodu svećeničkog zvanja uključeni Bog i čovjek, obitelj i zajednica vjernika.

„Bog započinje razgovor i očekuje odgovor. Čovjeka osobno zna i slobodno poziva. Bog bira i poziva, no nije uvijek jednostavno i lako odlučiti se i prihvati Božji poziv. Ređenik to najbolje zna“ rekao je mons. Puljić, dodavši da razvoj zvanja prate razgovori, molitve, premisljanja, duhovne vježbe, nagovori, ali i vrludanja, sum-

nje, napasti, borbe, traženja, bojazni i strahovi.

„Odlučujuće u tom trenutku je poticaj ‘Ne boj se’ i ‘Odvaži se’. Zadaća je velika i teška, ali samo naprijed“ istaknuo je mons. Puljić, podsjetivši na Božji poticaj Abrahamu, ‘Ne boj se, Abrahame, krenuti kamo te šaljem’.

I Abraham kreće. Ide u neizvjesnost, ne zna kamo ide. Ali u jedno je siguran: Bog koji me pozvao, neće me ostaviti. On sa mnom nešto planira, i zato u ruke tvoje, Gospodine.

Izajia piše ‘Ne boj se, narode moj, Bog sam hita da te spasi. Ti si moj, ja sam te otkupio, imenom sam te zazvao’. Ne boj se svoje slabosti kad Bog zove. Predaj mu se jer on te tješi, hrabri i sve ćeš moći u onome koji te jača“ potaknuo je nadbiskup. Istaknuo je kako je među Isusovim učenicima bilo najviše ribara. Šimun i Andrija su bacali mreže pokraj Galilejskog jezera, Jakov Zebedejev i brat Ivan su pošli za Isusom, kad ih je pozvao.

Zašto je Isus birao svoje učenike među ribarima nadbiskup je pojasnio tumačeći njihovu osobnost. „Stil života ribara otkriva da su to strpljivi ljudi, ustrajni, hrabri i skroviti. Težak život na moru naučio ih je biti strpljivima, primorani su satima čekati kako bi nešto ulovili. Zato se kaže da ribari imaju mirne i jake živce. I Kristov učenik mora biti strpljiv. Kad nastupe pozivi, kucanje u župnom uredu, kad ljudi zaborave Boga pa ne dolaze na misu

i ne isповijedaju se, on strpljivo čeka, u crkvi, isповjetaonici, uredu.

Biti miran – u uredu, radu, mladosti i starosti, to je Božji ribar, koji će ustrajno pokušati opet, iznova baciti mrežu. On će još jednom zaveslati i prijeći na drugu stranu, vratiti se poslijepodne i predvečer. I onda kad ne ide, on opet proba“ rekao je mons. Puljić, istaknuvši da je Božji, Isusov učenik svjestan kako sve zavisi od Gospodina.

Baca se na koljena poput apostola Pavla u Miletu, jer zna da ga je Gospodin pomazao, šalje ga i ne može bez njega. „Svjestan je da je Bog ovisan o njemu. Ne ide skrštenih ruku, nego se stavlja na raspolaganje: izmoliti još jednu krunicu, učiniti još neku gestu, posjetiti bolesnika, možda se ipak nešto dogodi i promijeni. Isusov učenik je ustrajan i spremjan. Spreman dočekati buru, jugo, valove, oluju i riskirati ne samo mrežu, ribe i brodicu, nego i vlastiti život. Kao pravi ribar vičan je svemu. Spreman je sasvim hrabro sučeliti se s nevoljama i olujama života. Svjestan je da ne ovisi sve o njemu. Valja sve staviti u Božje ruke, a svoj rad preporučiti blagoslovu odozgor.

Zato Isusov učenik traži i tišinu, molitvu i sa-branost, onako kako je i Krist činio. Molio je prije svakog javnog djela i nastupa. Prije izbora apostola, cijelu noć je probdio u molitvi i pozvao one koje mu je Bog odredio“ rekao je

mons. Puljić, istaknuvši: Oni koje Krist poziva biti dionicima njegova poslanja u svijetu, moraju se ugledati u njegov primjer. Molitva je temelj, korijen i jamstvo njihovog blagoslovljennog djelovanja.

Nadbiskup je poželio da Zvonimir bude na visini zadataka koje mu Crkva povjerava, da ga Duh Sveti odjene silom odzogr i obdari poniznošću i pouzdanjem u Boga.

„Sveti red je dar Crkvi, ljudima i svijetu. Neka ređenik bude dar Crkvi i narodu. Neka njegovo darivanje bude bez pridržaja, služenje bez uvjetovanja i neka Gospodin do kraja izvede što je započeo na njegovom krštenju“ zaključio je nadbiskup Puljić u homiliji slavlja u kojem je sudjelovao brojni zadarski prezbiterij i svećenici iz Rijeke i Zagreba koji su pratili Mikulića na njegovom putu do ređenja.

Mikulić je završio teološki studij u Rijeci, đakonski praktikum obavio je u župi sv. Josipa Radnika u Zadru a đakonski ispit položio je u Zagrebu gdje je s đakonima iz Zagrebačke metropolije pohađao predmete za đakonsku godinu.

53. SVEĆENIČKI DAN ZADARSKE NADBISKUPIJE – U SPOMEN NA SVEĆENIKE MUČENIKE

Zadarski prezbiterij proslavio je svoj 53. svećenički dan u srijedu 11. lipnja u župi sv. Stjepana u Luci na Dugom otoku, rodnom mjestu don Eugena Šutrina, svećenika Zadarske nadbiskupije kojeg su 1945. g. ubili komunisti. U spomen na sto godina od Šutrinova rođenja, (26. lipnja 1914.), svećenici su razmatrali značenje žrtve mučenika, poput Šutrina, te su pohodili njegov grob u Luci gdje je pokopan u kapelici koju su nad grobnicom dali izgraditi Šime i Justina rod. Škifić, Šutrinovi čestiti težačko-ribarski roditelji koji su podigli sedmoro djece. „Don Eugen zauzima časno mjesto u povorci kršćanskih mučenika u povijesti Crkve i hrvatskog naroda. Mučeništvo je Božji dar za one kojima je darovan i za sve koji su s mučenikom povezani, krvlju, rodom, jezikom i poznanstvom. Sv. Ivan Pavao II. pozvao nas je da

učinimo sve da se ne pusti zaboravu spomen onih koji su trpjeli za vjeru i Crkvu, te potaknuo da se prikuplja dokumentacija kako ne bi ostali nepoznati borci velike Božje stvari“ rekao je mons. Puljić u homiliji mise koju je prije molitve odrješenja na Šutrinovom grobu predvodio u župnoj crkvi sv. Stjepana u Luci. „Hodočašće na Šutrinov grob znak je sjećanja i ne zaborava Božjih ugodnika. Ujedno očituje naše dužno poštovanje prema svim nedužnim žrtvama i njihovoj moralnoj veličini koja postaje baštinom naše sadašnjosti. Neka taj susret probudi u nama svijest odgovornosti prema daru zvanja i zahvalnost Bogu za dar svećeničkog poziva“ rekao je mons. Puljić, istaknuvši da je svećenicima dodijeljena odgovorna i sveta zadaća sabirati i odgajati vjerničku zajednicu. „Svjesni svojih mana, slabosti i promašaja, oko Isusovog oltara i uz grob subrata i mučenika Eugena molimo velikog svećenika Isusa da nas obnovi kako bi rasla naša spremnost za darivanjem i svetim služenjem. Dvadeseto stoljeće je mračno stoljeće užasnog nasilja i poljaka ljudi kad je Crkva obilovala velikim brojem mučenika i svjedoka. Mjesto na kojem je mučenik isповjedio vjeru i zakoračio u vječni život za kršćane je uvijek bilo sveto, zato su ga posebno obilježavali i okupljali se na njemu. Puno je takvih pragova i konfesija na području naše zemlje“ rekao je nadbiskup, istaknuvši da se mučeništvo razlikuje od drugih stradanja jer je obilježeno odnosom prema Kristu radi kojeg ljudi mrze kršćane. „Dok brojni stradalnici umiru radi čovjeka, kršćanski mučenik umire radi Bogočovjeka, koji je došao na zemlju kako bi pružio svjedočanstvo Istine. Mučeništvo treba razlikovati od fanatizma zbog isključi-

vosti, netrpeljivosti i sljepoće, iako korijen riječi fanatik znači ushićen, oduševljen, gorljiv. Za razliku od fanatika koji ubija sebe kako bi ubio drugoga, mučenik ne želi nikome naškoditi. On ne nanosi bol drugima. Ali spremjan je sve boli hrabro podnijeti radi Krista i njegovog Kraljevstva istine i života, svetosti, pravde i mira“ rekao je mons. Puljić. Podsjetio je da don Eugen puno duguje revnom luškom župniku Ivi Milanji koji je bio oduševljeni apostol mlađeži u Orlovima i križarima, te je i Šutrina oduševio za ideale žrtve, eu-haristije i apostolata koje je promicao bl. Ivan Merz. Duhovnu formaciju don Eugen je primio od sjemeničnog duhovnika Petra Perice, isusovca koji je 24. listopada 1944., godinu dana prije don Eugena, u 31. godini života mučenički ubijen na Daksi. „Crkva ne može živjeti bez svećenika! Hrvatski narod i njegova povijest puno duguje svojim svećenicima. Neprocjenjiva je njihova prisutnost u župama“ istaknuo je mons. Puljić, potaknuvši na molitvu za svećenike, da ne klonu u radu i apostolatu.

Na putu brodom od Zadra do Luke, život don Eugena opisao je sadašnji luški župnik Filip Kučelin, temeljem i sjećanja svjedoka Šutrinova života, Lučanina Miroslava Marčine. Tijekom bogoslovskog studija u Splitu, Eugenovi roditelji emigrirali su u SAD, a on je radije ostao u rodnom kraju da kao svećenik služi svom narodu. Jenio, kako su ga zvali, prvi luški student poslije Prvog svjetskog rata, organizirao je duhovna, kulturna i rekreativna događanja. „Znao je okupiti i pridobiti ljudi. Jenio je imao jako lip glas, piva je ka grdelin. Težački poslovi mu nisu bili strani. Više sam ga puta video di ide u polje ili na ribe“ sjeća se Marčina. Šutrin je zaređen za svećenika u šibenskoj katedrali sv. Jakova 17. srpnja 1938. g., uz svećeničko geslo "O Bože, vječna istino, ujedini me sa sobom u trajnoj ljubavi", iz knjige 'Nasljeduj Krista' Tome Kempenca. Nakon jednogodišnje službe prefekta u splitskom bogoslovnom sjemeništu, Šutrin postaje župnik Molata i poslužitelj Brgulja. Komunisti su 1943. g. ubili i župnika Luke, rodom Molaćanina, Srećka Lovretića. Lovretić i Šutrin ubijeni su u 31. godini života. O zauzetosti don Eugena svjedoči situacija kad ga je za posjeta rodnoj Luci uhvatilo nevrijeme

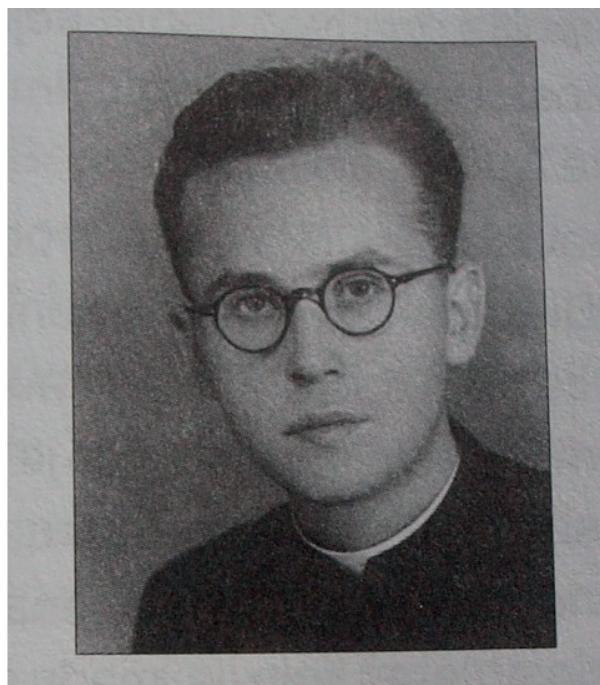
pa brodovi nisu mogli voziti. Da njegovi župljeni Molata ne budu bez nedjeljne mise, don Eugen je organizirao brodicu Lučanina Filicia Picića i s četvero Lučana na jedra po velikim valovima i nevremenu doplovio do Molata za manje od dva sata. „Kad smo došli, stariji ljudi na Molatu su mu rekli da ga ne bi Bog kazni da po ovakvin vrimenu ni doša reći misu“ svjedoči Marčina. Don Filip je podsjetio i na proročke misli don Eugena u njegovoj propovijedi: "Dižu se novi, tamni oblaci koji naviještaju novo, sveopće klanje. Zaboravilo se na Boga. I ne samo to, nego mnogi hoće da Boga nestane! Jer da je suvišan i da svijet može i bez njega postojati! Pa što smo dočekali? Poput neodgovorne djece se igraju i srljaju u propast. Budimo uvjereni da neće biti mira, da će ljudi i nadalje gledati jedan u drugome ne brata, nego bijesnog tigra koji vreba svoj plijen, dokle god se Europa ne vrati Kristu, dokle god evandeoska načela ljubavi ne zavladaju svijetom“. Nakon talijanske okupacije Molata 1941. g., osnovan je koncentracijski logor u koji je don Eugen mogao doći i bio je jedina vanjska veza za logoraše. Donosio je poruke i novac svima zatočenima. Sve poruke i predaju novca obavljao je preko isповijedi. U komandi logora protestirao je protiv kažnjavanja logoraša. Logoraši su ga zvali 'Naš Andeo'. Izlagao se za dobro drugih, riskirao, žrtvovao. O njegovoj pravičnosti svjedoči kad je nakon kapitulacije Italije, kad su logoraši preuzeli logor, za vrijeme predaje talijanskih vojnika, don Eugen došao u logor vidjeti da se ne postupa loše s talijanskim vojnicima.

U studenom 1945. g. Šutrin je premješten u župu Privlaka. Dvojica mladića pozvala su ga u noći da podje datи sakrament umirućih, lagavši da je majku jednog od njih udario konj. Putem u noći ustrijelili su ga u predjelu Sebačevo s dva hitca u glavu, a tijelo koje su bacili u more su tradan su pronašli župljeni da pluta uz obalu. Ubojice su bili Đani Pavlović i Pere Ćurko, prema izvješću OZNA-e, sekretar općinskog komiteta Nin i član Kotarskog Komiteta KP Zadar. Izvješće OZNA-e Br. 4993 od 9. prosinca 1945. g. tvrdi da je 'momentalni povod za to ubojstvo bila obljetnica smrti Lole Ribara'. „Mislim da don Eugen zadovoljava članke Instructio Sanctorum Mater za provođenje istraživanja u

IZ ŽIVOTA GIMNAZIJE

kauzama svetih, da je živio na herojski način kršćanske kreposti, izbližega je slijedio Krista i žrtvovao život mučeničkom smrću. Vjernici svjedoče o čistoći i neporočnosti njegovog života, o milostima i uslišanjima po njegovom zagovoru. Smatram da je sazrijelo vrijeme da se taj lik predstavi vjernicima Crkve u Hrvata“ zaključio je don Filip Kucelin. Putem do Luke o ubijenom svećeniku Ivanu Manzoniju (1899.-1942.) govorio je don Zdenko Dundović, župnik Zemunika. Bio je župnik Rave, rodom iz Dobrinja na Krku, sin težačkih roditelja Ante i Jelene rođ. Variola. Mnogim obiteljima je osigurao kruh jer je župljane preporučivao bro-

darima da ih prime kao mornare. Komunisti su ga odveli u logor na Dugi otok, gdje su ga, vezavši mu ruke i noge žicom, s kamenom oko vrata, utopili u moru. U Zadarskoj nadbiskupiji, partizani/komunisti su od 1941. do 1945. g. ubili redovnicu Agnezu Petroša i dvanaest svećenika. To su Ante Adžija, Ante Ćotić, Mirko Didović, Ivan Kranjc, Ante Letinić, Srećko Lovretić, Ljubomir Magaš, Ivan Manzoni, Eugen Šutrin, Ivan Tičić, Šime Batković i Nikola Kuvač. Bilo je utamničeno još devetnaest zadarskih svećenika, a progonjeni i suđeni biskupi su Petar Dujam Munzani (1890.-1951.) i Mate Garković (1882.-1968.).

IZ ŽIVOTA GIMNAZIJE

MEĐUNARODNA SURADNJA

POTPISANOM POVELJOM O SURADNJI UČVRŠĆENA VEZA DVIJU KATOLIČKIH ŠKOLA

Na čelu s ravnateljem mons. Josom Kokićem i s. Mirjam boravili smo od 20. do 22. lipnja u mađarskom gradu Nagykanizsi. Domaćin nam je bio ravnatelj Pijarističke osnovne škole, gimnazije, učeničkog doma i dječjeg vrtića Celesztina Donat (Piarista Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium és Boldog Donáti Celesztina Óvoda) Nyeste Pal Sch. P. Tom su prigodom ravnatelji naših dviju katoličkih škola potpisali Povelju o prijateljstvu i suradnji. U višesatnom radnom sastanku dogovorili smo temelje buduće suradnje, a oni su kultura, vjerski život, slobodno vrijeme, sport, jezični projekti te stručne konferencije djelatnika škola. Cilj potpisivanja Povelje s namjerom stvaranja trajnih kulturnih i obrazovnih veza, do kojega je došlo temeljem višegodišnje uspješne suradnje naših škola, istaknuto je u obrazloženju a ono je u „detaljnijem upoznavanju kultura oba naroda, zajedničkih povijesnih veza, ali i izgradnji dobrih odnosa, uzajamnog vrednovanja, uvažavanja i medjusobnog pomaganja dvaju naroda u postojećim „proturječnim pitanjima“, u zajedničkoj budućnosti u Europskoj uniji.

O potpisivanju Povelje izvjestili su svi značajniji mađarski mediji, uključujući i mađarsku televiziju. Poseban interes izrazilo je uredništvo Hrvatskoga glasnika, tjednika Hrvata u Mađarskoj, čuvara hrvatske pisane riječi i pisma, koji postoji u kontinuitetu dugom šest desetljeća i njegova urednica Bernardeta Blažetin.

Suradnja nas i Pijarističke gimnazije iz Nagykanizse započela je u prosincu 2012. Naime, delegacija mađarske Gimnazije predvođena ravnateljem vlč. Palom Nyesteom za Božić 2012. boravila je u Zadru s ciljem razmatranja moguće suradnje. Tom su prigodom gosti iz Mađarske pozvali naš zbor na tamošnji Susret katoličkih zborova. I doista, pedesetak klasičara na čelu s prof. Peharom sudjelovalo je u travnju 2013. na toj Smotri, zajedno s osam zborova iz mađarskih katoličkih škola. Tako su ‘na licu mjesata’

IZ ŽIVOTA GIMNAZIJE

saznali da u Nagykanizsi živi više tisuća Hrvata koji se po Zakonu i Ustavu Republike Mađarske tretiraju kao nacionalna manjina pa se u tom katoličkom centru, u školi uči i hrvatski jezik kao izborni predmet.

U uzvratni posjet Zadru i našoj Školi zbor Piarističke gimnazije došao je 26. studenog 2013. Svojim su nastupom uveličali obilježavanje 10-e obljetnice pohoda sv. Ivana Pavla II. Zadru i Hrvatskoj, sudjelujući u glazbeno-scenskom programu „Ja sam s Vama“. Osvrćući se na partnerstvo s katoličkom školom iz Mađarske ravnatelj mons. Kokić tom je prilikom naglasio kako razmjena iskustava u školskom radu i razvijanju istinskog prijateljstva među dvjema školama, ima za cilj očuvanje i razvijanje spomenutih vrijednosti Ivana Pavla II. kao najbolje jamstvo za opstanak u ovom nemirnom svijetu. „Neka bogata tradicija naših naroda ne postane i/li ne ostane samo spomenikom za divljenje i puko sjećanje, nego lijek za europsku i našu kulturu, koja ozbiljno poboljševa od raznih bolesti.“ – rekao je.

Prigodnu riječ u ime Piarističke gimnazije uputio nam je tada i o. Gabor: „Susreti uvijek imaju velik značaj za svakog čovjeka a pojedini mogu promijeniti u cijelosti život. Takav je i ovaj naš susret, posjet Zadru. U suradnji vaše i naše škole važno je upoznati se, predati kulturu i vrijednosti jedni drugima. Ne želimo darove od Boga zadržati za sebe nego podijeliti ih. Došli smo k vama da zajedno slavimo, da pokažemo mađarsku kulturu, glazbu i prijateljstvo. Usput želimo upoznati i vašu hrvatsku kulturu. Vjerujem da su se sklopila nova prijateljstva. Veza između dvije škole je postala čvršća, ... doprinijeli smo da naša dva naroda zauvijek budu prijatelji.

Da su njihove poruke bile vizionarske govorili i prošlotjedno događanje. Delegacije naših dviju srodnih škole ovaj su put, potpisavši Povelju o prijateljstvu i suradnji, dogovorile i odrednice Sporazuma o međusobnim aktivnostima u poticanju prijenosa znanja, vrijednosti, različitosti i sličnosti, očuvanju tradicije i kulture, s ciljem međusobnog obogaćivanja trajnim vrijednostima ili kako reče mons. Kokić kada je u smislu sjećanja na Ivana Pavla II., čije ime nosi naša škola i u skladu s njegovim mislima, rezimirao temeljne putove oblikovanja kroz koja prolazi svako društvo: „Kulturni i povijesni identitet društva čuva se i hrani onim što je sadržano i u pojmu nacije. Domoljublje, naprotiv, ljubav prema domovini, priznaje svim drugim nacijama ista prava koja se traže za vlastitu Domovinu te je zato put za urednu društvenu ljubav.“ Podsjetimo se da prema procjeni Hrvatske državne samouprave u Mađarskoj živi približno 100.000 Hrvata i to: u Baranji i Podravini, duž mađarsko-austrijske granice te u okolini Kaniže i Budimpešte. To su Bunjevci, Šokci, Raci, Dalmatinci, pomurski, podravski i bošnjački Hrvati koji su tijekom dugih stoljeća obogatili svoju ali i mađarsku kulturu. Velik je broj Hrvata koji se i izjašnjavaju kao Hrvati po nacionalnosti, ali tek 15.620 služi se materinjim jezikom.

Osim dva susreta učenika godišnje, od kojih će se jedan odvijati u Zadru, a drugi u Nagykanizsi planiraju se i nadalje susreti zborova kao npr. onaj u povodu 250-egodišnjice osnivanja Piarista Általános Iskola, Patrocinium, ali i povremeni susreti djelatnika škola. Tako će se npr. u rujnu tj. drugi radni tjedan u 2014./2015. organizirati susret učenika u Zadru kroz koji će učenici, smješteni u domovima svojih zadarskih domaćina, sudjelovati u redovnoj nastavi. U poslijepodnevnim satima za iste će biti organizirane radionice u Školi, sportske aktivnosti, posjeti muzejima, kazališnim predstavama i sl. U lipnju iste školske godine za Zadrane će se organizirati ljetni kamp u Nagykanizsi čiji će sadržaji biti: upoznavanje sa starim zanatima i obrtima, jedrenje na Balatonu, planinarenje (Zemplen i Mecsek) i druge sportske aktivnosti, istraživanje špilja i sl., dramske radionice...

Od ostalih oblika suradnje istaknuta je i mogućnost zajedničkih natječaja, duhovnih vježbi, zajedničkih izleta druge škole, ostvarenje literarnih natječaja („Učila me ovaj jezik ubavi...“, (A. G. Matoš), putujućih izložbi („Tradicijski vez – poruka identiteta“), prezentacije specijaliteta nacionalne kuhinje (mali turnir kuhanja, kreativnost u kuvarsrom umijeću, tradicijski recepti) i sl. Osim toga, moguća je i suradnja putem interneta i to: za učenike koji uče engleski jezik, ali i za one koji uče hrvatski. Tako će preko internetske stranice „Edmondo“ komunicirati o školskim

događanjima, nacionalnim praznicima, običajima, specijalitetima nacionalnih kuhinja, glazbi, plesu, slobodnom vremenu. Pomoću programa „Prezi“ napravili bi kartu koju bi postupno popunjavali ovisno od tome kako su i koliko upoznali drugi grad, drugu županiju, državu. Njegovat će i pismeno izražavanje na način da se povremeno organizira obrada određene teme kao npr. međusobno bolje upoznavanje, predstavljanje škola, grada, glavnog grada, države...

Otvorena je i mogućnost suradnje djelatnika škola / nastavnika, koji bi se također odvijali naizmjenično, u Nagykanizsi i u Zadru. Sadržaji susreta mogu se svrstati u stručne izlete ali i stručne konferencije preko kojih bi se bolje upoznali s pedagoškim i nastavnim programom druge škole, njihovim udžbenicima i sl. Suradnja se može odvijati i kroz odgojno-obrazovna područja, jezično usavršavanje i sl.

Osim radnog dijela, za vrijeme boravka u Nagykanizsi, domaćini su nas upoznali sa svojom školom, a u Budimpešti s radom Piarista Gimnázium. Posjetili smo i Hrvatsku osnovnu školu i Hrvatsku gimnaziju u kojima se nastava odvija na hrvatskom jeziku, ali i Učenički dom, istina u ovo vrijeme godine prazan, okićen posterima, plakatima i razglednicama iz Hrvatske.

IN MEMORIAM

Don Eugen Šutrin

Sin Šime i Justine, r. Škifić, rođio se 26. lipnja 1914., u Luci na Dugom otoku. Bio je drugo dijete, od njih sedmoro, koliko su imali njegovi roditelji.

U ovome tekstu služio sam se dostupnim izvorima, knjigama pokojnog don Rozarija Šutrina, potom Martirologijom don Ante Bakovića, većim brojem kraćih članaka, te izjavama sumještana od kojih je najopsežniji onaj gosp. Miroslava Marčine.

Poslije završene osnovne škole u rodnom mjestu odlazi u Biskupsko đačko sjemenište u Šibenik gdje je završio državnu klasičnu gimnaziju. Tamo se je posebno oduševio "Đačkim križarskim bratstvom", te idealima koje je bratstvo promicalo: "Žrtva, Euharistija, Apostolat". Kao što znamo, prvi među jednakima, vođa bratstva bio je sada već blaženi dr. Ivan Merz. Duhovnu formaciju tamo je primio od sjemenišnog duhovnika. Bio je to Isusovac, Petar Perica – kako ih je tada povezivalo bratstvo tako ih sada povezuje mučeništvo. Perica je ubijen na Daksi 24. Listopada 1944. Studij teologije završio je u Splitu. Tijekom bogoslovskih studija za ocem i don Eugenova majku preselila se živjeti u Kaliforniju, u SAD. Eugen je pak radije ostao u rodnom kraju kako bi kao svećenik mogao služiti svome narodu. Marčina za njega naglašava: "On je poslije Prvog svjetskog rata bio prvi luški student"

O njegovim bogoslovskim danima Marčina svjedoči: "Pomagao je našem župniku, don Ivi Milanju iz Zaglava. U to doba u Luci je postojalo Križarsko društvo koje je osnovao župnik, kao i tamburaški zbor koji je brojio 17 članova. Česte su bile i predstave. Eugen je u njima uvijek sudjelovao. Svaki put kad je za vrijeme praznika dolazio u Luku organizirao bi nešto novo i nama zanimljivo. Sjećam se na primjer takmičenja u plivanju. Jedno ljeto organizirao je čak i vaterpolo utakmice. Nemojte mi zamjeriti slijedeći doslovni citati: "Imali smo jednu boću koja je prošupljala, pa smo kasnije šuvar omotali sa krpama i sa tim igrali vaterpolo". Osim toga imali smo i takmičenje u veslanju. Organizator svega toga bio je Jenio (tako su u Luci zvali Eugena Šutrina, koji je još u to doba bio bogoslov).

Marčina nastavlja svoje svjedočanstvo: "Omladina se svake večeri skupljala na popovin dvoru. Tamo je svirao tamburaški zbor, pivalo se, a voditelj svega je bio opet Jenio. Znao je okupiti i pridobiti ljude. Jenio je imao jako lip glas, piva je ka grdelin."

"Težački poslovi mu nisu bili strani. Više sam ga puta video da ide u polje ili na ribe."

Do 1938. u šibenskoj katedrali sv. Jakova, graditelja Jurja Dalmatinca također rođenog Zadrinina, primio je niže i više redove. Za svećenika je bio zaređen 17. srpnja 1938. Po rukama mons. dr. Jeronima Milete, biskupa šibenskoga i apostolskog administratora zadarske nadbiskupije.

Svoju mladu misu, slavio je na "Lušku feštu", blagdan našašća tila svetoga Stipana 3. kolovoza 1938. Sveta misa slavila se na otvorenom u portu. "Put od crikve do vale bio je ukrašen slavolukom u dva reda od zelenila i facolov", sjeća se Marčina. Na misi je prema njegovim navodima bilo preko 500 ljudi, svirao je i već spomenuti tamburaški zbor, uz prisutnost velikog broja svećenika i ostalih gostiju. "Posli mise bi je ručak. Bilo je svega i za svih dovoljno. A posli ručka, popodne, bi je Blagoslov! Nakon toga plesalo se kolo, nikad toliko veliko kolo nije bilo u Luci." Iz svega vidimo da je proslava bila svečana i dostojanstvena, velika svečanost u čast mladomisniku.

Svoje djelovanje kao svećenik, don Eugen je stavio pod geslo ispisano na njegovu mladomisničku sličicu: "O Bože, vječna istino, ujedini me sa sobom u trajnoj ljubavi", preuzeto iz knjige "Nasljeđuj Krista" Tome Kempenca. Nakon mlade mise, don Eugen dobiva i svoju prvu službu: Jednu godinu bio je prefekt u splitskom bogoslovnom sjemeništu. Potom ga biskup Mileta šalje ga na o. Molat. Tamo postaje župnikom Molata i poslužiteljem Brgulja. Zanimljivo je ovom prilikom pripomenuti, da je u to vrijeme župnik Luke na Dugom otoku bio rođeni Molačanin don Srećko Lovretić, te će upravo u njegovom rodnom mjestu, Molatu, 1943. godine don Eugen čuti mučnu

vijest da je ubijen ovaj plemeniti svećenik i zauzeti pastoralac. Spominjem ovo jer ne mali broj ljudi povezuje ove dvije mučeničke smrti. Don Srećko, kao i don Eugen poginuo je u 31. godini života. U svojoj nastupnoj propovijedi na Molatu don Eugen se svojim novim župljanima obratio ovim riječima: "Ti, o Bože, koji sve dobro uređuješ i ravnaš, ne gledaj na grijeha moje, koji me čine nedostojnim da promičem slavu twoju, već pogledaj na potrebe duša. Daj da se s ovoga svetoga mjesta uvijek borim protiv grijeha i promičem krepostan život."

Bio je zauzet i revan pastoralac. Marčna se sjeća jedne zgode kad je don Eugen došao u posjet svojoj rodnoj Luci, ali se je diglo nevrijeme te brodovi nisu mogli voziti. "Da ne bi Molačani ostali bez nedjeljne mise, on je organizirao leut od Filicija Picića i uzeo nas 4 sobom. Partili smo u nedjelju jutro na sve jidro. Sve je bilo dobro dok nismo pasali Ravu. Kad smo došli u Iški konal došli smo u velike marete. Don Jenio je sidi u santini na škanjelu i moli Brvar. Ni ništa reka, ali se vidilo da mu je možda bilo ža ča smo isplovili po ovin vrimenu. Kad smo prolazili ispod Zverinca, rodnog mista njegove matere, Jenio je maha facolićun. Od Luke do Molata je 16 ipo milja a mi smo došli u Molat prije dvi ure. To bi značilo da smo vozili oko 9 milja na sat. Kad smo došli, stariji ljudi na Molatu su mu rekli da ga ne bi Bog kazni da po ovakvin vrimenu ni doša reći misu. Tog dana u Brgulje ni hodi reći misu jer je bilo kasno."

Kao pravi prorok gleda situaciju oko sebe i u jednoj od svojih propovijedi proročki piše: "Dižu se novi, tamni oblaci koji naviještaju novo, sveopće klanje... zaboravilo se na Boga. I ne samo to, nego mnogi hoće da Boga nestane! Jer da je suvišan i da svijet može i bez njega postojati! Pa što smo dočekali? Bog ih je pustio da se poput neodgovorne djece igraju i srljaju u propast." "Budimo uvjereni da neće biti mira, da će ljudi i nadalje gledati jedan u drugome ne brata, nego bijesnog tigra koji vreba svoj pljen. Dokle god se Europa ne vrati Kristu, dokle god evandeoska načela ljubavi ne zavladaju svijetom."

Godine 1941. Molat je okupiran od strane Talijana, nedugo zatim tamo je osnovan koncentracijski logor. 1943. tamo će završiti i 65 muškaraca iz don Eugenove rodne Luke. Među njima i Miroslav Marčina. O tim danima on svjedoči: "Don Jenijo je jedini mogao doći u logor. Bio je jedina vanjska veza za nas logoraše. Donosio je poruke i novac ne samo lučanima nego i svima drugima. Sve poruke i predaju novca obavljao je preko ispovijedi. U logoru smo mogli kupiti samo cigarete koje su prodavali vojnici.

Jednoga dana ispred barake 6 na jednoj ploči kamikom je napisana parola "smrt fašizmu sloboda narodu". Napisao ju je jedan pakoštanac. Zbog toga su ih sve postrojili u toj baraci, te ih tukli kundacima i nogama. Zbog te parole kaznili su čitav logor. Tri dana i četiri noći nisu nam dali vode ni hrane. Dok sam ležao u svojoj baraci video sam don Jenija kako kroz kapiju ulazi u logor. Bio je obučen u crkvenu robu i na glavi je nosio crni klobuk – biret. Imao je bijelu svećeničku košulju – kotu, preko crne duge reverende. Oko vrata mu je bila štola, u jednoj ruci imao je raspelo dužine oko 30cm a u drugoj crni libar. Žurnim čvrstim korakom išao je prema komandi logora. Tamo je protestirao protiv kažnjavanja logoraša. Za vreme svitla nisam video da je napustio logor, pa ne mogu točno reći koliko se zadržao."

Ne čudi stoga, što su logoraši svog župnika zvali "naš Andeo". Iz ovoga primjera kao i mnogih drugih možemo zaista zaključiti za se hrabro i nesebično bori za ono što i propovijeda. Izlaže se za dobro drugih, riskira, žrtvuje se.

O njegovoj pravednosti i pravičnosti svjedoči i situacija nakon kapitulacije Italije: Logoraši su preuzezeli logor, a za vrijeme predaje talijanskih vojnika don Eugen je ponovno došao u logor kako bi bio siguran da se s talijanskim vojnicima ne postupa loše!

Rat je u ljeto 1945. došao svome kraju, a tako se i don Eugenova služba na otoku Molatu približila svome kraju... A od lošeg neprijatelja uvijek ima i onaj gori.

Odlukom biskupa Milete don Eugen Šutrin premješten je u župu Privlaka. Bilo je to u studenom 1945. Tamo je prvih nekoliko dana spavao van župne kuće, no tog kognog 26. Studenog 1945. prvi je puta noć proveo u župnoj kući. Točnije rečeno, dio noći.

POVIJESNI PRILOG

Naime, u gluho doba noći tog 26. studenog 1945. na vrata župne kuće pokucala su dvojica mlađića. Don Eugen ih nije poznavao. Bili su to Đani Pavlović i Pere Ćurko, kako saznajemo iz izvješća OZNA-e. Prvi je bio Sekretar općinskog komiteta Nin, a drugi član Kotarskog Komiteta KP Zadar. Zanimljivo je da isto izvješće OZNA-e Br. 4993 od 9. XII. 1945. Izričito tvrdi kako je "Momentalni povod za to ubojstvo bila je obljetnica smrti Lole Ribara."

Oni su izmislili priču kako je majku jednog od njih udario konj te kako joj hitno treba podijeliti sakramente umirućih. U svojoj revnosti Don Eugen nije htio gubiti vrijeme, te je pošao s neznanima u noć. Oni su ga pak, odveli na predio Sebačevo gdje su ga ustrijelili sa dva hitca u glavu. Da se za zločin ne bi saznalo, pokušali su njegovo tijelo potopiti u more. Međutim, sutradan u jutro mještani su pronašli njegovo tijelo kako pluta uz obalu.

O motivima ovog ubojstva i dalje možemo samo nagađati ali tvrdnje svjedoka događaja su istovjetne. Jedan čovjek iz Privlake u svom iskazu don Rozariju Šutrinu kaže: "Don Eugen nije mogao imati osobnih neprijatelja. Ovdje se nije nikome ni stigao zamjeriti. Zato i ja mislim da je ubijen zato što je svećenik. Don Žarko Brzić u svom članku u Veritasu zaključuje isto: "Don Eugen Šutrin je još jedna nevina žrtva svoga zvanja. Jedina njegova krivnja bila je što je bio katolički svećenik. Slijepa mržnja ubojica nije mogla imati drugoga povoda."

Kad je vijest o njegovom ubojstvu stigla u njegovu rodnu Luku, organiziran je prijevoz brodom, na vesla dakako. Miroslav Marčina bio je i tu prisutan: "U ono vreme motora nije bilo, i našli smo najvišu gajetu u Luci. Bilo nas je 4. Iz Luke smo partili suncu u zalaz. Vitar je bi u provu i jako nas je usporava. Sunce nas je izašlo na punti Petra a od punte do Luke je samo 7ipo milja. Od Luke do Privlake je 19 milja i to smo prošli u jednu noć i jedan dan. Jenievo tilo smo zatekli u kapsi, na sljepoočnici se je vidila rana od metka. Tu se je okupilo mnogo naroda oji su htili ispratiti don Jenia. U sjećanju su mi ostale uspomene kako su privlačkim ženama kapale krupne suze (čovik ima 94 godine!) Dok smo ga sprovodili do broda pivali su se profundiši. Jenia smo ukrcali pod provu. S nama je bila u gajeti još i njegova teta Mare koja je živila s njim u Privlaci. Opet smo veslali i jidrili. U Luku smo došli prije podne. Kad smo prošli Luška vrata zvon je dušak (mrtvi zvon). Dočekalo nas je sve selo. Jenijevo tilo ponili smo u Šutrinovu kuću a sutradan je bi pokop. To je naše putovanje trajalo dva dana i dvi noći bez odmora..."

Don Eugen pokopan je u kapelici koju su iznad grobnice dali sagraditi njegovi neutješni roditelji gdje i danas počiva u miru Božjem.

Na sprovodu je, piše don Rozario, došlo do izražaja uvjerenje vjernih Molaćana, Privlačana, Lučana, rodbine, znanaca i braće svećenika da je riječ o pravom Kristovom mučeniku, nevinoj žrtvi svoga svećeničkog zvanja!

Instructio Sanctorum Mater za provođenje istraživanja u kauzama svetih u Čl. 4 kaže: Kauza beatifikacije i kanonizacije odnosi se na vjernika katolika koji je za života, u smrti i nakon smrti uživao glas svetosti, živeći na herojski način sve kršćanske kreposti; ili uživa glas mučeništva jer je izbližega slijedio gospodina Isusa Krista i žrtvovao život mučeničkom smrću.

Čl. 5 kaže: glas svetosti – fama sanctitatis je mišljenje rašireno među vjernicima o čistoći i neporočnosti života sluge Božjega te o krepostima koje je on vršio u herojskom stupnju!

Glas mučeništva je mišljenje rašireno među vjernicima o smrti koju je sluga Božji podnio zbog vjere ili zbog kreposti koja je s vjerom povezana.

Čl. 6. Glas je znakova – fama signorum – mišljenje rašireno među vjernicima o milostima i uslišanjima primljenim od Boga po zagovoru Sluge Božjega.

Osobno mislim da naš don Eugen zadovoljava sve navedene članke i da je konačno sazrilo vrijeme da se ovaj lik i djelo prezentira vjernicima ne samo naše Nadbiskupije nego i Crkve u Hrvata, samim time sveopće Crkve.

don Filip Kucelin

**Bratovština Blažene Djevice Marije od Snijega
u crkvi sv. Mihovila**

Ova se bratovština u puku nazivala i »Capelizza« Sv. Mihovila jer su bratimi djelovali pri crkvi Sv. Mihovila (trećoredci glagoljaši). Kroz povijest bratovština se nazivala raznim imenima kao (Bratovština Gospe od Sniga, Confraternità della Beata Vergine della Neve, Confraternità della Beata Vergine Capelizza, Confraternità di San Michele detto Capelizza, Scuola di San Michele, Scuola della Beata Vergine dal Borgo, Scuola della Beata Vergine delle Neve in San Michele). Ona se spominje u notarskim zapisima već 1487.g. Članovi ove bratovštine bili su varošani (borghešani) domaći hrvatski puk, uglavnom težaci, ribari, zemljoradnici. Iz njezina kodeksa (matricula) pisanog od (1649. do 1773.) koji se čuvaju u crkvi Sv. Mihovila doznajemo da je bratovština imala svoje članove — bratime, na čelu je bio upravitelj (gastald) koji se u načelu birao svake godine tajnim glasanjem pomoću kuglica (ballottare). Bratovština je imala velik broj članova, a svrha bratovštine je bila štovanje Blažene Djevice Marije, briga za nemoćne, služenje svetih misa za pokojne, a kao posebnost je povlastica koju je imala da traži pomilovanje od državnih vlasti za osobe kažnjene zbog najtežih zločina.. To je bio poseban u Dalmaciji jedinstveni privilegij traženja pomilovanja za osobe koje su bile osuđene za ubojstva, krađe, prevare, uvrede časti, otmice i dr. U periodu od 1649. do 1773. na traženje bratovštine bile su pomilovane 104 osobe koje su bile osuđene čak i na kazne do 50 godina zatvora. Među pomilovanim bilo je doktora, visokih vojnih časnika, vojnika, redovnika, svećenika, obrtnika, mornara, građana, a najviše zemljoradnika. Među pomilovanim se nalazi i 8 osoba pravoslavne vjere i jedan pravoslavni svećenik. Od pomilovanih najviše je bilo osuđenih za ubojstva. Svi koji su bili spašeni posredstvom bratovštine bili bi izbrisani iz svih kažnjeničkih knjiga. Prinosi bratovštine su se sastojali od članarina, donacija u novcu i naravi, prinosa od iznajmljivanja zemljišta i građevina u vlasništvu bratovštine te milostinja sakupljenih sa oltara. Bratovština je ukinuta u vrijeme francuske uprave (1810.). Iako je bila službeno ukinuta, njezini članovi i njihovi nasljednici su i dalje djelovali te zadržali pravo da izabiru crkovinara u crkvi Sv. Mihovila. Ubirali su i neke prihode od milostinja sa oltara Blažene Djevice Marije od Snijega u crkvi Sv. Mihovila i nekih njihovih bivših zemljišnih posjeda u okolini Zadra. Bratovština je službeno obnovljena 1861., a djelovala je po svemu sudeći do 1945.g.. Danas se u Arhivu Zadarske nadbiskupije čuva fond spisa ove bratovštine, a sastoji se od jedne kutije i jednog svežnja spisa i dvije knjige bratovštine. U kutiji se nalaze spisi i to bilježnice upravitelja sa upisanim prihodima (doprinosima) za bratovštinu, spisi bratovštine, inventari, računi bratovštine i dr. Spisi u kutiji su uglavnom iz 17.–18. stoljeća, a ima i nešto spisa iz 19. st. te 20. st. do 1903. godine. U svežnju se nalaze spisi bratovštine uglavnom iz 19. i 20. st. do 1945., i to inventari bratovštine, popisi članova i upravitelja te računi bratovštine. Jedna knjiga sadrži popis nasljednih daća (livello) za bratovštinu od 1673. do 1811. Druga knjiga donosi prihode i rashode bratovštine od 1811. do 1839.

Arhivist prof. Oliver Modrić

SADRŽAJ

SVETA STOLICA	4
HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA	
Pozdravni govor nadbiskupa Puljića na početku plenarnog zasjedanja HBK	17
Priopćenje sa 48. plenarnog zasjedanja HBK	20
Susret članova HBK s redovničkim poglavarima	22
Priopćenje s izvanrednog zasjedanja HBK - pomoć stradalima u polavama	23
Priopćenje Hrvatskoga Caritasa o prikupljenim i proslijedjenim sredstvima za stradale u poplavama	24
Predsjednik HBK msgr. Želimir Puljić čestitao Uskrs pravoslavnima	27
ZADARSKA NADBISKUPIJA	
ĐAKONSKO REĐENJE TOMISLAVA VLAHOVIĆA U NINU	25
MISA ZADUŠNICA ZA MONS. ROZARIJA ŠUTRINA	26
GOSPA OD ZEČEVA U NINU	28
ZAHVALA ZA KANONIZACIJU DVOJICE PAPE	30
SVETKOVINA DUHOVA U KATEDRALI SV. STOŠLJE	32
53. SVEĆENIČKI DAN U LUCI NA DUGOM OTOKU	34
SVETKOVINA TIJELOVA	36
SVEĆENIČKO REĐENJE ZVONIMIRA MIKULIĆA	37
NAŠI POKOJNI	39
ODREDBE	41
KRONIKA	50
IMENOVANJA I RAZRJEŠENJA	51
IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE	52
IZ ŽIVOTA GIMNAZIJE	73
IN MEMORIAM	76
POVIJESNI PRILOG	79